illos vocatus dabreiamin .i. ver-
ba dieruꝫ. qui propter magnitudi
nem apud nos diuiſus eſt. Dein-
de etiam illud attendenduꝫ. ꝙ fre
quenter nomina non vocabula ho
minum . ſed rerum . vt dixi . ſignifi
cantias ſonant. Ad extremū ꝙ om
nis eruditio ſcripturarum in hoc
continetur . et hyſtorię quę vel prę
termiſſę ſunt in ſuis locis . vel per
ſtrictę leuiter . hic per quędam ver
boꝛuꝫ compēdia explicētur. Oꝛa
tionum itaqꝫ veſtrarū adiutus au
xilio . miſi librū beniuolis placituꝝ
tamen inuidiſ diſpliciturum eſſe n̄
ambigo. Optima enim quęqꝫ vt
ait plinius malunt cōtemnere ple
riqꝫ ꝙꝫ diſcere. Si quis in hac in
terpretatōne voluerit aliquid rep̄
hendere . iterroget hebręos . ſuam
conſcientiam recolat . videat oꝛdi
nem textumqꝫ ſermonis . ⁊ tūc no
ſtro laboꝛi ſi potuerit detrahat .
Ubicūqꝫ ergo aſtericos .i. ſtellas
radiare i hoc volumine videritis:
ibi ſciatis de hebręo additum qd̄
i latinis codicib⁹ nō habetur. Ubi
vero obeluſ tranſuerſa ſcꝫ virga p̄
poſita ē: illic ſignatur quid ſeptua
ginta interpretes addiderunt . vel
ob decoꝛis gratiaꝫ . vel ob ſpūſſan
cti autoꝛitateꝫ . licet in hebręis vo
luminibus n̄ legatur.

PAralipomenon liber iſtru
menti veteris epithomę.
tantus ac talis ē . vt abſqꝫ
illo ſi quis ſcientiam ſcripturarum
ſibi voluerit arrogare . ſemetipſum
irrideat: per ſingula quippe nomi
na iūcturaſqꝫ v̄boꝛuꝫ ⁊ prętermiſ
ſę in libꝛis reguꝫ tanguntur hyſto
rie: ⁊ innumerabiles explicantur
euangelij queſtioneſ.

C. I.

ADam ſeth
enos caynā mala-
leel iareth enoch
matuſalem lamech noe ſem cham
(hi poſſederūt terrā i aſia ab amano ⁊ thauro) (galathe.) (hec ſeptē gen
et iafeth. Filij iaphet: gomer ma
tes ad aquilonem habitant.)
(ſchite.) (medi.) (iones qui ⁊ greci vnde ⁊ mare ionium.) (capadoces.)
gog madai ⁊ iauā thubal moſoch
(traces.) (ſarmate hos greci regmos vocāt.)
thiraſ. Poꝛro filij gomer: aſcenez
(paſlagones.) (friges.)
⁊ riphat ⁊ togoꝛma. Filij autem ia
(a quo eliſei qui vocant̄ eolides.)
(cilices.) (cipri.) (rhodii.)
uā: eliſa ⁊ tharſis cethim et dodā
(et hiopia ab hebreis vſqꝫ hodie chus dicitur.)
(egiptus.)
nim. Filij cham: chus et meſraim
(a quo libii.) (hic obtinuit terrā de qua iu dei chananeos eiecerunt.) (a quo afri ⁊ phenices)
phut et chanaā. Filij autē chus:
(a quo zabei arabes) (getuli in pte remotio ris africe heremo coherētes.) (a quo ſabathe ni qui nunc aſtoboꝛi vel aſtabari nominantur.)
(hec duo antiqua vocabula perdiderūt . ⁊ que p̄ eis habeant ignoꝛamus)
zaba ⁊ euila ſabatha ⁊ regma . ⁊
ſabathacha Poꝛro filij regma: ſa-
(gens ethiopie in occidentali plaga.)
ba ⁊ dadan. Chus autē genuit nē
roth. Iſte cępit eſſe potens in ter-
ra. Meſraim vero genuit ludim et
(libies qui prius phutei.)
ananim ⁊ laabim ⁊ nepthuim: phe
(qui ⁊ philiſtim . quos coꝛrupte paleſtinos di cimus.)
truſim quoqꝫ ⁊ chaſluim de quib⁹
egreſſi ſunt philiſtijm et capthuri.
(a quo ſydon vrbs in phenice.)
Chanaan vero genuit ſidonem p̄
mogenitum ſuum: ethęum quoqꝫ
(a quo iebuſei quoꝛū fuit hieruſalem.)
et iebuſęum ⁊ ammoꝛręum ⁊ ger-
(a quo euei qui ⁊ gabaonite a ciuitate gaba on qui ſupplices venerūt ad hieſum.) (a quo aſinei)
geſeū euęū quoqꝫ et arachęū ⁊ aſi
nęum aradium quoqꝫ ⁊ ſamaręuꝫ
(a quo elamite) (qui niniuen vrbem cōdi dit) (a quo aſſirioꝛū pullulauit regnū)
et emathęū. Filij ſem: elā et aſſur
(a quo chaldei .) (a quo lidii .) (a quo ſiri quoꝛū metropolis damaſcus .)
⁊ arfaxat lud et aran. Filij āt arā:

C. I.

Noe. Ra. Decimus ab adam noe ⁊ in geneſi ⁊ in paralipomenon mōſtratur: ⁊ apte decimus . q̄ꝛ pfectus ē. Vn̄. Noe vir iuſtus erat . ⁊ pfectus in generationib⁹ ſuis ⁊c. Hic genuit ſem cham ⁊ iaphet . p quos poſt diluuium rediuiua hoīm dilatatur pgenies.

Filij iapheth. Hiero. Hi poſſederūt terrā i aſia ab amano ⁊ thauro ſyrię cheles ⁊ cilicię montib⁹ vſqꝫ ad flumen thanaim. In europa vſqꝫ ad gadara nomina locis et gentibuſ relinquētes e quibus poſtea immutata ſunt plurima pmanēt cetera.

Thubal. Rab. Hiberes qui ⁊ hiſpani a q̄bus celtiberia licet quidā italos ſuſpicent̄.

Moſoch. Ra. Capadoces vn̄ vrbs coꝝ vſqꝫ hodie mazacha dicit̄. Septuaginta vero interpretes capthurim capadoces arbitrantur.

Filij aūt iauan. Greg. Ab his diuiſę ſunt inſulę nationum lingue cognatōes ⁊ gētes. De ionibus .i. grecis naſcunt̄ eliſei qui ⁊ eolides. Vn̄ iſta lingua grecię eolis dicit̄.

Tharſis. Rab. Hos ioſephus cilices arbitrat̄ . vn̄ ⁊ metropolis coꝝ tharſiſ dicit̄ paulo aplo gloſa.

Cethim. Ra. A quo cithei alias cicia q̄bus vrbs cipri cithia al' ciciū dr̄ vſqꝫ hodie.

Rab. Dodanim rhodij . ſic enim ſeptuaginta tranſtulerūt. Legam⁹ varronis de antiquitatib⁹ libꝛos . ⁊ ſinnij capitonis ⁊ grecum flegonta . ceteroſqꝫ . ⁊ videbimus oēs pene inſulas ⁊ totius oꝛbis littoꝛa terraſqꝫ maritimas grecis accolis occupatas . q̄ ab amano ⁊ thauro omnia maritima vſqꝫ ad occeanū poſſedere britānicum.

Phut. Ra. Libies a q̄ ⁊ mauritanię fluui⁹ phut dr̄ . ⁊ regio phutenſis. Multi aūt ſcriptoꝛes tam greci ꝙꝫ latini huius rei teſtes ſūt. Quare aūt in vna climatis parte āiquū libię nomē pmanet . ⁊ reliqua terra dicatur africa non eſt huius tpis diſſerere.

Zaba. Ra. A quo zabei . iterpꝛetatur nūc zaba arabia. Vn̄ i pſalmo vbi habemus . reges arabum ⁊ ſaba . i hebręo habet̄ . reges ſaba ⁊ zaba . primum per ſin ſecundum ſamech.

Iſte aūt cępit. Quia inſuetā tyrannidē pꝛimus arripuit. Hic fuit robuſtus venatoꝛ coꝛā dn̄o . q̄ꝛ hoīes a dei cultura auertit. Vn̄ ioſephus. Fecit aūt eos elatos ad iniuriam dei atqꝫ cōtemptū. Nemroth fili⁹ cham filij noe qui cū eſſet audacioꝛ ⁊ manu foꝛtiſſim⁹ . ſuadebat hoīb⁹ vt nō deo ſuā felicitatem ſed ꝓpꝛię virtuti aſcriberent . Sic hoīes a dei timoꝛe reuocabat: vt ſpem in ꝓpꝛia v̄tute ponerēt. Ideoqꝫ putabant deū interminari diluuium. Unde turrim ędificari ſuadebant . quā aqua nō poſſet aſcendere. Multitudo aūt pꝛompta erat vt obediret nēroth . graue putans ſeruitium obſequi deo. Regnauit aūt nemroth in babilone ⁊ in areth. Hęc eſt edeſſa ⁊ in acha quę eſt niſibis ⁊ i chalamne q̄ a ſeleuco rege ſeleucia dicta ē . vel q̄ nunc theſiphon dicitur.

Meſraim uero ⁊c. Ra. Exceptis laabim a quib⁹ libies noīati ſunt qui pꝛius phutei ⁊ chaſlium q̄ poſt philiſtijm dicti ſunt . quoſ nos coꝛrupte paleſtinos dicim⁹ . cętere genteſ ignotę ſūt nobis . q̄ꝛ bello ęthiopico ſuburſę in obliuionē p̄teritoꝝ nominū puenere. Poſſederunt autē terrā a gaza vſqꝫ ad extremos fines ęgypti.

Aratheum. Hic condidit arcbas oppidum cōtra tripolim in radicibus libani . a quo haud procul alia ciuitas fuit noīe ſin . quę vario euentu ſubuerſa bellorum nomen tm̄ loco priſtinum reſeruauit.

Aradium quoqꝫ. A quo aradij qui aradum inſulaꝫ poſſederunt a guſto freto a phenicis littoꝛe ſeparatā.

Et ſamareū. A quo ſyrię cheles ſamaria ciuitas . nunc q̄ꝫ taꝫ a ſinis q̄ꝫ ab hebręis vt prius apud veteres appellatur.

Emathęum. Ra. A quo emath ciuitas. Hāc macedoneſ q̄ poſt alexandrum in oꝛiente regnauerunt . epiphaniam nuncupauerunt. Alij antiochiam ita dictam putant. Alij non vere opinionem ſuam veriſimili vocabulo conſolantes . emaus pꝛimam ab antiochia manſionem edeſſam pgentibus appellari putant et eādem apud veteres emath.

Filij ſem. Hi ab eufrate pteſ aſię vſqꝫ ad indicū occeanū tenēt . ē aūt

elam a quo principes perſidis.

Hus. Vel vs traconitidis ⁊ damaſci cõditoꝛ iter paleſtinam ⁊ celen ſyriam tenuit pncipatũ·a quo terra hus. Vñ ſm ſeptuaginta·vir erat ĩ regione auſitide nomĩe iob quaſi huſitide.

Phalech. Vaticinio quodã. Phalech enĩ diuiſio· qꝛ in diebus eius lingue in babilone diuiſe ſunt. Narrat autẽ philo in libro queſtionũ ſup geneſim ·qꝙ ex trib⁹ filijs noe adhuc ipſo viuẽte nati ſunt xiiij·milia viroꝝ ⁊ centũ extra mulieres ⁊ puulos habẽtes ſup ſe duces. Filij ſem iectan ducẽ· filij cham nemroth·filij iapheth ſuphene. Poſt obitũ vero noe conuenerunt duces cũ agminibus ſuis ĩ campũ ſennaar· vt ibi turrim ꝯſtruerẽt. Cũ aũt edificarent diuiſit de⁹ linguas eoꝝ ⁊ mutauit effigies· ⁊ ñ cognouit quiſꝗ frẽm ſuũ·nec audiuit liguã proximi ſui. Cum ẽo magiſtri lapides ꝗrebant miniſtri aquã afferebant· ⁊ cũ illi ꝗrebant aquã·illi afferebant ſtipulam. Sicꝗ fruſtrata cogitatõe ceſſauerunt edificare ⁊ diſperſi ſũt ſup faciẽ tre.

Iectan aũt. Hierõ. Harum gentiũ poſteriora nomina inuenire nõ potui · ſed vſꝗ in pñs qꝛ pcul a nobis ſunt vel ita vocantur vt primũ · l' que mutata ſunt ignorant'· poſſederũt aũt a cofene flumio omnẽ indie regionem ꝗ vocat' hieria.

Sem arphaxat. Ra. Sic in principio ab adã vſꝗ noe decẽ generatões poſuit·ita a ſem vſꝗ abraã non ſine ſacramenti myſterio.

Primogenitus hiſmahelis. Hier. Duodecĩ filij naſcũt' hiſmaeli·primogenit⁹ nabaiot a quo omnis regio ab eufrate vſꝗ ad mare rubꝛũ nabaiothena dicit'·que pars eſt arabie. Nam familie ipſoꝝ oppidaꝗ ⁊ pagi·ac minuta caſtella ⁊ tribus hoꝝ appellatõe celebꝛantur ab vno ex eis cedar in deſerto· ⁊ duma alia regio· ⁊ thebaran ad auſtrũ ⁊ cedema ad orientalem plagam.

ſvel vs· † ſa quo armeni· ⁝ ſa quo carnani vł carii· ⁞ ſqui nũc meones vocantur antea vero mes·

hus ⁊ †hul: ⁊ ⁝ gether et ⁞ mes. Ar‐

ſa quo chaldei· † ſa quo bactriani·

phaxat aut genuit †ſale: qui et ipſe

ſa quo hebꝛei·

genuit heber. Porro heber nati ſunt duo filij: nomen vni phalech·quia in diebus eius diuiſa eſt terra: et nomen fratris eius

† ſa quo indoꝛũ gens·

† iectan. Iectan autem genuit elmodad ⁊ ſaleph · et aſoꝛmoth· et iare: aduram quoꝗ ⁊ vzal ⁊ dedaebal etiam ⁊ abimael et ſaba ·nec non ⁊ ophir· ⁊ euila ⁊ iobab. Omnes iſti filij iectã: Sem arphaxat ſale heber phalech ragan ſeruch nachoꝛ thare abꝛam iſte eſt abꝛaam · filij autem abꝛaam yſaac et hiſmael. Et he generatões eoꝛũ . Primogenitus hiſmaelis: nabaioth· ⁊ cedar· et abdehel· ⁊ mabſan· ⁊ maſma· ⁊ duma·maſſa·addad· ⁊ tema iachur naphis·cedma. Hi ſũt filij hiſmaelis. Filij autem cethure cõcubine abꝛaam quos genuit: zam

vel iacſan·

raz iecſan·madan·madian· ieſboc et Sue. Porro filij iecſan: ſaba et

ſnegociatoꝛes.

dadan. Filii autem dadan·aſurim

† ſ eris ferriꝗ metalla cudentes. ⁝ ſ filargus id ẽ·pꝛinceps multarũ tribuum·

ſ vel lo·

et † lathuſim et ⁝ laomim. Filii aũt

Cethure. Ra. Quaſi copulate· vñ ſuſpicãt' hebꝛei eã eẽ agar·ꝗ moꝛtua ſara·ð cõcubina tranſierit ĩ vxoꝛẽ: ne ſenex nouiſ arguat' nuptijs laſciuiſſe.

Ra. Filij aũt cethure iux̃ hyſtoꝛicos hebꝛeoꝝ occupauert trochoditen alij traconitidẽ· ⁊ arabiã ꝗ nc vocat' eidoꝛmo vſꝗ ad maris rubꝛi tminos.

Aſurim. Ab aſurim ſyros quidã vocatos cõtendũt· ⁊ a pleriſꝗ filijs abꝛae de cethura occupatos eſſe indie regiones.

Epher. Ra. Hic dicitur cõtra libyam exercitũ duxiſſe · ibi victoꝛ cõſediſſe poſteroſꝗ ex nomĩe eius africam nuncupaſſe.

Thamna. Queꝛit' cum thamna ĩ geneſi legat' cõcubina eſſe eliphat de genere hoꝛꝛeoꝛũ·q̇ apud ydumeos habitauerunt ĩ tra ſeyr·ꝗ pepit ei amalech: qũo ĩter filios numeretur cũ ĩ ſequẽtib⁹ legat' ipſa thamna ſoꝛoꝛ lotan filij ſeyr q̇ ⁊ edom. Sed ſeyr hebꝛaice piloſus dicitur· q̇ fuit ĩ modũ pellis hiſpidus. Edom autẽ hebꝛaice rubeus vł fuluus. Ab eo igit' qꝙ rubeo cibo vendidit primogẽita ſua edom vocatus eſt. Hebꝛei vero ita ſoluũt·dicũt thamnam cõcubinam fuiſſe eliphat· ⁊ generaſſe ei amalech·ſꝫ tanꝗ filiã int' filios ab ipſo fuiſſe educatam.

Alian q̇ de genere hoꝛꝛeoꝛum ẽ·in geneſi ſcribitur aluan·i·exaltat⁹. In paliꝑ·vero alian id ẽ·eiectus ſignificãs qꝛ hoꝛꝛei exaltati ſunt anteꝗ̃ edom terrã eoꝝ caperet·poſt vero eiecti.

Sephi. Hiero. Id eſt· vnipes. In geneſi ſepho·id ẽ·bipes vtrũꝗ tñ pſyn litterã. Bipes aũt dicit' qui a pceſſu tpis multitudie ſobolis maioꝛẽ efficaciam habuerit ꝗ̃ ĩ primis.

Hamaran. In palipo .hamaran·i·rubꝛicatus·ſoꝛdidus vel temulẽtus. In geneſi amadan·i·cõcupiſcibilis·ſꝫ vtraꝗ vnius hominis noĩa ſunt.

Iacham. Ra. Iachan fili⁹ aſer de genere hoꝛꝛeoꝛũ in geneſi zachan nominat'·i·tribulatoꝛ. In palipom· iacham ·i·tribulat⁹ varijs enĩ euẽtibus noĩa comutantur vt varia myſteria ſignificent'.

Denaba. Ciuitas bale filij beoꝛ regis edom· poſt quẽ regnauit iobab· eſt tñ vſꝗ hodie villa denaba·ĩ octauo miliario areopoleos pergentib⁹ arnonẽ ⁊ altera denaba ſuper montem phegoꝛ in ſeptimo lapide hiebus · hieronimus de ieſbij.

madian: epha et epher ⁊ enoch et abida ⁊ eldaa . Omnes hi filii cethure . Genuit autem abꝛaam

† ſqui de ſara ſolus ex repmiſſione. ⁝ ſex vno cõcubitu rebecce.

† yſaac: cui⁹ fuerũt filii ⁝ eſau ⁊ iſrael

† ſ quẽ peperit ada· ⁝ ſ quẽ genuit baſemath. † ſhi tres filii oolibame.

Filii eſau: † eliphaz ⁝ rahuel † ieh⁹

† ſcui⁹ mentio fuit in iob·

ielon choꝛe. Filii † eliphaz: theman omar·cepphi·gothan·cenez thamna·amalech Filii rahuel: naath zara ſamma meza . Filii ſeir: lothan ſobal ſebeon ana diſon eſer diſan. Filii lothan: hoꝛri ahohimã. Soroꝛ autem lothan fuit thamna. Filii ſobal: alian ⁊ manaath ⁊ ebal: ſephi ⁊ onã . Filii ſebeon: ahaia et

† ſde quo ĩ geneſi dicit' qꝛ ĩuenit aquas calidas in ſolitudine cũ paſceret aſinas patris ſui ſebeon

ana. Fili⁹ ana: † diſon. Filii diſõ hamaran et eſaban·et iethꝛan et charan. Filii eſer balaan et zaban ⁊ iacham. Filii diſan: hus ⁊ aran. Iſti ſunt reges qui imperauerunt ĩ terra edõ anteꝗ̃ eſſet rex ſuper filios iſrael. Bale filius beoꝛ: ⁊ nomẽ ci

† ſvel dennaba·alii dannaba·

uitatis eius † denaba. Moꝛtuus ẽ autẽ bale· ⁊ regnauit pꝛo eo iobab filius ſare de boſra. Cũꝗ iobab fuiſſet moꝛtuus regnauit pro eo huſan de terra themanoꝛum . Obiit quoꝗ et huſan: ⁊ regnauit pꝛo eo

Iobab. Filius zare.quẽ iob eſſe ſuſpicant'·ſꝫ hebꝛei aſſerũt eũ de ſtirpe nachoꝛ eẽ pgenitũ. Philo aũt ĩ libꝛo queſtionũ ſup geneſim narrat his tpib⁹ eũ fuiſſe· ⁊ accepiſſe vxoꝛẽ dinã filiã iacob· ⁊ ãte tẽptatõis ſue certamẽ dicit eã ſeptẽ filios ⁊ tres filias illi generaſſe·qui extincti ſũt ĩ tẽptatõe. Sꝫ ei ſanato reddidit dñs oĩa duplicia· ⁊ itẽ ſeptẽ filios ⁊ tres filias pꝛedicta vxoꝛ genuit·quoꝝ noĩa eadẽ fuerũt ꝗ prioꝛum·i·eliphaz· armoe· diaſath· philaſias diphar·celuth thelon. Filiarũ vero meru lizath zeli.

Boſra. Que eſt boſoꝛ ciuitas ĩ deſerto trãſ ioꝛdanẽ ĩ tribu ruben·appellatur ⁊ alia boſoꝛ ciuitas eſau ĩ montib⁹ ydumee·de qua dicit'· fluida veſtimenta eius ex boſra.

Themanorũ. Theman regio a themã filio eliphat ſoꝛtita vocabulũ Eſt ⁊ vſꝗ hodie villa theman diſtans ab vrbe petra quinꝗ milibus ⁊ vbi

romanoꝝ militum ꝑſi
diū ſedit·ꝺ ꝗ loco fu/
it eliphat rex thema/
norum. Unus quoqꝫ
filiorum hiſmael ap/
pellabatur theman.
Sciendum autem ꝙ
omnis auſtralis regio
hebraice themā dicit.
¶ Madian. Ciui
tas a minimo filiorum
abraam et cethure ſic
vocata. Eſt autē trās
arabiam in deſerto ſa
racenorum contra oriē
tem maris rubri· vnꝺ
vocantur madianei et
madianea regio. Filie
quoqꝫ ſoceri moyſi fi
lie madian dicuntur.
Sed hec alia ciuitas
eſt ononimos eius iux
ta arnonem et areopo
lim cuius adhuc ruine
mōſtrantur.
¶ Roboth. Urbs
ē iuxta fluuiū vbi erat
rex edom 7 vſqꝫ hodie
eſt ꝑſidium in regione
gabalena· 7 vicꝰ gran
dis ꝗ ſic vocatur.
¶ Matred filie
mezaab. Due mr̄es
hic numerant ad ſi/
gnificandū myſterium
vt aurifex genuiſſet di
ſpenſatricem· 7 diſpen
ſatrix dn̄i benignitatē
qꝛ ex ꝓfūditate ſenſus
naſcitur facunda locu
tio· que fidem mundā
gratia dei promeretur
gignere ī cordibus au
ditorum.
¶ Duces pro regi
bus. Notandum ꝙ
priꝰ reges dixit de edō
poſtea duces cū prius
duces fuerūt· quorum
quaſdam matres no/
minat vt oolibama et
thamna.
¶ Dux aliba. Alua
in geneſi legit· cuꝰ in
terpretatio eleuatio· in
palipo· aliba· i· ſup eā.
¶ Achar qui tur.
Achar· qui et achaz·
in ioſue dicitur· i· colu
ber inſidians. Achar
turbatus· quia ꝑ aua
riciam inſidiabat fur/
to aliquid rapere de
anathamate· deprehē
ſus in ſcelere· turbatus
eſt in vltōne. Myſtice
innuens· quia ꝗ poſt fi
dei indumentum con
uerſatōis ſecularis cul
tum inducit· quaſi pal
lium de anathemate
tollit. Ille quoqꝫ de
anathemate tollit hic

adad filiꝰ badad qui percuſſit ma/
dian in terra moab· et nomen ciui
† ſ vicus i terra baſan iuxta montē galaath in tribu manaſſe·
tatis eius †auith. Cūqꝫ et adad fu
iſſet mortuus regnauit pro eo ſem
ſ ciuitas regni edom ē circa gebalenen.
la de maſereca. Sed et ſemla mor
tuus eſt· et regnauit pro eo ſaul ꝺ
rooboth que iuxta amnem ſita eſt
Mortuo quoqꝫ ſaul regnauit pro
eo balaana filius achobor. Sed
et hic mortuus eſt et regnauit pro
† ſ precipuus ſ adad hic cōdidit vrbē phou i regione gabaletica.
eo †adad: cuius vrbis nomen fuit
ſ beni
phou· 7 appellata ē vxor eius me/
gnitas domi. ſ diſpenſatricis· ſ aurificis·
echabel filia matred· filie mezaab.
Adad aūt mortuo duces pro regi/
bus in edō eſſe ceperunt. Dux thā
na· dux aliba· dux iethet· dux ooli
bama· dux hela· dux phinon· dux
cenez· dux theman· dux mapſar·
dux magdibel· dux hiram. Hi du
ces edom

C. II.

Filij aūt iſrael
ſ duodecim filii iacob.
ruben· ſymeō· leui· iuda·
iſachar· 7 zabulō· dan· ioſeph· ben
iamim· neptalim· gad 7 aſer. Filij
ſ de his ī geneſi pleniſſime ſcriptū eſt.
ſ vel aunan.
iuda· her· onan 7 ſela. Hi tres nati
ſūt ei de filia ſue chananitidis. Fu
it autem her primogenitus iuda·
malus coram dn̄o: 7 occidit eum.
Thamar autem nurus eius pepit ei
ſ de his quoqꝫ in geneſi multa ſcripta ſunt.
phares 7 zara. Omnes ergo filij iu
da quinqꝫ. Filij aūt phares: eſrom
ſ vel hamul.
7 chamul. Filij quoqꝫ zare· zamri 7
† ſ alias daman. ſ alias darda.
ethan 7 emā· chalcal quoqꝫ 7 †darā
ſimul quinqꝫ. Filij charmi achar ꝗ
turbauit iſrael: 7 peccauit in furto
ſ vel an.
anathematis. Filij ethan: azarias
Filij aūt eſrom qui nati ſunt ei: ie/
ramehel 7 ram· 7 calubi· hic eſt ca/

ſ vel caleb.
leph. Porro ram genuit amina/
dab. Aminadab aūt genuit naaſō
principem filioꝝ iuda· naaſon quo
† ſ .i. pax· in ruth vero dicit ſalmō. i. pacificus·
qꝫ genuit †ſalma: de quo ortus eſt
booz. Booz vero genuit obed· qui
7 ipe genuit yſai. Yſai autē genuit
ſ vel heliab
primogenitū eliab. Secundū ami
† ſ vel ſamma. ſ vel ſammaa. ſ vel ſamaa.
nadab. terciū †ſymmaba. quartū
nathanael. quintū raddai. ſextum
aſon. ſeptimū dauid. Quorū ſoro
res fuerūt ſaruia 7 abigail. Filij ſar/
uie: abiſai· ioab 7 aſabel· tres. Abi
gabil autē genuit amaſa· cuius pr̄
fuit iether hyſmahelites. Caleph
vero filius eſrom accepit vxorem
nomine azuba: de qua genuit hie/
rioth. Fuerunt quoqꝫ filii eiꝰ iaſer
7 ſobab· 7 ardon. Cūqꝫ mortua fu
iſſet azuba: accepit vxorem caleph
† ſ poſtqꝫ mortua ē azuba de ephrata nati ſunt filii.
ephrata que †peperit ei vr. Porro
vr genuit vri. Et vri genuit beſele/
el. Poſt hec igreſſus eſt eſrom ad
† ſ filii manaſſe filii ioſeph qui vltra iordanem accepit hereditatem in terra galaath.
filiam †machir patris galaad· 7 ac
cepit eam cum eſſꝫ annoꝝ ſexagin
ta que pepit ei ſegub. Sed 7 ſegub
genuit iair. Et poſſedit vigintitres
ciuitates in terra galaad. Cepitqꝫ
ſ vel aran.
geſſur 7 aram oppida iair 7 canath
7 viculos eius ſexaginta ciuita/
tum. Omnes iſti filii machir pr̄is
ſ poſt mortē patris caleph ſociauit ſibi ephratā: ſed vtrū i egipto an in deſerto nō apparet.
galaad. Cum autem mortuus eſſet
eſrom· igreſſus ē caleph ad ephra
† ſ vtrū inter ceteras an poſt ceteras vxores non euidenter oſtendit.
ta. Habuit quoqꝫ eſrom †vxorem
abia: que peperit ei aſſur patrem
ſ ciuitas.
thecue. Nati ſunt aūt filii ierame
hel primogeniti eſrom: ram primo
genitus eiꝰ 7 buna 7 aram 7 aſom
7 achia. Duxit quoqꝫ vxorē alterā
ieramehel nomie atthara· que fuit

richo: qui hereticorum
dogmata vel ſeculari
um literarum ſuperſti
cioſa in eccleſiā indu/
cit. Hec eſt eni regula
aurea luculento ſermo
ne aptata. hanc furati
ſunt arrius· marcion·
7 alij ꝗ philoſophorū
ſectam nō rectā conati
ſunt inducere ī eccleſiā
vt multi ꝑ eos pirent.
Idō abiecti aceruo la
pidum· i· multitudine
peccatoꝝ extincti ſūt.
¶ Calubi. Id ē· ca
nis meꝰ· qui 7 caleb· i·
canis· vnus ꝺ explora
toribus. Eſrom quoqꝫ
7 iephone idē ē. vnde
caleph filius eſrom et
aliqn̄do filiꝰ iephone
legitur.
¶ Iſai aūt genuit
In libro regum dicit
habere yſai octo filios
in palipo· nō amplius
qꝫ ſeptē. Sed dicūt he
brei nathan ꝓpham fi
liū ſamaa vel ſammaa
vel ſymmaba. filij yſai
quē in locū filij educa
uit 7 nutriuit īter filios
numeratū. Int filios
quoqꝫ yſai nathan ad
ductus eſt ad ſamuelē
qui 7 ionathan· ꝗ per
cuſſit leonē. Et ſciēdū
qꝛ vbi ꝓpha vocatur:
nathan ſcribitur· non
ionatham.
¶ Iether. In regū
iethra iſraelites ſꝫ me
ritoꝝ qualitas diuerſi
tatem nominum facit·
nam iethra reſiduū in
terpretatur· iether vo
modicū reſiduū· 7 reſi
duo iūgitur iſraelitis
modico reſiduo hiſma
helitis.
¶ Ephrata. Hec ē
maria ſoror moyſi ma
ter vr· patris vri aui
beſeleel. Ur vero eſt
qui cum aaron ſuſtine
bat manus moyſi pu/
gnante ioſue
¶ Iair. Hic iudex
fuit poſt thola· et iudi
cauit iſrael. xxij. annis
habens filios· xxx· prin
cipes ciuitatum· xxx· ꝗ
ab ipſo nominate ſūt·
ſicut in libro iudicum
legitur.
¶ Nati ſunt. Ha
ctenus ſcriptor hyſto
rie texuit generatōnē
duorum filioꝝ eſrom
duorum poſteriorum
id eſt· aram 7 calubi ꝺ
quibus priꝰ narrauit·

q̄ꝛ regiam ⁊ ſacerdota
lē quoquo mō voluit
innoteſcere dignitatē
Nūc aūt ad pꝛimoge
niti·i·ieramehel genea
logiam redit.
¶ Onam. Hic ab
onan filio iude nomē
accepit: ſed differūt q̄ꝛ
ꝑ nun fili⁹ iude· fili⁹ ie
ramehel ꝑ men ſcribit̄
¶ Seſan. Hunc he
bꝛei dicunt eſſe elime
lech virū noemi patrē
maalon·et chelion· et
ideo ſcriptū in ſequen
tibus innuit q̄ꝛ ſeſan n̄
habuerit filios ſed fili
as·q̄ꝛ duo filij ei⁹ abſ
q̄ꝫ liberis mortui ſunt.
¶ Hebron. Ciui
tas ī qua regnauit da
uid ſeptē annis anteq̄ꝫ
regnauit in hieruſalē.
Significat hec loca
noīa accepiſſe a poſte
ris chaleb qui hebron
⁊ ſuburbana eius ī ſor
tem accepit.
¶ Hi erant filii.
Recapitulat genera
tionē caleph de ephra
ta quā āte dimiſit· qū
vr de ephrata·i· ma
ria ſorore moyſi geni
tum narrauit.
¶ Chariathiarim.
Que ⁊ chariathbaal
id ē·ciuitas ſaltuū vna
de vrbibus gabaoni
tarū in nono miliario
euntibus ab helia di
oſpolim in tribu iuda.
¶ Bethleem. Ciui
tas dauid ī tribu iude
in qua dn̄s natus eſt ī
ſeptimo ab helia milia
rio contra meridialem
plagam iuxta viā que
ducit hebron· vbi ſe
pulcrum ieſſe ⁊ dauid
oſtēditur· ⁊ mille circit̄
paſſibus procul turris
ader·i· turris gregis·
quodaz vaticinio pa
ſtores dn̄ice natiuita
tis cōſcios ante ſignifi
cans.
¶ Qui diuidebat
dimidiū requie·
Dimidiū requietionū
id ē·ſortes madian·iu
xta ſepulcra patarcha
rū·q̄ ſunt in cariathar
be accepit· ⁊ huius filij
fuerunt ietrei ⁊c. Se
raite ⁊ eſthaolite noīa
locoꝝ ſortiti ſunt. qui
ſūt ſarai ⁊ eſthaol· vbi
ſepultus ē ſanſon. Requietio enī ſepulcrū dr̄. Alij dimidiū requietōnis tp̄s
dimidiū intelligūt· quo filij iſrl̄ ceperūt terrā ꝓmiſſiōis poſſidere· ab eo·ſ· tp̄e
quo moyſes dedit terrā galaath vltra iordanem· ruben ⁊ gath· ⁊ dimidie
tribui manaſſe· vſq̄ꝫquo cetere tribus ſortes ſuas acceperunt. In hui⁹ tp̄is

mater onam. Sed ⁊ filii ram pꝛi
mogeniti· hieramahel fuerūt mo
† alias ioamin· alias ioanim·
os ⁊ †iamin· ⁊ achar. Onam au
tem habuit filios ſemei et iadan.
Filij autez ſemei: nadab et abiſur.
vel abigail·
Nomen vero vxoꝛis abiſur abia
† alias achabon· al· aahobbaz·
hil que peperit †abobban ⁊ molid
Filii autez nadab fuerunt ſaled et
apphaim. Moꝛtuus eſt autem ſa
led abſq̄ꝫ liberis. Filius vero ap
phaim: ieſi q̄ ieſi genuit ſeſan Poꝛ
† alias abalai· alias oali·
ro ſeſan genuit †oholi. Filii autez
iuda fr̄is ſemei: iether ⁊ ionathan.
Sed et iether moꝛtuus eſt abſq̄ꝫ
liberis. Poꝛro ionathan genuit
phalath et ziza. Iſti fuerūt filii ie
ramehel pꝛimogeniti eſrom. Seſā
autem non habuit filios ſed filias:
⁊ ſeruum egiptium nomine ieraa.
Deditq̄ꝫ ei filiam ſuam vxoꝛem· q̄
peperit ei ethei. Ethei autez genu
† vel zabuth·
it nathan. Et nathan genuit †za
alias zabad·   vel ophel· alias ophlal
bab. zabab autem genuit ophal:
et ophal genuit obed. Obed ge
nuit iehu. Iehu genuit azariam.
Azarias genuit helles. Helles ge
nuit heleſa Heleſa genuit ziſamoi
ziſamoi genuit ſellum. Selluz ge
nuit ithamian. Ithamia autem ge
nuit eliſama. Filii autez caleph fra
† vel ieramel vel meli vel muhel vl̄ muheli vel
mehel·   alias moſa·
tris †ieramahel· meſa pꝛimogenit⁹
† nomē loci a quo ziphei qui dixerunt: ſaul nōne dauid abſconditus ē apud nos
eius· ipſe eſt pater †ziph ⁊ filii ma
ciuitas
reſa patris hebꝛon. Poꝛro filii he
† ali· taphua· alias taphephu·
bꝛon choꝛe ⁊ †taphau ⁊ recem ⁊ ſā
ma. Samma autem genuit raam
alias hierthaaz·
patrem ierchaam· et recem genu
it ſemei: filius ſemei maon: et ma
on pater bethſur. Epha autem
concubina caleph peperit aran et
vel moſa.
muſa et gezez. Poꝛro aran genuit
alias gezen.   hic interpꝛetatur tonſoꝛ vnde putat a iudeis eſſe nabal carmeli qui tondens oues ſuas nuncios dauid cōtumeliis affecit
iezen. Filij iabaddai· regom et ioa
alias zeium·
than ⁊ geſan ⁊ phalech ⁊ epha ⁊ ſa
aph. Concubina caleph maacha
pepit ſaber ⁊ tharana. Genuit au
tem ſaaph pater madmena Sue
patrem machbena: et patrem ga
baa. Filia vero caleph fuit ach
ſa. Hi erant filij caleph filij vr
pꝛimogeniti ephꝛata· ſobal pater
chariathiarim· ſalma pater bethle
quia ab eo nomē accepit
em· ariph pater bethgader. Fue
rūt autem filii ſobal· patris caria
alias videbat
thiarim· qui diuidebat dimidiū re
quietionum· ⁊ de cognatōne caria
thiarim· iethꝛei· et aphutei· ⁊ ſema
thei· ⁊ maſerei. Ex his egreſſi ſunt
ſaraite et eſthabolite. Filii ſalma
† quia mutua ſocietate in pꝛeliis vtebātur·   † ſignificat eos in loco qui dicitur ſepulcrū ſarai poſſeſſiones habere· vnde ſupra dictum ē quia ſaraite et eſthaolite nomina locoꝝ ſortiti ſunt
patris bethleem ⁊ nethophati †co
rone domus ioab· †et dimidiuz re
quietionis ſarai. Cognationes
quoq̄ꝫ ſcribarum habitantium in
iabes canentes atq̄ꝫ reſonantes et
quia non habent hic manentem ciuitatem
i tabernaculis commoꝛantes. Hi
† quia de ſtirpe rechab fuerunt de quibus narrat hieremias·
ſunt cinei qui venerunt de †caloꝛe
patris domus rechab.

C. III.

David uero hos habuit filios q̄
ei nati ſūt ī hebꝛō. Pꝛimogenitū
vel amnon·
ammon· ex achinoem gezraelitide
† que fuit vxoꝛ nabal carmeli
Secūdum daniel de †abigail car

medietate dicūt ſobal
eſſe moꝛtuū· ⁊ ita dimi
diū reqetionū vidiſſe
id ē·ad medietatē illi⁹
tp̄is ꝑueniſſe. Myſti
ce āt ſobal·i· vana ve
tuſtas· vel vectis ad
poꝛtādū· iudeos ſigni
ficat· qui antiquit⁹ po
pulus dei vocabant·
⁊ legē littere pꝛimi ac
ceperūt· q̄ libꝛos legis
⁊ ꝓpharum ferebāt: ſꝫ
myſteriū incarnatiōis
xp̄i nō intelligebant.
Vn̄ dimidiū requieti
onū·i· hyſtoriā videt̄
Ille aūt plenitudinez
requietionū poſſidet·
qui poſt opa bona val
de ī eterna quiete gau
det· Vl̄ dimidiū req̄·
videt· qui poſt ꝓ̄ſentis
vite laboꝛē· anie q̄etez
hēt: tūc aūt ꝑfectōz re
quietionū videbit· cū
⁊ aīa ⁊ coꝛpe ꝑfruetur
ꝑfectōe quietis.
¶ Habitantiū in
iabes. Tradunt he
bꝛei iabes fuiſſe docto
rem legis ꝑitiſſimū· in
cui⁹ cōſpectu ſedebāt
filij cinei q̄ ⁊ iobab co
gnati moyſi. Scribe
igit̄ dicuntur canentes
atq̄ꝫ reſonātes· q̄ꝛ aſſi
due ī legis dei locutio
ne verſabant̄· in taber
naculis quoq̄ꝫ cōmora
tos regum narrat hy
ſtoria.
¶ Iabes xp̄m ſignifi
cat· verum magiſtrum
ſanctoꝝ laudes deo ca
nentiū. Iabes enī īter
pꝛetatur exiccans· xp̄s
aūt fluxus carnaliū cu
piditatū ī ſuis fidelib⁹
exiccauit. Cinei·i· poſ
ſeſſio vel poſſidentes·
ſunt om̄s electi de q̄b⁹
dicit̄. Hereditas mea
iſrael· ⁊ quoꝝ poſſeſſio
dn̄s eſt. Rechab īter
pꝛetatur auriga· vel
aſcendens. Hi aūt ve
nerūt de caloꝛe patrie
domus rechab· quia a
patre luminum gratia
ſpiritus inflamati per
quadꝛigam virtutum
in celos aſcendūt· de q̄
bus dicitur· quicunq̄ꝫ
ſpū dei aguntur· hi fi
lij dei ſunt. C. III.
¶ Dauid uero ⁊c.
Redit ad explicandā
progeniez dauid quā
ante dimiſit cum ſobolē āram filij eſrom enumerans ꝑuenit ad iſai et ad fi
lios eius quoꝝ dauid nouiſſimus.
¶ Gezrahelitide. R. Gezrabel ciuitas ē ī q̄ hitauit naboth quē occidit (iezabel.
¶ Daniel. Ra. Daniel qui in libꝛo reguz zelaab, i. vindicās patrē· quia

ſcd͂m hebreos diſceptans cum miphiboſeth de queſtionibus legis victor apparuit·et patrē in eo vlciſci niſus eſt·ne irrideretur in diſputando ab homine debili vir bellicoſus.

De egla vx. Queritur cur hec egla ſola vxor dauid dicatur. Sed hec eſt michol q̄ inter multas ſola vxor dr̄· q2 eam ĩ adoleſcentia primā ac cepit vxorē·que in ptu occubuiſſe dicit̄. Egla vero ĩterpretat̄ vitula q̄ ſignificat ſynagogā q̄ legis iugū ſuſcepit ſ3 laſciuiendo corrupit. Vn̄ ephraim vitula docta diligere triturā. Hāc noſter dauid ac cepit·qn̄ eam ſibi in te ſtamēto dato copula uit. In ptu occubuit· q2 apparente verbo di in carne·7 euangeliū p̄dicante·cū per fidem bonoꝝ opm ſobolem gignere debuit:ſcāda lizata in paſſione eius ſibi mortē eternam aſ ſciuit.

In hebron ubi. Quid p regnū dauid in hebron vel in hieru ſalem accipiat̄ librū re gum exponēdo pſtrin ximus.

Scriptū ē in ſequē tibus omē tps quo re gnauit dauid·xl·anni regnauit ĩ hebrō ſeptē annis·in hierlm xxxiij· Vn̄ queritur cur non in ſūma quadraginta anni 7 ſex mēſes nume rentur: Hebrei aūt di cūt·q2 dauid abſalon filiū ſuū fugerit ſex mē ſib9 eoſq3 merito a ſū mo regni ei9 excluſos. Dicunt etiā qd ſex mē ſibus in hebron ĩfirmi tate corpis laborauit· 7 ideo ĩ regno nō recte cōputari. Ex tūc enim dicunt eū3 regnaſſe in hebron·ex quo victis amalechitis de ſpolijs eoꝝ miſit ſeniorib9 iu da·his·ſ· qui erāt ĩ he bron 7 alijs.

Omnes hi filii dauid. Quia omnes filij xpi eternā palmā expectāt:ſed excipiunt̄ filij cōcubinarū3·q̄ no minatim inter ceteros non meruerunt nūari. Iudei enī heretici vel ſciſma tici hui9 ſocietatis cōſortiū habere nō poſſunt. Celeſtis enī3 regni gloria fi lios dauid de nobili tm̄ coniugio expectat· Non ei heres erit filius ancille cum filio libere.

melitide. Tercium abſalon filium
† ſ vel tholomei.vel ptholomei.
maacha filie †ptolomai regiſ ieſſur
Quartum adoniam filium agith.
Quintum ſaphaciam ex abithal.
Sextum iethraba3 de egla vxore
ſua. Sex ergo nati ſunt ei ĩ hebrō:
vbi regnauit ſeptem annis et ſex
menſibus. Triginta autem et tri-
buſ annis regnauit in hieruſalem
Porro in hieruſalem nati ſunt ei
filij·ſamaa 7 ſobab 7 nathan 7 ſalo
ſ alias beth.
mon· quattuor de berſabee filia
amihel. Iebar quoq3 et eliſama
† ſ hi duo nō numerantur in libro regum
7 eliphalech 7 †noge 7 napheg 7 ia
phie:necnon eliſama 7 eliade et eli
† ſ quia omnes filii chriſti eternā
phaleg noue3. †Omnes hi filii da
palmā expectant
uid abſq3 filiis concubinarum·ha
buerunt q3 ſororem thamar. Fili9
ſ generatōem dauid numerat per regum ſucceſſio nem9 vſq3 ad tranſmigratōnem babilonis ſicut in libro regum.
autem ſalomonis roboam·cuius
abia filiuſ genuit aſa. De hoc quo
q3 natus eſt ioſaphat pater iora3·
qui iora3 genuit ochozia3·ex quo
ortus eſt ioas· 7 huius amaſias
filius genuit azariam. Porro aza
rie filiuſ ioatha3 procreauit acha3
patrem ezechie·de quo natuſ ē ma
naſſes:ſed 7 manaſſes genuit am-
mon patrem ioſie. Filij autem io-

Filii aūt ioſie. Ra. Quattuor filij ioſie legunt̄ hic·ſed in fine huius libri·et in libro regū vbi ſucceſſio regū numerant̄ tres tm̄·primus ioatha3· ſecundus eliachim quē nechao rex egipti verſo noīe vocauit ioachim. Ter cius ſedechias· Iohannā 7 ſellum nō leguntur ibi. Vn̄ hebrei opinantur q̄ iohannā fili9 primogenit9 ioſie ioacha3 7 ſellū dictus ſit. Vn̄ hieremias Hec dicit dn̄s deus ad ſellū filium ioſie regem iuda·q2 egreſſus eſt de loco iſto·nō reuertet̄ ꝛc. Sellū nanq3 interpretat̄ tranſlatus·q̄ aūt dicat de io achim natū iechoniā 7 ſedechiam. Iechonias idē eſt qui 7 ioachin·qui p9 patrē ioachim regnauit in hieruſalem menſibus tribus 7 dieb9 decē. Sed ioachin qui 7 eliachim nabuch·cathenatū duxit in babylonē cū pte valoꝝ domus dn̄i·cū quo ezechiel adhuc puer tranſlatus ē vt ioſephus teſtatur.

ſie fuerunt primogenitus iohan-
nan·ſecundus ioachi·tercius ſe-
dechias·quartus ſellum. De ioa-
chi natus eſt iechonias et ſedechi
as. Filij iechonie fuerunt:aſir q̄ ſa
latiel·melchiram·phadaia·ſenna-
ſer·7 iecemia·ſama et nadabia. De
phadaia orti ſunt zorobabel et ſe-
mei. zorobabel genuit moſollam·
ananiam et ſalomith·ſororē3 eoꝝ:
ſ alias iochol.
aſabam quoq3 7 ochol 7 barachiā
7 aſadiam ioſabeſeth quinq3. Fili-
us autem ananie phaltias pater
hieſeie cuius filius fuit raphaia.
Huius quoq3 filius arnan d' quo
ſ vel abaia.
natus eſt obdia·cuius filius fuit
ſecheniaſ. Filius ſechenie:ſemeia:
† ſ vel archtus. † ſ alias egaal·alias ioagal
cu9 filij †attus et †iegaal 7 baaria·
† ſ filii ſemechie cum patre ſuo ſemeia·filii enim
et naaria·7 ſaphat et ſeſa †ſex nume
eius tm̄ quinq3 ſunt.
ro. Filii naarie helioenai 7 ezechi-
as et ezrica3 tres. Filii elioenai od
uia 7 heliaſub et pheleia et accub
ſ vel anani
7 iohannā 7 dalaia 7 annan ſeptē.

C. IIII.

Filij iuda pha
res eſrom·7 charmi 7 vr
et ſobal. Rahia vero filius ſobal
genuit geth:de quo nati ſunt achi
ſ alias alech.
mai 7 laad. De cognatōes ſarathi

Daniel quoq3 7 ana nias 7 azanaſ 7 miſael ſicut ĩ pricipio daniel oſtenditur. Licet qui dā eos cū iechonia fi lio ioachim tranſlatoſ eſſe affirment·quia et hūc nabuch·trāſtulit ĩ babilonē cum reliqua pte valoꝝ dn̄i·7 the ſauris domus regie·7 matrem regis 7 eunu chos eius 7 indices ter re 7 omēs fortes exer citus decē milia·p quo ſubſtitutus ē matathi as qui 7 ſedechias pa truus eius filius ioſie· q̄ 7 ſimiliter tranſlatus eſt in chaldeos.

Aſir qui ſalathi el phadaia. Hec ve ro n oīa vni9 hoīs ſūt vt hebrei volunt·ipſe ē phadaia pater zoro babel 7 ſemei·vide in eſdra 7 ĩ matheo zoro babel ſalathiel ſcribit. Et interpretatur pha daia redemptus dn̄i. Aſir carcerat9. Sala thiel frutex domi·que oīa cōueniunt doctori bus ſanctis·quoꝝ offi cio eccleſiaſticus plus generat̄· qui diuerſis afflictionib9 caſtigati· p gratiā domĩ redēpti germina virtutū tam ĩ ſe q̄3 in ſubditis pferūt

Sennaſer. Ipſe eſt ſelbaſar cui cir9 an numerauit vaſa dom9 domĩ·ſicut in eſdra dr. Eſt aūt ſennaſer plaſ matus·ſelbaſar tribu latus·q̄ cuſtodib9 va ſoꝝ dei cōgruūt·i·ſan ctarū animarū·quib9 xp̄o quē cyrus noīe et 7 abſolutōe ſignificauit cui dicitur, Poſtula a me et d·t·g·h·t·et q̄ captiuitatem humani generis relaxauit ſan ctas animas cuſtodiē das annumerauit·que ſunt vaſa domini nu merata·quia nouit domin9 qui ei9 ſunt.

C. IIII.

Quo pharel 7 eſrō 7 tres q̄ ſequūtur filij iude eſſe dicūt̄:cū alibi phares 7 zaram filios iude eſrō filiū phares legim9·ſed hebrei aſſerūt mutatis noī bus eoſdem filios iude quos ſcriptura alijs nominibus alibi nominat hic eſſe expreſſos. Aiunt enim phares qui interpretatur diuiſio ſuum nomen p̄ prium hic habere. Eſrom autem eſſe zaram:ſed eſrom interpretatur atriū· zaram ortus. Charmi quoq3 eſſe heber. Nam charmi interpretatur vinea mea· Her vigilans· Vr autē dicunt eſſe onā· ſed vr interpretatur ſiniſtra· Onā murmuratio·ſobal vero eſſe ſela minimū filiorū3 iude·quos peperit ei Sue. Interpretatur aūt ſobal ſpica vel vana vetuſtas·ſela miſſus vel vmbra eius.

¶ Aſabel. Ra. Hanc ſuſpicantur eſſe matrē ſanſonis de ſtirpe iudę generatam cuius maritus manue de tribu dan· qui ⁊ de ſaraba in libro iudicum eſſe legitur.
Geddor et ezer. Ra. Loca ſunt a filijs vr poſſeſſa· ſed mirū ꝙ hic dicit vr patrē bethleem cū ſupius ſalma dictus ſit pater eius· niſi forte patrē hic appellet parentē: qꝛ vr fuit pater ſalma q̇ fuit pater bethleem.
¶ Fuit aūt iabes. Ra. Videt ordo confuſus q̇a numeratis filijs· baala ⁊ naara ſubito inducit cognatōez arabel filij aran· ⁊ cōſequent narrat de iabes. Sed hebrei dicunt ꝙ aſur de baala genuit ethā· ⁊ ille chus. Chꝰ aūt ſobaba· ⁊ ſobaba iabes q̇ fuit doctor ſcribarū. Inter chus ⁊ iabes īſerūt cogtōes arabel· vl̄ abarabel· alias aral· qꝛ ipſe eſt obab filius aram· i· ietro cognati moyſi· ⁊ qꝛ iabes docebat eos inſerti ſūt in eius progenie quaſi a maioribus eiꝰ geniti.
¶ Et mater eius. Synagoga de q̄ xp̄s natus ē· quę peperit eū in dolore: qꝛ de aduentu eius ꝓpter īfidelitatem doluit. Vn̄ iudei inuidentes dicebant: Si dimittimus eū ſic oēs credent in eū.
¶ Inuocauit uero iabes. Hoc cōuenit xp̄o quē pater ſanctificauit ⁊ miſit ī mundū. De quo dr̄. Ecce agnus dei qui tol· pec· mundi ⁊c. Hunc benedixit deus multiplicatione filioꝝ· quos per aquā baptiſmi ſacroſancta parit eccl̄ia. Dilatauit terminos eius· qꝛ omniū gentiū dedit ei hereditatē· ⁊ poſſeſſionē eius extendit vſqꝫ ad terminos terre. Cū quo fuit manꝰ dn̄i· qꝛ potentia deitatis ꝑ eū virtutes ⁊ miracula fecit· ipſe quoqꝫ eſt virtꝰ dei ⁊ ſapientia· ꝑ quē pater cōdidit omnia q̄ in cęlis ⁊ in t̄ra· cui malitia iudeoꝝ nocere n̄ potuit· qui d̄ ſe ait: venit princeps huius mundi· ⁊ in me nō habet quicq̄ꝫ· per eū quoqꝫ benedicunt mēbra eius· i· eccleſia, cui ꝑ yſaiam dr̄: Dilata locum tentorij tui ⁊c. Cū eo eſt manꝰ dn̄i: qꝛ in ipſa oꝑatur filius dei· qui eſt brachiū ⁊ dextra patris. Et portę inferi non ꝓeualebunt aduerſus eum· nec dyabolus dominabitur ei· quia data ē p̄tās ſuꝑ oēm v̄tutem inimici.
¶ Caleph aūt frater. Rabanꝰ. Legimus ſupra caleph eſſe filium eſrom cuius fratres fuerunt ram ⁊ ierameel. Aiunt ergo hebrei ram caleph fratrem ſuam h̄ appellari. Et interpretatur ram excelſus· ſra humilis· quod iudaico populo ꝯuenit· quia excelſus fuit ī cultu vnius dei et potētia regni: ſ̄ qꝛ dei filiū ſuſcipe noluit hūilis factꝰ ē atqꝫ vil̄· vt fiāt primi nouiſſimi.
¶ Recha. Ra. Quidā putant recha nomine dauid nuncupari· eſt eñ recha tener· vnde dauid de ſe ait· ego ſum tener et vnctus rex· ipē quoqꝫ q̄ vermiculus ligni tener eē dicitur· ideo aūt viri recha dicunt̄· qꝛ ꝓpter exp̄mendā genealogiam dauid hic annotati ſunt.

(ſ a quo ciui-)
Iſta quoqꝫ ſtirps etham: iezra-
(tas iethrael.)
hel ⁊ ieſema ⁊ iedebos. Nomen
quoqꝫ ſororis eorū· aſabel phuni
Phuniel autem pater geddor· et
(ſ ali· ozer.)
ezer pater oſa. Iſti ſunt filij vr pri
(ſ ſororis moyſi et aaron)
mogeniti ephrata patris bethleē.
(ſ filii eſrom· et abic fratris caleph.)
Aſſur vero patris thecue erāt duę
vxores alaa ⁊ naara. Peperit au-
(ſ alias opher)
tem ei naara oozam ⁊ epher ⁊ the-
man ⁊ aaſtari. Iſti ſunt filij naara.
Porro filij alaa ſereth yſaar et
ethan. Chus autē genuit anob et
(ſ alias aral)
ſoboba et cognatōnem aharel filii
(† ſ qꝛ redemptor noſter ſuꝑ oēm altitudinē ſanctorū potentia virtutis eminuit· vnde ſpecioſus forma p̄ filiis hoīm ⁊c· et vnxit te d· d· t· o· l· p· c· t·)
arim. Fuit autem iabes † inclitus
pre fratribus ſuis: et mater eius
vocauit nomen illius iabes dicēs:
quia peperi eum in dolore. Inuo-
cauit ergo iabes deū iſrael dicēs:
ſi benedicens benedixeris mihi· ⁊
dilataueris terminos meos· ⁊ fue
rit manus tua mecum· et feceris
me a malicia non opprimi: ⁊ pręſti
tit deus quę precatus eſt. Caleph
autem frater ſua genuit machir: q̄
fuit pater eſthon. Porro heſthon
genuit betharapha· ⁊ pheſſe· ⁊ the
(† ſ bethleē ſcꝫ vel matris yſai qui alibi naias dr̄.)
na patrem † vrbis naas. Hi ſunt
viri recha. Filii autē cenez otho
niel ⁊ ſaraia. Porro filii othoniel
(ſ vel atthat.)
athat· maonathi. maonathi genu
it ophra. Saraias autem genuit
ioab patrem vallis artificum. Ibi
quippe artifices erant. Filij vero
caleph filij iephone hir ⁊ hela· et
nachem. Filijqꝫ hela· cenez. Filii
quoqꝫ ialelel· ziph ⁊ zipha thiria ⁊
aſrabel. Et filii eſra iether· et me-
reth· et epher· ⁊ ialō. Genuitqꝫ ma
riam· et ſāmai· ⁊ ieſba· patrē eſtha-
(† ſ hanc dicunt eſſe iochabeth matrem moiſi et aaron·)
mo. Vxor quoqꝫ eius † iudaia pe
perit iared patrem gedor· ⁊ heber
patrem ſocho· ⁊ ichutiel patrē za-
noa. Hi autē filii bithię filię pha
raonis· quam accepit mered· ⁊ filii
(ſ alias odaie.)
vxoris odaire ſororis nathan pa-
(ſ vel eſchamoa.)
tris ceila· garim ⁊ eſchama qui fu-
it de machati. Filii quoqꝫ ſimon
(ſ alias ethi-)
ammon· ⁊ rena. filius anan et thi-
(lon.)
lon· ⁊ filij iaſi zoeth et bēzoeth. Fi-
(† ſ hic ponitur in memoriā priſtini nōis iuuas qui ꝓpter impietatē a domio percuſſus eſt.)
lii ſela filii iude. † her pater lecha ⁊
(† ſ qui cum beſelehel opus tabernaculi exple-)
laada· pater mareſa † et cognatōes
(uerunt·) (ſ taberna-)
domus operantium byſſum in do
(culo federis·)
mo iuramenti· et qui ſtare fecit ſo-
lem· viriqꝫ mendacii ⁊ ſecurus· et

¶ Saraias aūt ge· ioab. De ſaraia dr̄ ioab ꝓdiſſe q̄ iux̄ nōis īterpretatōē pr̄ vall' artificū· qꝛ d̄ filijſ eiꝰ fuerūt architecti· q̄ ędificauer̄t domū dn̄i. Artifices v̄o qui ī valle habitāt· poſſūt dici doctores legis q̄s ſc̄ia nō inflat· ſed charitas ędificat· quos modeſtia ⁊ hūilitas exaltat· vt gamaliel· ⁊ paulus eius diſcipulus.
¶ Ezra. Ra. Hier. Aiunt hebrei eſram q̄ interpretat̄ auxiliator eē. Amrā patrē moyſi ⁊ aaron. Iether· i· auxiliū eſſe aaron· ⁊ mered q̄ rebellās eſſe moyſen. epher quoqꝫ vel opher id ē puluerē beldad fuiſſe· ialō v̄o meldach· qui duo de· lxx· ſenioribꝰ fuerūt quoſ moyſes a deo accepit ad regendi populi auxiliū· tradunt enim moyſen poſt acceptam legem in heremo patri ſuaſiſſe vt matrem dimitteret· eo ꝙ ipſius amica eſſet· fuit enim filia leui· poſtq̄ꝫ amram duxit aliam ex qua habuit beldach et meldach.
¶ Genuitqꝫ mariam. Ra. Samai moiſen intelligi volunt· q̄ interpretatur cęleſtis. Ieſba aaron· qui īterpretatur collaudatio· patrē eſthamo, i, ignis manētis· quia filij aaron ſacrificia igne adolebant. Nomina vero quę cōtinuatim ſequūtur omnia moyſi eſſe vocabula intelliguntur propter diuerſos actuſ. Iareth vocatur id ē· deſcendens· eo ꝙ de monte deſcēnderit· cum tabulis lapideis pr̄ geddor· i· ſepis· q̄a q̄ſi ſepe ꝓplm lege circūdedit. Heber· i· victor qꝛ ꝓplꝫ d̄i ſeruitio iūxerit· pater zocho· i· prophetię· qꝛ ꝓphetaꝝ doctor fuit· icuthiel. id ē· ſperans in deum· quia ſpem habuit vt de ęgipto ꝓplm liberare· pr̄ ionaa· q̄ interꝑtatur gubernator· qꝛ populū ī heremo gubernauit· ⁊ doctrīa ſua quotidie gubernat.
¶ Filię phara. Ra. Filiā pharaoīſ mrēꝫ moyſi vocat· q̄ eē ſcd̄m ꝓprietatē nōis filia domini nūcupatur· qꝛ bonā· ſ· volūtatē ī nutriēdo puero habuit· ⁊ a mered. i. moyſe accepta dr̄· qꝛ relictis ydol' ad dei cl̄tū ꝯuerſa ē.
¶ Her pater. Ra. Redit ad ꝓgeniē phares d̄ q̄ ortꝰ ē dauid vt ꝓgeniem iuda· d̄ q̄ orta ē tribꝰ regia ī dauid termīaret. Tradūt enī hūc fuiſſe elimelech virū noemi ī cꝰ tpē ꝓpter ꝑuaricatores legiſ ſol ſtetit· vt viſo miraculo ꝯuerterent̄ ad dn̄ꝫ· qđ qꝛ ꝯtēpſer̄t īualuit faēſ· ⁊ q̄ ī tbu iuda ꝓor vidbat̄ īopia cogēte cū vxore ⁊ filijs p̄ria pulſꝰ ī ꝑegnatōē cū filijs mortuꝰ ē.
¶ Securus et incedens. Rab. Maalon· et chelion qui hic ſecurus

⁊ incedens/ dicũtur fuiſſe in moab. q: vxores moabitides duxerũt. Unde in hebreo non principes ſed mariti dicunt ſicut illius lingue doctores tradunt.

¶ Que reverſe. Noemi ⁊ ruth que reverſe ſunt in bethleem audita panis vbertate

¶ Figuli habitantes. Figulos q̃ i plantationibus ⁊ ſepibꝫ laborant doctores intelligimus. qui formant et cõponunt vaſa domĩ fingere ei cõponere dicimus. Vñ cõpoſitores luti figulos vocamus. Hi vineã dñi doctrina plantant ⁊ excolunt. exhortãdo ⁊ orãdo muniunt. hi apud regẽ in opibus ſuis morant. quia in fide xp̃i manentes q̃d q̃d dicũt quidq̃d agunt: ad gloriã dei faciũt.

¶ Habitantes in planta. Progenies ruth que i ipſis ſepibꝫ ⁊ plantationibꝫ habitaſſe dicit. q̃ñ ad regiã dignitatẽ ⁊ munimentũ plebis hec plãtatio peruenit.

¶ Cõmoratiq̃ſ. i. filii ſymeon. In geneſi ſex ſcribũtur. ſꝫ hic ſober p̃termittitur. q̃a nulla de eo progenies. Sed q̃dã noĩa mutãtur ſuis rationibꝫ. In geñ. ei gemuel. i. mare dei. hic nabuhel. i. legens cũ deo. Quidã in geñ. vocatur echa. hic aũt iarib. i. litigãs q: de eo exiuit zambri qui cũ madianite fornicans a phinee ſacerdote peremptus eſt. Iachĩ in geñ. i. p̃paratio. hic vero nomĩatur zara. i. ortus.

¶ Et vniuerſa cog. nõ po. adequare. Quia ſymeon nõ habuit tantam ſobolem quantã iudas. Unde in ioſue dr̃ ſymeon per cognatõnes ſuas accepiſſe hereditatẽ in medio filiorũ iuda.

¶ He ciuitates. Or: ſychelech ⁊ berſabee que iude fuerũt et a ſymeone inuaſe ſũt a dauid in priſtinã in de hereditatẽ redierũt

¶ Iſti ſunt princi. no. Deſcripta ſtirpe ſymeõis ⁊ actibꝫ eoꝝ myſtice ſignatur. q: doctores ſancti. i. eccleſie. p̃cipes gregibꝫ xp̃i paſcua, puidẽtes

incedens qui principes fuerunt in
ſ panem.
moab. ⁊ qui reuerſi ſunt in lehem.
ſ q: hec hiſtoria in ruth ſcribitur.
Hec autem verba vetera. Hi ſunt
figuli habitantes in plantationibꝫ
† ſ quia ex eis rex dauid ortus eſt. cuiuſ opera nimis efferuntur preconiis.
et in ſepibus †apud regem i opibꝫ
ſ in bethleem.
eiuſ: commoratiq̃ ſunt ibi. Filii ſymeon: namuel ⁊ iamin. iarib. zara. ſaul. Sellum filius eius: mabſam filius eius: maſma filius eius. Filii maſma: amuhel filius eius: zachur filius eius: ſemmei filius eiꝰ. Filii ſemei ſedecim et filie ſex. Fratres autem eiuſ non habuerunt filios m̃tos: ⁊ vniuerſa cognatio nõ potuit adequare ſummam filiorũ
ſ he ciuitates ex maxima
iuda. Habitauerunt autem in ber
parte pertinẽt ad tribũ iude
ſabee et molada et apharſual et in ballaa ⁊ in aſomech et i tholad et i
ſ vel ſicceleg
bathuel et in horma ⁊ i ſichelech ⁊ in bethmarchaboth ⁊ in aſarſaſuſim et in betberai et in ſaarim. He ciuitates eorum vſq̃ ad regem dauid. Ville quoq̃ earũ ethan ⁊ enet rẽmon et thocen et aſan ciuitates quinq̃. et vniuerſi viculi eorum ꝑ circumitum ciuitatum iſtarum vſ
† ſ locus qui alibi cariathbaal.
q̃ ad †baal. Hec eſt habitatio eoꝝ et ſedium diſtributio. Moſobab quoq̃ et iemlech et ioſa filius amaſie ⁊ iohel iehu filiuſ ioſabie filii ſaraie filij aſihel et elioenai ⁊ iacoba et ſuchua et aſaia et adihiel et iſimihel ⁊ banaia. ziza quoq̃ filius ſephei. filii allon. filij idaia. filii ſemri. filii ſamaia. Iſti ſunt nominati principes in cognationibus ſuis. et in domo affinitatum ſuaruꝫ

multiplicati ſunt vehementer. Et profecti ſunt vt ingrederentur i ga
ſ alias in
dor vſq̃ ad orientem vallis. et vt
ſ vel omnibus
quererent paſcua gregibus ſuis. Inueneruntq̃ paſcuas vberes et valde bonas. et terram latiſſimaꝫ et quietam ⁊ fertileꝫ. i qua ante habitauerant de ſtirpe cham. Hi ergo venerunt quos ſupra deſcripſimus nominatim in diebꝰ ezechie regis iuda. et percuſſerũt tabernacula eoruꝫ. et habitatores qui inuenti fuerant ibi. ⁊ deleuerunt eoſ
ſ vel ad
vſq̃ in preſentem diem: habitaueruntq̃ pro eis. quoniã vberrimaſ paſcuas ibidem reppererunt. De filiis quoq̃ ſymeon abierunt i mõtem ſeir viri quingenti. habentes ꝓncipeſ phaltiã et naariã ⁊ raphiã et ozihel filios ieſi. et percuſſerunt reliquias que euadere potuerant amalechitarum. ⁊ habitauerũt ibi pro eis vſq̃ ad diẽ hanc.

C. V.

Filij quoqꝫ ruben primogeniti iſrael: ipſe quippe fuit primogenitus eiꝰ: ſed cũ violaſſet thorum patris ſui. data ſunt primogenita eius filijs ioſeph filii iſrael: ⁊ non eſt ille repu
† ſ chriſtus de quo: non auferetur ſceptrũ de iu
tatus in primogenituꝫ. Porro †iu
da donec veniat qui m. e. et. i. e. g. † ſ quia vnxit eũ deus oleo leticie pre. ⁊c.
das qui erat †fortiſſimus inter fra
† ſ apoſtoli et doctores no. teſ. de quibus dr̃. pro patribus tuis nati ſunt tibi filii cõ. e. p. ſ. o. t.
tres ſuos. de ſtirpe eius †p̃cipes
† ſ primogeniti dignitas et p̃cipatꝰ regni ad chriſtũ pertinent qui ẽ primogenitus mortuorũ et p̃ceps regũ terre.
germiati ſunt: †Primogenita aũt reputata ſunt ioſeph. Filii ergo ruben primogeniti iſrael: enoch et

proficiſcũtur in gador vel gader q̃ iterp̃tatur ſepes eius. hec eſt eccleſia q̃ ẽ fideliũ defenſio. Ibi ſunt paſcua vſq̃ ad orientẽ vallis. i. incarnatõem verbi. q̃ ſe metipſũ exinaniuit ſerui formã accipiẽs. In eo inueniunt paſcua. Ipſe enĩ ait p me ſiq̃s introierit ĩgredietur et egredietur. ⁊ paſcua inueniet v̾tutes. ſ. In eo terra latiſſima. ⁊ q̃eta id ẽ. gratia ſpiritusſancti copioſa. In q̃ ante habitauerãt de ſtirpe cham. ſignificat gentiũ multitudinẽ ydola reliquiſſe. ⁊ ad vnius dei cultum confluxiſſe. Hi ergo venerunt quos ſ. deſcripſimus nominatim in diebꝫ ezechie regis iuda. hoc ẽ i aduẽtu xp̃i. Ipe eſt enĩ xp̃s dei virtus. quẽ ezechias. ſ. fortitudo dñi ſignificat. ꝑcuſſerunt tabernacula eoꝝ ⁊c. percutit fide tabernacula impioꝝ. ⁊ habitatores impioꝝ. q̃ñ abnegans impietatẽ. oẽm. ⁊ ſecularia deſideria per xp̃i baptiſmum a ſordibꝫ abluitur peccatoꝝ. poſtea ſtudens ſobrie iuſte ⁊ pie viuere in hoc ſc̃lo. vt fiat q̃d ſcriptũ eſt. ⁊ erit i loco vbi aũ dictũ eſt nõ plebs mea vos ibi vocabuntur filij dei.

¶ Uiri quingẽti. Patres noui t. q̃ abierũt i mõtẽ ſeyr. ⁊ ꝑculſerũt reliq̃as amalechitarũ: q: ſupbiã huius mũdi cõculcãteſ deformitatẽ vicioꝝ cõpriműt. hi q̃ttuor dicunt q: euãgelica doctrina veraciť iſtructi. ſp̃uale bellũ contra demones cõuenienť gerũt: ꝑculſis reliquijs amalechitarũ ibi habitabãt. q: expulſis demonibus i loco vicioꝝ virtutes ſubſtituũt: q̃rũ poſſeſſio hoĩem efficit beatũ vſq̃ ad diẽ hanc: q̃d ſp dici poteſt vſq̃ ad fineꝫ mũdi: q: eccleſia vſq̃ ad finẽ mundi ꝑmanet. i qua quotidie antiquꝰ hoſtis triumphatur.

¶ Sed cũ violaſſꝫ thorũ ⁊c. Ideo ablata ſunt ruben primogenita: q: dormiuit cũ bala cõcubina patris ſui: ⁊ data ſũt ioſeph filio iuniori: cuius ꝓgenies multiplicatur

z excedit potentiam re
gni inter decem tribus
Myſtice aũt ſignificat
ruinam prioris ppli·q̃
vt primogenitus debe
bat ſacdotiũ z regnuz
accipe:ſed qr macula-
uit ſtratũ patris ſui·i·
corpus xpi in quo erat
plenitudo diuinitatis
in cruce ſuſpendit z oc
cidit ꝑmogeniti digni
tas ad ſpũalez ioſeph
id ẽ·xp̃m z eccleſie po-
pulum tranſlata ẽ· ad
quẽ pater. Tu es ſacer
dos in eternũ ſm ordi
nem melchiſedech.

phallu·eſrom z charmi. Filij iobel
ſamaia filius eius·gog filius eiuſ·
ſemmei filius eius·micha fili⁹ ei⁹·
reehia filius eius·baal filius ei⁹·
† ſ hunc dicũt eſſe patrem oſee ꝓphete·quẽ rex
†beera filius eius· quez captiuum
aſſiriorũ cũ decem tribubus captiuauit.
duxit theglatphalaſar rex aſſirioꝝ
et fuit princeps i tribu ruben. Fra
tres autem eius et vniuerſa ↄgna
tio quando numerabantur ꝑ fami
lias ſuas:habuerunt principes ie
hiel z zachariam. Porro bala fi
lius azaz filij ſamma filij iobel·iṕe
habitauit in aroer vſqꝫ ad nebo et
beelmeon. Cõtra orientalẽ quoqꝫ
plagam habitauit vſqꝫ ad ĩtroituz
heremi:z flumẽ euphraten. Mul
tum quippe iumentoꝝ numerum
poſſedebat ĩ terra galaad. In die-
bus aũt ſaul preliati ſũt cõtra aga
renos z interfecerũt illos:habita-
uerũtqꝫ ꝓ eis ĩ tabernaculis eorũ
in omĩ plaga que reſpicit ad orien
tem galaad. Filij vero gad e regio-
ne eoruz habitauerunt in terra ba
ſan vſqꝫ ſelcha: Iohel in capite:et
ſaphan ſecundus: ianai autem et
ſaphat in baſan. Fratres vero eo-
rum ſcd̃m domos cognationũ ſua
rum:michael z moſollam et ſebe z
ſ al·iora·alias ioara.
iore z iachã z zie z heber ſeptẽ. Hi
filij abiahil·filii vri·filii iara·filij
ſ al·ieddu·alias geddo.
galaad·filii michael·filii ieſeſi·filii
ieddo·filii buz. Fratres quoqꝫ filij
ſ vel goni.
abdihel filii guni princeps dom⁹
in familiis ſuis·et habitauerunt ĩ
galaad z in baſan z in viculis eiuſ·
z in cunctis ſuburbanis ſaron vſ-
qꝫ ad terminos eorum. Omnes hi
numerati ſunt in diebus ioathan
regis iuda:et in diebus hieroboã

Contra agare-
nos. Veriſimile eſt
agar fuiſſe cethurã·cũ
in ſequentib⁹ dicat ru
benitas z gaditas z di
midiam tribũ manaſſe
cũ agerenis pugnaſſe·
z prebuiſſe illiſ auxiliũ
itbureos·nafeos, z no
dab filios hiſmaelis.
Nodab ãt ẽ vt videt̃
qui ĩ geneſi cedma di
cit̃·i·antiquoꝝ·vel an
tecedens.

regis iſrael. Filii ruben z gad z di-
midie tribus manaſſe·viri bellato
res ſcuta portantes et gladios· et
tendentes arcum·eruditiqꝫ ad ꝓ-
lia quadraginta quattuor milia et
ſeptingenti ſexaginta procedentes
ad pugnam·dimicauerunt contra
agarenos. Ithurei vero z naphei
et nodab ꝓbuerunt eis auxilium.
ſ dum filii iſrael deo ſeruierũt habuerunt eũ ꝓpi
cium z defenſorẽ cõtra hoſtes ſuos·cũ aũt eo relĩ
cto ydola coluerũt ſenſerunt vltorẽ quem habue
rant protectorem.
Traditiqꝫ ſunt in manus eorũ aga
reni et vniuerſi qui fuerant cũ eis.
qr deũ inuocauerĩt cũ preliarent̃·z ex
audiuit eos·eo ꝙ crediſſet ĩ eũ.
Ceperuntqꝫ omnia que poſſede-
rant·camelorũ quinquaginta mi
lia·z ouium ducentaquinquagin-
ta milia·aſinoſ duo milia·et anias
hominum centum milia. Vulnera
ti autẽ multi corruerunt. Fuit em̃
ſ ·i·ad internetõnem hoſtiũ auxilio dei pactũ.
bellum domini. Habitaueruntqꝫ
ſ donec·ſ·ꝑ peccatis ſuis tra
pro eis vſqꝫ ad tranſmigratõnez.
duci ſunt aſſirius.
Filij quoqꝫ dimidie tribus manaſ
ſe poſſederunt terraz a finibus ba
ſan vſqꝫ ad baal hermon z ſanir z
montem hermon. Ingens quip-
pe numerus erat. Et hi fuerãt pri-
cipes domus cognatõnis eorum·
ſ alias zerihel.
epher·ieſi·z helihel·z ezrihel z hie
ſ vel odoia.
remia et odaia et iedihel viri fortiſ
ſimi et potentes·et nominati du-
ces in familijs ſuis. Reliquerunt
autem deum patrum ſuorum·et
fornicati ſunt poſt deos populo-
rum terre·quos abſtulit dominuſ
coraz eis·et ſuſcitauit deus iſrael·
ſpiritum phul regis aſſiriorum·et
ſpiritũ theglatfalaſar regis aſſur·z
tranſtulit ruben z gad z dimidiaz
tribum manaſſe·et adduxit eos in

Et ſuſcitauit de
us iſrael zc. Notan
dum eſt ꝙ in regũ dr
phul regem aſſyrioruz
a manahẽ filio gaddi
rege iſrl̃ accepiſſe mille
talenta argenti vt eſſz
ei auxilio z firmaret re
gnum eius·nõ ꝙ cum
tranſtulerit in aſſyrios
et ꝙ teglathphalaſar
rex aſſur ĩ diebus pha
cee regis iſrl̃ cepit abi-
on z abel domum ma-
acha z ianoe z cedes z

aſoꝛ ⁊ galaad ⁊ galile
am ⁊ vniuerſam terrã
neptalim: ⁊ tranſtulit
eos in aſſyrios. Po-
ſtremo narrat ꝙ ſal-
manaſar rex aſſyrioꝝ
oſee filiũ bela regẽ iſrl'
obſidendo tribus an-
nis ſamariam cepit: ⁊
tranſtulit iſrl' in aſſyri
os· ⁊ poſuit eos ĩ bay
la ⁊ in aboꝛ iuxta flu-
uium gozam in ciuita
tibus medoꝝ. Unde
queritur quomodo in
paralipo· dicat' phul
et teglatphalaſar re-
ges aſſiriorum tranſtu
liſſe ruben et gad · ⁊ di
midiaꝫ tribum manaſ
ſe in baylam et aboꝛ ⁊
aram et fluuium go-
zan cũ malachim nar-
rȝ ħ ſalmanaſar feciſſe
qui tranſtulit iſrael in
aſſirios· et poſuit in lo
cis ſupradictis. Sed
reges aſſiriorum prio-
res hoc feciſſe dicunt'·
quia ceperunt cum gẽ
te aſſiriorum quod ea
dem gens in poſteris
perfecit. Arã quã pa-
ralipo· memorat mala
chim pretermittit. Au
tumant hebꝛei eſſe ra-
ges ciuitatem medoꝝ.

Iohannan. Pre
termiſſiſ aliis filiis leui
qui ſimiliť ſacerdotes
fuerũt in domo domĩ
iohannan ſpecialiter
laudať· q; viriliter re-
ſtitit ozię regi per ſe ſa
crificare volenti· ⁊ con
ſtantia anĩ ⁊ zelo legiſ
expleuit officium ſacer
dotis.

Porro ioſedech
Ioſedech dicunt eſſe
edram ſacerdotẽ· q̇ re
uerſus a babylone cũ
zoꝛobabel ⁊ filiiſ iuda
reſtaurauit templũ do
mini ⁊ ciuitatẽ hieruſa
lem· qđ in libꝛo ſuo vi
detur demonſtrare cũ
dicit. P⁹ hec ĩ regno
artaxerſis regis pſarũ
eſdras fili⁹ ſaraię· filii
azarię· filii helchię· fi-
lii ſellũ· filii ſadoch· fi
lii achitob filii amarię
filii azarię· filii mara-
ioth· filii zaraię· filii
ozi· filii bocci filii abi-
ſue· filii phinees· filii
eleazar· filii aaron.
Tradunt etiam eſdrã
eſſe malachiam pro-
phetam· q; plura q̃ in
libꝛo eius ꝯtinent'· hic
etiã cõmemorat dicẽs

ſvel ala.
ale et aboꝛ et aara et fluuium go-
zan vſq; ad diẽ hanc.

C. VI.
Filii leui ger
ſon· caath· et merari.
Filii caath: amrã· yſaar: hebꝛon ⁊
ozihel. Filii amram: aaron· moyſeſ
et maria. Filii aarõ: nadab et abiu
eleazar et ythamar. Eleazar genu-
ſvel f.
it phinees· et phinees genuit abi-
ſue. Abiſue vero genuit bocci: et
ſvel zarazã.
bocci genuit ozi· ozi genuit zaraiã:
ſvel zarazas.
et zaraias genuit meraioth. Poꝛ-
ro meraioth genuit amariã· ⁊ ama
rias genuit achitob· achitob genu
it ſadoch: et ſadoch genuit achima
as. Achimaaſ genuit azariam· aza
rias genuit iohannã· iohannã ge-
nuit azariã. Ipſe ẽ qui ſacerdotio
functus eſt in domo quam ędifica
uit ſalomon in hieruſalem. Genu-
it autem azarias amariam: et ama
rias genuit achitob. Achitob ge-
nuit ſadoch: et ſadoch genuit ſellũ
Sellum genuit helchiã: et helchi-
as genuit azariam. Azarias genu-
it zaraiã· et zaraiaſ genuit ioſedech
Poꝛro ioſedech egreſſus eſt quã-
do tranſtulit dominus iudã et hie
ruſalem per manus nabuchodo-
noſoꝛ. Filii ergo leui: gerſon caath
ſde his in numeri.
et merari. Et hec nomina filioꝛum
ſvel lobni.
gerſon: lobeni et ſemei. Filii caath
amram et yſaar ⁊ hebꝛon et ozihel
ſvel moſi.
Filii merari: mooli et muſi. De au
ſvel cognatões.
tem generatõnes leui ſcđm famili
†ſvel lobni· vel lobena·
as eoꝝ. Gerſon: †lobeni filius ei⁹
iaath filius eius· zãma filius eiuſ.
ioaa filius eius· addo filius eius·
zara filius eius· iethꝛai filius ei⁹.

Filii caath: aminadab filius eius·
choꝛe filius eius· aſir filius eius·
helchana filius eius· abiaſaph fili
us eius· aſir filius eius· caath fili
us eius· vꝛihel fili⁹ eius· ozias fi-
lius eius· ſaul filius eiuſ. Filii hel
chana: amaſai ⁊ achimoth ⁊ helca
na. Filii helchana: ſophai fili⁹ ei⁹·
naath filiuſ eius· heliab filius ei⁹·
hieroam filius eius· helchana fili
us eius. Filii ſamuel: pꝛimogenit⁹
† ſ qui in libꝛo regũ iohel·
†vaſſeni et abia. Filii autẽ merari·
ſvel lobeni·
mooli: lobni filius eius· ſemei fili⁹
eius. oza filius eius· ſamaa filius
eius· aggia filius eius· aſaia filiuſ
eius. Iſti ſunt quos conſtituit da
uid ſuper cantoꝛes domus domi-
ni ex quo collocata eſt arca: ⁊ mi-
niſtrabant coꝛam tabernaculo te-
ſtimonii canentes donec ędificarꝫ
ſalomon domum domini in hieru
ſalem. Stabant autẽ iuxta oꝛdinẽ
ſuuꝫ in miniſterio. Hi vero ſunt q̇
aſſiſtebant cũ filiis ſuis. De filiis
caath· hemã cantoꝛ filius iohel: fi
lii ſamuel· filii helchana· filii iero-
ſvel thau·
am. filii heliel· filii thou· filii ſuph·
filii helchana· filii iohel· filii ma-
ſalias maſai·
ath· filii amaſai· filii helchana· filii
iohel· filii azarie· filii ſophonie filii
thaath· filii aſir· filii abiaſaph· filii
choꝛe· filii iſaar· filii caath: filii le-
† ſ cognatõe· ſcriptura eni ꝓpinquos fratres ap
ui: filii iſrael Et †frater eius aſaph:
pellat·
qui ſtabat a dextris eius. Aſaph fi
lius barachię· filii ſamaa· filii mi-
chael· filii baſię· filii melchie· filii
ſalias athnai·
athanai· filii zara· filii adaia· filii e
thã: filii zãma· filii ſemei· filii ieth.
filii gerſon: filii leui. Filii autẽ me
rari fratres eoꝝ ad ſiniſtram: ethã

Labia ſacerdotis cu-
ſtodiunt ſciam· ⁊ l· re·
de· oꝛe eius ⁊c. Alii aſ
ſerunt ioſedech eſſe pa
trem ihesu ſacerdotis
magni. Ezram ꝓo eẽ
ſacerdotem· virũ iuſtũ
⁊ glorioſum.

Abia. Hic vt he-
brei tradunt iudex cõ
ſtitut⁹ munera accipie
bat· qđ iohel qui ⁊ vaſ
ſeni ſenioꝛ eius filius
ſciens· nõ corrigebat.
Ideo vterq; peccaſſe
dr ſcđm hebreos. Unđ
factum eſt cũ ſenuiſſet
ſamuel poſuit filios ſu
os iudices iſrael ⁊c.

Iſti ſunt quos
Anticipando de offi-
ciis cantoꝝ dauid qui
oꝛgãis muſicis laudes
deo canebant cũ eoꝝ
genealogiaꝫ narraret
ꝯplbauit· ſuo ãt oꝛdine
q̃o id feciſſent demõ
ſtrabit.

Ethan fili⁹ chu-
ſi. Ethan vn⁹ de can
toꝛibus tribus qui co
ram dauid ĩ cimbalis
laudẽ dei cõcrepabãt
Et notandum ꝙ ſicut

fuerunt tres filij leui·
caath· gerſon· ⁊ mera
ri·ita tres cātores emā
de caath·aſaph d ger
ſon· ethan de merari.
Myſtice āt ſignificat
ſanctos doctores· qui
ſancte trinitatiſ fide i/
buti ſcd̄m diſpenſatio
nem veri dauid p̄dica
tionem euangelij toti
mundo annunciant.
¶ Leuitę qui or/
dinati &c. Quia om
nis ordo eccleſiaſticus
ſcd̄m apoſtolo℞ tradi
tōem ⁊ qui primatum
tenent totū miniſteriū
agant in eccleſia dei.
Vn̄· vt ſcias quomō
oporteat te cōuerſari i
domo dei que ē eccle
ſia dei viui &c.
¶ Aaron. Xp̄m ſi/
gnificat·filij eius eccle
ſie populum cui dicit.
Vos eſtis gen⁹ electū
regale ſacerdotiū &c.
quē ſummus pontifex
docuit ſup altare fidei
holocauſtū bonorum
op̄m ⁊ icenſum oratio
nis offerre·⁊ vt p̄caret
pro iſrael·i·p ſtatu ec/
cleſię ſm̄ p̄cepta legis
p moyſen datę. Rep/
perit autē genealogiā
aarō vſq₃ ad achima
as·qd̄ pro laude ei⁹ fa
ctum videt·q₂ fidelis
fuit dauid in omnib⁹.

filius chuſi·filii abdi: filij maloch
filij aſabie: filii amaſie·filij helchie
filij amaſai·filij bonni·filij ſomer·
filii mooli·filii muſi·filii merari·fi
lii leui. Fratres quoq₃ eorū leuitę
qui ordinati ſunt i cunctū miniſte
riū tabernaculi domus dn̄i. Aarō
vero ⁊ filii eius adolebant incenſū
ſup altare holocauſti·⁊ ſuper alta/
re thimiamatis i om̄e opus ſancti
ſanctorū·⁊ vt p̄carentur pro iſrl'
iuxta omnia q̄ p̄ceperat moyſes
ſeruus dei. Hi ſunt aūt filii aaron
Eleaſar filius eius·phinees filius
eius·abiſue filius eius·bocci fili⁹
eius·ozi filius eius·zaraia filius
eius·meraioth filius eius·amaria
filius eius·achitob filius eius·ſa/
doch filius eius·achimaas filius
eius. Et hęc habitacula eorū p vi/
cos atq₃ confinia filio℞ ſc₃ aaron
iuxta cognatōes caathitarum. Ip
ſis enim ſorte contigerant. Dede-
runt igitur eis hebron in terra iu-
da· et ſuburbana eius per circumi
tum: agros autem ciuitatis et vil/
las caleph filio iephone. Porro
filiis aaron dederunt ciuitateſ ad
confugiendum hebron et lobna et
ſuburbana eius. Iether quoq₃ et
ſal'eſthoma.
eſthemo cum ſuburbanis ſuiſ: ſed
et helon et dabir cum ſuburbanis
ſ vel a.
ſuis· aſan quoq₃ et bethſemes et
ſuburbana eorum. De tribu autē₃
beniamin gabea et ſuburbana ei⁹
et almath cū ſuburbanis ſuiſ. ana
thoth quoq₃ cū₃ ſuburbaniſ. Om
nes ciuitates tredecim cum ſubur
banis ſuis per cognatōnes ſuas.
Filiis autem caath reſiduis de co

gnatōne ſua·dederunt ex dimidia
tribu manaſſe in poſſeſſionem vr/
bes decem. Porro filiis gerſon p
cognatōnes ſuaſ de tribu yſachar
et de tribu aſar et de tribu neptali·
et de tribu manaſſe in baſan vrbeſ
tredecim. Filiis autem merari per
cognatōnes ſuas de tribu ruben·
et de tribu gad et de tribu zabulō·
dederunt ſorte ciuitates duodec
Dederunt quoq₃ filii iſrael leuitis
ciuitates et ſuburbana eorum. De
deruntq₃ per ſortem ex tribu filio/
rum iuda·et ex tribu filiorum ſime
on·et ex tribu filiorum beniamin
vrbes haſ quaſ vocauerunt nomi
ſalias ⁊ ex his.
nibus ſuis·et his qui erant ex co/
gnaōtne filiorum caath. Fuerunt
q₃ ciuitates in terminis eorum de
tribu ephraim. Dederunt ergo eiſ
vrbes ad confugiendum: Sichē
cū ſuburbanis ſuis in mōte ephra
im·et gazer cum ſuburbanis ſuiſ.
ſalias techmam·
hicmaan quoq₃ cum ſuburbanis
ſuis et bethoron ſimiliter·necnon
et helon cum ſuburbanis ſuis et
gethrēmon in eūdem modū. Por
ro ex dimidia tribu manaſſe aner
ſalias baalam.
et ſuburbana eius. Balaam et ſub
urbana eius. His videlicet qui d
cognatōne filiorum caath reliqui
erant. Filiiſ autem gerſō de cogna
tōne dimidię tribus manaſſe gau/
lon in baſan et ſuburbana eius: et
aſtaroth cum ſuburbanis ſuiſ. De
tribu yſachar·cedes et ſuburbana
eius: et daberith cum ſuburbāis
ſuis· Ramoth quoq₃ et ſuburba/
na eius·et anem cum ſuburbanis
eius. De tribu vero aſer maſal cū₃

ſuburbanis ſuis: et abdon ſimilr
Aſach quoqꝫ ⁊ ſuburbana eiꝰ: ⁊ ro
ob cum ſuburbanis ſuis. Poꝛro
de tribu neptalim cedes in galilea
et ſuburbana eius. Amon cū ſub-
urbanis ſuis. et chariathaī et ſub
urbana eius. Filiis autem merari
reſiduiſ. De tribu zabulon remmo
no et ſuburbana eiꝰ: et thaboꝛ cuꝫ
ſuburbanis ſuis. Trans ioꝛdaneꝫ
quoqꝫ ex aduerſo hiericho contra
oꝛientem ioꝛdanis. De tribu rubē
boſoꝛ in ſolitudine cum ſuburba-
ſ vel iaſſa.
nis ſuis: et iaſa cū ſuburbāis ſuis
Cademoth quoqꝫ ⁊ ſuburbana eꝰ
et miphaath cum ſuburbanis ſuiſ
Necnō et ď tribu gad ramoth ī ga
laad et ſuburbana eiꝰ. et manaim
cum ſuburbanis ſuis. Sed et eſ-
bon cum ſuburbanis ſuis. et iezer
cum ſuburbanis ſuis.

C. VII.

PORRO filij iſa
char thola et phua ⁊ ia
ſalias ſamrom.
ſub. et ſamaron quattuoꝛ. Filii tho
ſalias hie.
la ozi et raphaia et ieribel. et iemai
et iepſem et ſamuhel principes ꝑ
domos cognatōnum ſuarum. De
ſtirpe thola: viri foꝛtiſſimi numera
ti ſunt ī diebus dauid vigintiduo
milia ſexcenti. Filii ozi: et iezraia.
de quo nati ſunt michael. et oba-
† ſannumerato patre qui vnicꝰ fuit patris ſui.
ſal. iſai.
dia et iobel et ieſia† quinqꝫ omnes
pꝛincipes. Et cum eis per familiaſ
et populos ſuos accincti ad pꝛe-
lium: viri foꝛtiſſimi trigintaſexmi-
lia. Multas eniꝫ habuere vxoꝛes
et filios. Fratreſqꝫ eoꝛum per om-
nem cognatōnem iſachar. robuſtiſ
ſimi ad pugnādum octogintaſep-
tem milia numerati ſūt. Filii benia
min bale et bochoꝛ. et iadibel treſ.
Filii bale eſbō et ozi et oziel et hie
rimoth ⁊ vꝛai quinqꝫ. pꝛincipeſ fa
miliarum et ad pugnandum robu
ſtiſſimi. Numerus autem eoꝛum
vigintiduomilia et trigintaquattu
oꝛ. Poꝛro filii bochoꝛ zamira ⁊ iq
as et eliezer et elioenai et amri et
hierimoth et abia et anathoth ⁊ al
mathan. Omnes hi filii bochoꝛ.
Numerati ſunt autem per famili-
as ſuas pꝛincipes cognatōnū ſua
rum ad bella foꝛtiſſimi viginti mi-
ſalias ia.
lia et ducenti. Poꝛro filii iedibel
balan. Filii autem balan. iehus et
† ſ a quo egreſſi ſunt beniamite. qui nefario con
cubitu occiderūt vxoꝛē leuite. ſ alias io
†beniamin ⁊ ahoth ⁊ chanana ⁊ io
na.
than et tharſis ⁊ chaiſaar. Omneſ
ſ vel ie.
hi filii iadibel pꝛincipes cognatō-
num ſuarum viri foꝛtiſſimi decem
et ſeptē milia et ducenti ad pꝛeliuꝫ
pꝛocedentes. Sephan quoqꝫ ⁊ a-
ſalias ſer.
phan filii hir et aſim filii aher. Fi-
lii neptalim: iaſiel et guni. et aſer ⁊
† ſ cōcubine iacob ancille rachelis matris nepta
ſellum filii †bala. Poꝛro filius ma
lim a quo iſti ſunt generati.
naſſe ezrihel. Concubinaqꝫ eius ſy
ra: peperit machir patrem galaad
Machir autem accepit vxoꝛes fi-
ſalias happhim.
liis ſuis. happꝛon et ſephan. et ha
buit ſoꝛoꝛem nomine maacha: no
men autem ſecundi filii ſalphaat.
† ſque in libꝛo numeroꝝ petunt a moyſe heredi
Nateqꝫ ſunt ſalphaat †filię. Et pe-
tatē inter fratres ſuos.
perit maacha vxoꝛ machir filium.
vocauitqꝫ nomē eiuſ phares. Poꝛ
ro nomen fratris eius ſares: et fi-
ſal. rehen.
lii eius vlam et recem. Filius autē
vlam badan. Hi ſunt filii galaad
filii machir filii manaſſe. Soꝛoꝛ

¶ Omnes hi filii. Vbicunqꝫ in lege ſcri bitur omēs hi filij iſtiꝰ vel illius aut ꝑ merito rum excellētia ē. aut ꝑ meritoꝝ deterioratōe vt eius dicantur eſſe fi lij. cuius fuerunt imita toꝛes.

¶ Cōcubinaqꝫ eiꝰ ⁊c. Hec dicitur fuiſſe filia filij balan que in egyptū fame cogente a patre venalis ducta a manaſſe qui hoꝛreis pꝛeerat cibarijs. patri datis. in cōiugiū miſe ricoꝛditer ſuſcepta ē.

¶ Happhꝛon et ſephan. Prioꝛis fi lij machir hec duo no mina eſſe dicunt. ſꝫ ſe cundum eſſe ſalphaat ⁊ eoꝝ ſoꝛoꝛeꝫ maachā quā eſrom cū ſexagita eſſet annoꝛum accepit vxoꝛē que pepit ei filiū ſegub. ſicut ſupꝛa di ctum eſt.

¶ Soꝛoꝛ aūt eiꝰ. Soꝛoꝛ vlam filij pha res filij machir vt ꝑdi ctum eſt. hanc quidaꝫ tradūt eſſe matrē iſba

Filij naue qui vir deco
rus nuncupat᷑:ob inſi
gne ẜtutis ⁊ principa
tus. Alij dicūt debbo
ram vxorem lapidoth
ꝓphetiſſam.
¶ Filij aūt ephra
im. Fabulant᷑ hebrei
ꝙ filij ephraim congre
gata multitudie viuen
te patre conati ſūt ad
terrā ꝓmiſſionis reuer
ti:⁊ in geth paleſtinoꝝ
occiſi ſunt. Vnde cete
re tribus ꝑ deſertū ad
ducuntur. ne viderent
oſſa fratrum ſuoꝝ. ⁊ in
pſalmo d᷑. Filij effrē
cōuerſi ſunt ī die belli.

autem eius regina:peperit virum
decorum et abiezer et moola. Erāt
autem filii ſemida ahin et ſichem.
et lechi et aniam. Filii autē ephra
im ſuthala. bareth filius eius. tha
ſ alias eladan.
ath filius eius. elada filius eius.
ſ alias thaath.
thahad filius eius. ⁊ huius filius
ſ al. daph.
zadab. ⁊ huius filius ſuthala. ⁊ hꝰ
filius ezer ⁊ elad. Occiderunt aūt
eos viri geth indigenę:qꝛ deſcen
derant vt inuaderent poſſeſſiones
eoꝝ. Luxit igit᷑ ephraim pater eoꝝ
† ſ patriarche qui adhuc ſupererant vel cognati
multiſ diebꝰ. Et venerunt † fratres
qui ſepe fratres dicuntur.
eius vt cōſolarentur eū. Ingreſſuſ
ꝗ eſt ad vxorē ſuā. quę cōcepit et
peperit filiū ⁊ vocauit nomē eius
beria. eo ꝙ in malis domus eius
ortus eēt. Filia aūt eius fuit ſara:
quę ędificauit bethoron inferiorē
⁊ ſuperiorē ⁊ ozenſara. Porro fi
lius eius rapha ⁊ reſeph ⁊ thale.
de quo natus ē thaan: qui genuit
laadon. Huius quoqꝫ filiꝰ amiud
genuit eliſama:de quo ortꝰ ē nun:
qui habuit filiū iosue. Poſſeſſio
aūt eorū ⁊ habitatio bethel cum fi
liabus ſuis:⁊ cōtra orientē noran
ad occidentalē plagā gazer ⁊ filię
eius. Sichem quoqꝫ cū filiabus
ſuis vſqꝫ ad aza cū filiabus eius.
Iuxta filios quoqꝫ manaſſe beth
ſ alias thanaz.
ſan. ⁊ filias eius. thanath ⁊ filias
eius. mageddo ⁊ filias eius. dor et
filias eius. In his habitauerūt fi
ſ alias iemna.
lij ioſeph filij iſrł. Filij aſer iomna
⁊ ieſua ⁊ iſui ⁊ baria ⁊ ſara ſoror eo
rū. Filij aūt baria heber ⁊ melchi
el. ipſe ē pater barzait. Heber aūt
ſ alias iotham.
genuit iephlat ⁊ ſomer ⁊ otham et
ſuaa ſororē eoꝝ. Filij iephlat pho
ſech ⁊ chamaal ⁊ aſoph. hi filij ie
phlat. Porro filij ſomer achi. ⁊ ro
aga. ⁊ iaba. ⁊ arā. Filij autē helem
fratriſ eius ſupha ⁊ iemna ⁊ ſelles
⁊ amal. Filij ſupha ſuae arnaphed
ſ alias od.
⁊ ſual ⁊ beri ⁊ iāra et boſor et odor
⁊ ſama ⁊ ſalusa ⁊ iethran ⁊ bera. Fi
lij iether. iephone ⁊ phaſpha ⁊ ara
Filii aūt olla arec ⁊ anibel ⁊ reſia.
Omnes hi filii aſer:principes co
gnationū electi atqꝫ fortiſſimi du
ces ducum. Numerus aūt eorum
ętatis quę apta eſſet ad bellum vi
ginti ſex milia.

C. VIII.

Beniamin autē genuit bale primogeni
tū ſuum:aſbal ſecundū. abara ter
ſ alias nabua.
cium. noaba quartū. et rapha qui
tum. Fueruntqꝫ filii bale: addoar
et gera et abiud:abiſue quoqꝫ ⁊ ne
ſ alias achoe.
man et ahoe:ſed et gera et ſephu
ſ alias aoth.
phan et vram. Hi ſunt filii abod.
pricipes cognationū habitantiū i
ſ ſepulchrū.
gabaa qui tranſlati ſunt i manath.
ſ alias nooman. ſ alias haia.
Naman autem ⁊ achia ⁊ gera. ipſe
trāſtulit eos. ⁊ genuit oza ⁊ abiud
ſ alias ſaarahim.
Porro ſaarim genuit in regione
moab poſtqꝫ dimiſit vſim et bara
vxores ſuas. Genuit aūt de edes
ſ vel o.
vxore ſua iobab et ſebia et muſa et
ſ alias molchom.
melchom. iebus quoqꝫ et ſethia.
ſ alias marmath.
et marma. Hi ſunt filii eius princi
pes in familiis ſuis. mebuſim ẜo
genuit abitob ⁊ elphaal. Porro fi
ſ alias ſamad.
lii elphaal heber ⁊ miſaam ⁊ ſama
ſ alias lod.
Hic ędificauit ono ⁊ loth. et filias
ſ alias bar.
eius. Bara autē ⁊ ſama principes
cognationū habitantiū i ahialon.
ſ quia vlti ſunt fratres ſuos filios ephraim.
Hi fugauerunt habitatores geth

¶ Qui trāſlati ſūt
in manath. Quan
do ꝓ ſcelere in vxorem
leuitę gladio corruer͂t
⁊ ſexcenti tantū remā
ſerunt.
¶ Naman aūt et
achia. Principes fu
erūt. ſed gera ſe ſubdi
derunt. Unde ſingu
lariter dicit᷑ ipſe tran
ſtulit eos de quo exijt
ꝓgenies gera qui fuit
pater ſemei.

ſ alias hio·
⁊ haio et ſeſach·et hierimoth et za
badia et arod et heder. Michael
quoqꝫ ⁊ ieſpha ⁊ ioaa ⁊ filia baria
⁊ zadabia ⁊ moſſollam et ezeci· et
heber ⁊ ieſamari ⁊ iezlia ⁊ iobab fi
ſ alias zacri.
lij elphaal ⁊ iacim ⁊ zecri ⁊ zabdi ⁊
helioenai ⁊ ſelethai ⁊ elihel ⁊ ada-
ia et baraia et ſamarath filij ſemei.
Et ieſphā et heber et he libel et ab
ſ alias chanan.
don et zechri et hanan et anania ⁊
ſ alias alā.
ailam ⁊ anathothia et iephdaia et
phanuel filij ſeſac Et ſamſari ⁊ ſoo
ria ⁊ otholia et ierſia et helia et ze-
chri filij ieroam. Hi patriarchę et
cognationū principes: qui habita
uerunt in hieruſalem. In gabaon
aūt habitauerūt abigabaon· ⁊ no-
men vxoris eius maacha·filiꝰ quo
qꝫ eius primogeitus: abdon ⁊ ſur
⁊ cis ⁊ baal ⁊ nadab. Hedur quo
qꝫ ⁊ abio ⁊ zacher ⁊ macelloth. Et
macelloth genuit ſamaa. Habita-
ueruntqꝫ ex aduerſo fratrū ſuorū
in hieruſalem cū fratribus ſuis.
Ner autē genuit cis·⁊ cis genuit
ſaul. Porro ſaul genuit ionathan
ſ al·aminadab· ſ alias hiſbaal.
⁊ melchiſue ⁊ abinadab ⁊ eſbaal.
ſ alias miphibaal.
Filius aūt ionathan meribaal: ge
nuit micham. Filij micha: phiton
⁊ melech ⁊ thara ⁊ ahaz. et ahaz ge
nuit ioiada ⁊ ioiada genuit almoth
⁊ aſmoth ⁊ zāri. Porro zamri ge-
nuit mooſa·et mooſa genuit baa-
ſ alias raphaia·
na·cuius filius fuit rapha·de quo
ortus eſt elaſa·q̄ genuit aſel. Por
ro aſel ſex filij fuere his nominibꝰ
Ezricam bochru hiſmahel·ſaria
abadia anan. Omnes hi filij aſel.
ſ alias aſech·
Filij autē eſech fratris eius vlam

ſ alias ieus.
primogenitus: et vs ſecūdus·⁊ eli
phalech terciꝰ. Fueruntqꝫ filij vlā
viri robuſtiſſimi et magno robore
tendentes arcum: ⁊ mltos haben
† ſ numerꝰ refert ad filios vlam vt ſit ſenſus·fu
tes filios ac nepotes vſqꝫ ad †cētū
erunt filij vlā centū quinquaginta p hiperbaton
quinquagintaquinqꝫ milia. Omēs
hi filij beniamin.

C. IX.

Vniuerſus er
ſ per dauid vel per ſalo
go iſrael dinumeratus
monē vel per quēlibet aliū regem.
eſt ⁊ ſumma eorū ſcripta eſt i libro
† ſ partim per teglatphalaſar·partim per nabu
regum iſrael ⁊ iuda. † Tranſlatiqꝫ
chodonoſor·
ſunt in babilonē ꝓpter delictū ſuū
Qui aūt habitauerūt primi in poſ
ſeſſionibus ⁊ in vrbibus ſuis iſrl'
⁊ ſacerdotes et leuitę et nathinnei
ↄmorati ſunt in hieruſalē de filijs
iuda ⁊ de filijs beniamin. De filijs
quoqꝫ ephraim ⁊ manaſſe Othei
ſ alias rai·
filius amiud filiꝰ ſemri·filij omroi
filij bonni. De filijs phares filij iu
da: ⁊ de ſiloni aſaia primogenitus
⁊ filij eius. De filijs aūt zara iehu-
hel: ⁊ fratres eorū ſexcētinonagin
ta. Porro de filijs beniamin: ſalo
filius moſollam filij oduia·filij aſa
ſ vel helam·
na ⁊ iohania·filius ieroam ⁊ ela fi
lius ozi·filij mochori et moſollam
filiꝰ ſaphathię·filij rahuel·filij ie-
hanie et fratres eorum p familias
ſuas nongenti quinquagintaſex.
Omnes hi principes cognationū
p domos patrū ſuorū. De ſacerdo
tibus aūt: iedaia ioiarib et iachin
Azarias quoqꝫ filius helchię filij
moſollā filij ſadoch filij maraioth
filij achitob pontifex domus dei.
Porro adaias filius ieroam filij
† ſ alias maaſia·alias maſa·
phaſor filij melchia et †maſaia filiꝰ

¶ Nathinnei. Do
num vel in humilitate
ſeruientes·hi ſunt ga-
baonitę quos ioſue vi
tę donauit· ⁊ ſeruitio
tēpli deputauit· vt aq̄s
⁊ ligna portarent.

¶ Helchie. Hic fuit
ſacerdos magnus qui
deuteronomiū inuenit
in templo domini i tē
pore ioſue· ⁊ dicitur pa
ter fuiſſe hieremię pro
phetę.

Iidithum. Cãtoris dauid.ſ. Obſeruabant enĩ in porta regiſ ad orientẽ de filijs leui p vices ſuas cantores ꝛ viciſſim ad pſallẽdũ cũ dauid cõueniebãt: qꝛ anteꝗ̃ templũ edificaretur in palatio erat archa teſtamenti. ꝛ ibi ſeruiebant editui.

Sellũ vero fi. chora. Prioꝛ chora p aleph ſcribit᷑ ꝛ ſonat chora. ſecundus p he: ꝛ ſonat choꝛe. Chora clamans. Choꝛe clau⁹ interpꝛetatur. Hoc eſt qui in nũis ſeditõnem mouit contra moyſen.

Cuſtodes veſtibuloꝝ. Quia cuſtodiebãt exterius hoſtiũ tabernaculi. Patres ꝓo eoꝝ qui ſubter ſcribunt᷑: ꝛ qui ĩ pſalterio titulos habent. cuſtodiebant interi⁹ hoſtiũ ꝛ cantores erant.

Finees. Nepos aaron. qui adhuc viuebat ut tradũt hebꝛei ꝛ vices miniſtroꝝ ordinabat. Sũt aũt vices viginti quattuoꝛ quaſ dauid ordiauit ad miniſterium tabernaculi. Unde in euangelio. Zacharias de vice abia.

His quattuoꝛ leuitis ꝛc. Qui fuerunt hi q̃ttuoꝛ leuite q̇bus oĩs numerus creditus erat ianitoꝝ. demonſtratur cum dicit᷑. De oſa aũt. i. de filijs merari. ſemri princeps ꝛc. vt habet᷑ in caplo xxvi. Quattuoꝛ principes ianitoꝛum ſancti doctores ſũt. q̇ q̃ttuoꝛ euangelijs hoſtiũ fidei ſeruantes patefaciunt credentibꝫ. ꝛ cõcludũt blaſphemantibꝫ. q̇buſ cũ petro claues celi cõmiſſe ſunt. Hi p q̃ttuoꝛ ventoſ hoſtia cuſtodiunt: qꝛ p q̃ttuoꝛ plagas mundi gentes ad fidẽ vocant. ꝛ eccleſiã uigilanter ſeruant.

adihel filij iezra filij moſollã filij moſollamoth filij emmer. Fratres quoꝗ eoꝝ pꝛincipes per familias ſuas: mille ſeptingẽti ſexaginta foꝛtiſſimi roboꝛe ad faciendum opus miniſterij in domo dei. De leuitis aũt ſemeia filius aſſub ꝛ filij ezri-

ſalias aſebia.

cam filij aſebiu de filijs merari.

ſal. bacbacar. † ſqui artificio ſuo fungebatur in domo domini ꝛ erat de tribu leui.

Bachachar quoꝗ† carpentarius ꝛ galal et mathania filius micha. filij zechri. filij aſaph. Et obdias fi-

ſalias calaal.

lius ſemeię. filij galal. filij idithum Et barachia filius aſa. filij helcha

† ſnomen loci ꝛ interpꝛetat᷑ inclitus vbi habitabat caleb filius bara.

na q̃ hitauit ĩ atrijs † nethophati. Ianitoꝛes aũt ſellum ꝛ achub. et

ſ alias chiman.

thelmon ꝛ ahiman. ꝛ frater eoꝛum ſellum pꝛinceps. vſꝗ enim ad illud tẽpus in poꝛta regis viciſſim ad oꝛientem obſeruabant p uices ſuas de filijs leui. Sellũ vero fili⁹ choꝛa filij abiaſaph filij choꝛe cũ fratribus ſuis ꝛ domo patris ſui. Hi ſunt choꝛitę ſup opera miniſterij cuſtodes veſtibuloꝛũ tabernaculi teſtimonij ꝛ familia eoꝛũ p uices caſtroꝛũ domini cuſtodientes introitum. Finees autẽ filius eleazari erat dux eoꝛũ coꝛã dño. Poꝛro zacharias filiuſ moſollamia: ianitoꝛ poꝛtę tabernaculi teſtimonij Omnes hi electi ĩ oſtiarios p poꝛtas ducenti duodecim ꝛ deſcripti in villis ꝓpꝛijs quos conſtituerũt dauid ꝛ ſamuhel videns ĩ fide ſuatam ipſos ꝗ̃ filios eoꝛũ in oſtijs domus dñi. ꝛ in tabernaculo vicibus ſuis. Per quattuoꝛ vẽtos erãt oſtiarij. i. ad oꝛientẽ ꝛ ad occidentem. ad aquilonẽ ꝛ ad auſtrũ. Fratres aũt eoꝝ in viculis moꝛabantur: ꝛ veniebãt ĩ ſabbatis ſuis de tempoꝛe vſꝗ ad tẽpus. His quattuor leuitis creditus erat omnis numerus ianitoꝛũ ꝛ erant ſup exedras ꝛ theſauros domus dñi. Per girum quoꝗ templi dñi moꝛabantur in cuſtodijs ſuiſ: vt cum tempus fuiſſet. ipſi mane aperirẽt

ſcõgregatione leuitarũ.

foꝛes. De hoꝛum genere erant ꝛ ſuper vaſa miniſterij. Ad numerum eni ꝛ inferebantur vaſa: ꝛ efferebãtur. De ipſis ꝛ q̃ credita habebant

ſ que ad ſacrificia pertinebant. † ſ quibus conficiebantur vnguenta et thimiamata.

vtẽſilia ſanctuarij: pꝛęerant ſimilę ꝛ vino ꝛ oleo ꝛ thuri ꝛ† aromatib⁹. Filij aũt ſacerdotum vnguenta ex

† ſ chꝛiſtus pꝛimogenitus moꝛtuoꝛum et pꝛĩceps regũ terre. † ſdomĩ dei. † ſeuulſio vel diuiſio. ſ diſſipans vel diſperdens.

aromatibus cõficiebãt. Et† mathathias † leuites pꝛimogeĩtus † ſellũ choꝛitę pꝛefectus erat eoꝛum quę in ſartagine frigebãtur. Poꝛro de filijs caath fatribuſ eoꝛũ ſuper panes erant ꝓpoſitõis: vt ſemper nouos per ſingula ſabbata pꝛępararent. Hi ſunt pꝛincipes cantoꝛũ p familias leuitarũ qui in exedris moꝛabãtur. ita vt die ꝛ nocte et iugiter ſuo miniſterio deſeruirẽt. Capita leuitarũ p familias ſuas pꝛincipes manſerunt ĩ hieruſalem. In gabaon autem cõmoꝛati ſunt pater gabaon iabiel ꝛ nomen vxoꝛis eius maacha. Filius pꝛimogenit⁹ eius abdon ꝛ ſur ꝛ cis ꝛ baal ꝛ ner ꝛ nadab. Gedoꝛ quoꝗ ꝛ ahio et zachariaſ ꝛ macelloth. Poꝛro macelloth genuit ſemmaa. Iſti habitauerunt e regione fratrũ ſuoꝛum

ſqꝛ vicini ꝛ ꝓpinqui ꝗ̃uis foꝛis.

in hieruſalem cũ fratribus ſuis. Ner autẽ genuit cis. ꝛ cis genuit

De hoꝛũ ge. e. et ſu. va. mi. Myſtice de cętu ſanctoꝝ pꝛ̃dicatoꝝ ordinant᷑ qui ſup vaſa dñi. i. animas fideliũ (in quibꝫ voluntas dei quotidie miniſtratur) ꝑuigilem habent cuſtodiam. Sub eoꝝ cuſtodia eſt ſimila ꝛ vinũ ꝛ oleum. quibꝫ ſacramenta coꝛpis et ſanguinis dñi ꝯficiuntur: ꝛ ſpũſſancti gratia ſpirituali vnctione tradit᷑. Ipſi thus oꝛationũ. ꝛ aromata virtutũ in eccleſia cõponunt. ꝛ in cõſpectu dñi vinũ acceptabile reddũt.

Mathathias pꝛefectus erat eorũ quę ĩ ſar. frige. Quia xp̃s auctoꝛ ẽ ſacramẽtoꝝ cęleſtiũ. vbi quotidie panis ꝛ vinũ in memoꝛia paſſionis eius offerunt᷑. ꝛ caput oĩm qui carnẽ ſuã ei⁹ exemplo crucifigunt. ꝛ paſſioni ꝓ eius nomĩe tradunt.

Panes e. Duo ꝛ duo diuiſim coquebant᷑ ante ſabbatũ ſecundũ ioſephũ. ꝛ ſabbato mane ſup menſã ponebant᷑. de quibꝫ in leuitico pleni⁹ dixim⁹.

Capita leui. per fa. ſu. prin. man. ĩ hie. Dignũ eſt vt q̃nto q̇s ꝑlatus ẽ cęteris: tanto deuotioꝛ ſit ĩ diuinis officijs. Ille bñ principatũ miniſterij ſeruat: q̇ ſtudet manere ĩ hieruſalem. i. in viſione pacis: vt tumult⁹ ſeculi ꝛ voluptateſ carnis fugiat: ꝛ quietẽ mẽtis in cõtemplatõe dei habeat dicens cũ pſalmiſta: Letatus ſum in his q̃ d. ſ. m.

Iabiel. Qui ĩ regum abibel pr̃ cis patris ſaul. ꝛ interpretat᷑ pr̃ me⁹ de⁹. Iabiel deſertus dei. foꝛte ꝓ meritoꝛũ diſtantia. Et notandũ ꝙ inter filios iabiel cis. ꝛ ner fr̃eſ vocãtur ꝛ ſunt. ꝛ in regũ ita habent᷑. In ſequẽtibꝫ ꝓo dicit᷑ ꝙ ner genuit cis: nõ ꝙ genuerit: ſed ꝙ educauerit.

¶ Abinadab. Hic vt in regum cum patre occiſus narratur aminadab vocat᷑ ⁊ iterpretatur abinadab pater meus votum. Aminadab populus meus votum.

¶ Eſbaal. Ignis maritus· hic eſt iſboſed·i· vir cōfuſionis.

¶ Meribbaal. Litigans in maritum· hic eſt miphiboſeth qui interpretatur de ore ignominia.

C. X.

¶ Multis omiſſis q̄ in libro ſamuelis de ſamuele ⁊ ſaule narrat hyſtoria· caſū ſaul ⁊ familię eiꝰ cōmemorat. Myſtice innuens· q꞉ nō eſt neceſſe vitā eiꝰ deſcribere cuius impia cōuerſatō finem celerē meruit accipere· ⁊ figurate regni iudeoꝝ· ⁊ ſacerdotij veteris finē demonſtrat. Ad dauid ſe trāſtulit· cuiꝰ ſcā ⁊ diſpenſationē regni cōtexit q̄ typū tenet veri dauid regnū celi ⁊ terrę poſſidentis. Quo imminēte philiſtijm more ſuo pugnant cōtra iſrl᷑ ⁊ vincunt· q꞉ apropinquāte gratia gētiles ſicut añ caſtitatē iſraelitice fidei oppugnabant: nūc mala opa nunc ydolatrię cultū oſtendendo ſicut balaam docebat balac mittere ſcādalū corā filijs iſrael edere ⁊ fornicari.

¶ Fugeruntq̄ viri ⁊c. Qui forteſ videbant᷑ in dei cōtēplatōe dum incaute opa gentiliū ⁊ doctrinā ſequūtur· hereticoꝝ quoq̄ ꝑditionē nō parū iuuit ſecularis ſcīa. Unde quidā ait: Philoſophi patriarchę hereticoruꝫ eccleſię puritatē ꝑuerſa maculauere doctrina.

¶ Lunq̄ appropinquaſſent. Irruerunt gentiles vndiq̄ in regnum iudę ⁊ filios eius· ⁊ corruperūt ſacerdotes ſcribaſ ⁊ phariſeoſ filioſ·ſ· ⁊ ſeductores illius regni· hereticos quoq̄ ne ſimplicit᷑ gratiā ſpūſſancti ꝑdicarent aut colerent vetuerunt.

¶ Abinadab. Ne patreꝫ q̄ nos ſibi adoptauit ſpirituali dono digna cōfeſſione laudaremus· quod ſignificat interfectio abinadab·i· patris mei ſpontanei.

¶ Melchiſue. Ne in xp̄i regno ſalutē futurā credamꝰ· melchiſue enim interpretat᷑ rex meus ſalus. Phs qui arriū ſeduxit quaſi melchiſue occidit qui macedoniū ionatham· qui manicheū abinadab· q꞉ hūc veri regis xp̄i oīpotentiā negare· illū ſpūſſancti donis derogare· iſtū ſummi patris bonitatē blaſphemare magiſter corruptōis edocuit.

¶ Et dixit ſaul ad armigerū ⁊c. Hunc hebrei doech idumeū dicūt eſſe· qui videns ſaul eſſe mortuū: timens dauid ſeipſum interfecit. Puerū vero q꞉ diadema ⁊ armillam ſaul attulit ad dauid· eſſe filiū doech· ⁊ ipſum doech eſſe puerū cum quo ſaul q̄rebat aſinas patris ſui.

¶ Ad armigerū. Legiſdoctores ſicut enī arma ⁊ ſagittę philiſtijm prauorum deceptōes: ſic iſraelitarū arma doctrinę ſpūalis verba· q̄ ſe ꝑls dei

ſaul· ⁊ ſaul genuit ionathan. ⁊ melchiſue ⁊ abinadab ⁊ eſbaal. (ſ ignis maritꝰ.) Filiꝰ āt ionathā meribbaal: (ſ litigans i maritū·) ⁊ meribbaal gēuit micha. Porro filij micha phiton (ſ alias malech.) et melech et thara ⁊ ahaz. Ahaz aūt genuit iara· iara genuit alamath ⁊ azmoth ⁊ zamri. zamri āt genuit mooſa: mooſa vo genuit baana cuius filius raphaia genuit eleſa (ſ al᷑· elaſa·): de quo ortuſ eſt eſel (ſ alias aſel.). Porro eſel ſex filios habuit his noibus: ezricam· bochru iſmahel· ſaria· obdia (ſ alias heſel.) anan. hi filij eſel.

C. X.

Philiſtijm aūt pugnabant cōtra iſrael. Fugeruntq̄ viri iſrael philiſteos (ſ vel paleſtinos·)· et ceciderunt vulnerati (ſ ſuperbia·) in monte †gelboe († ſ luxuria· gelboe enī lubricū ſignificat·). Lunq̄ appropinquaſſent philiſtei perſequenteſ ſaul ⁊ filios eius (ſ colūbe domū·): percuſſerunt ionathan (ſ vel ami.) ⁊ abinadab ⁊ melchiſue filios ſaul. †Et aggrauatum ē pręliū contra ſaul († ſ totis viribus agebant gentiles vt regnū iude tolleret·): Inueneruntq̄ eum ſagittarij (ſ viri doloſi ⁊ aſtuti·) et vulnerauerūt †iaculiſ († ſ occultis deceptōnibꝰ· ſ non gladiis·i· aperta īpugnatōe·). Et dixit ſaul ad armigerū ſuū: Euagina gladiū tuū ⁊ iterfice me: ne forte veniant icircūciſi iſti ⁊ illudāt mihi. Noluit āt armiger eiꝰ hoc facere timore ꝑterritꝰ. Arripuit igit᷑ ſaul enſē: ⁊ irruit in eū. Qd cū vidiſſet armiger eius videlicet mortuū eſſe ſaul: irruit etiā ipſe in gladium ſuū ⁊ mortuus eſt. Interijt ergo ſaul et tres filij eius: ⁊ omnis domus illius †pariter concidit († ſ ne ampliꝰ regnareꝫ et gētē iudeorū regnū amiſiſſe monſtraret.). Qd cū vidiſſent viri iſrael qui habitabant in cāpeſtribus: fugerunt· ⁊ ſaul ac filijſ eiꝰ mortuis dereliquerūt vrbes ſuas ⁊ huc illucq̄ diſperſi ſūt. Uenerūtq̄ philiſtijm: ⁊ habitauerūt in eis. Die igitur altero detrahentes philiſtijm ſpolia ceſorū· inueneruntq̄ ſaul ⁊ filios eius iacentes in montibꝰ gelboe. Lunq̄ ſpoliaſſent eum ⁊ amputaſſēt caput· armiſq̄ nudaſſent· miſerunt in terrā ſuam: vt circūferretur ⁊ oſtenderet᷑ ydolorum templiſ ⁊ populis. Arma aūt eius cōſeruauerunt in phano dei ſui: et caput affixerunt in templo dagon

debuit munire a ꝑiculis. Saul vſq̄ ad deſperatōeꝫ vulneratus· maluit armigeri ſui q̄ȝ incircūciſorū gladio ꝑire· q꞉ principes iudeoꝝ arrepto ſemel ꝓpoſito in peccatis moriendi· maluerunt a doctoribus ſuis mandata legis ſoluentibus perimi: q̄ȝ gentilium cōſortio pollui. Vn̄ nō introierūt in ꝑtorium· vt nō cōtaminarent᷑: ſed vt māducarent paſcha

¶ Noluit aūt armi. ⁊c. Non eſt ābigendū inter reprobos legiſdoctores fuiſſe aliquos q̄ verbi acumen ad occidendos auditores ꝑuertere nollēt ⁊ tn̄ ipſos auditores q̄ recte dicta a magiſtris accepant· deſpiciendo vel blaſphemando in ſuam vertiſſe ꝑniciem quoꝝ viſa morte·i· peccandi obſtinatione· et ipſos verbi miniſtros ꝑ tēpora deterioratos teſtimonia legis q̄ male iterpretari timuerāt ſibi occaſionem feciſſe ruinę. Heretici quoq̄ peccatoꝝ ſuorū iaculis cruentati· cū verba diuina in argumentū ſui erroris trahunt: arma ſua cōtra pectus ſuuꝫ morituri iuertūt. Quilibet etiā catholicus cū artem quaꝫ ꝓ cōmuni vtilitate didicit ſuperbię· cenodoxię philargirię vl᷑ cuiuſlibet vicij cōtagione polluit· ſuo ſe gladio confodit· q꞉ quo defendi ab hoſte debuit: ipm̄ irruit.

¶ Quod cū vi· ar. videntes indocti verę humilitatis medicamina· lauacruq̄ baptiſmi ignorantes ī iudęa magiſtros ſuos certamine ſpūali victos· et vulgus nō paucū corruptum, ꝑximum perſequēte aduerſario a pri[ſ]ca cōſtantię ſuę ſede fugatū· maiorū ruina turbati· opa virtutū ⁊ munimina ſcīę ſpūalis q̄ habuerant amiſerāt. veneruntq̄ peccata gētilium· ⁊ cuncta iudęis incredulis ſtudia virtutum ꝑuerſa habitatōe corruperūt. Venerūt īmundi ſpūs ⁊ corda q̄ fidei cōſtātia deſeruit occupauerunt. Venerunt gentes ⁊ optima quondā iudęorū ſtudia credendo· ſua fecerunt. Vn̄. Auferet᷑ a vob regnū dei· ⁊ dabit᷑ genti facienti fructū eius.

¶ Et caput affixerūt i templo dagon. Caput ſaulis in tēplo dagon philiſtei affixerunt· cū maligni ſpiritus animaꝫ in peccatis mortuā in abiſſum inferni demergūt. Interpretat᷑ enim dagon piſcis triſticię. Piſcis aūt triſticię merito dr̄: qui ī infernuꝫ demerſus ęterno dolore cruciat᷑. Uſq̄ adeo hoſtes viſibiles vel inuiſibiles iudęā īpietatis armis ꝑſecuti ſunt· ut primatū regni radicitus auferrent· ⁊ munimina ſacrę legis eriperent. Cuius deiectōem ſignū triumphi ⁊ cauſam lętitię longe lateq̄ cōplicibus ſuis diuulgarunt· ⁊ cęleſtis militię armaturā iudęis exemptā laribus ſuis·i· demoniorum doctriniſ equiperarūt· vel ſpūalia carnalit᷑ interpretando· vel diuinas litteras q̄ſi cōmunes pro voluntate ventilando. Gentē vero ipſaꝫ regno priuatā· q̄ſi ad nichilum redactā ſub pōteſtate inimicorū in deriſum ⁊ publicum poſuere ꝓuerbiū· qd̄ eſt corpus ſaulis truncū in muro bethſan·i·

dom⁹ inimici oſtentatui ſuſpendiſſe: hereticos quoqꝫ peccatoꝝ ſagittis ſtratos cū preſidio charitatis (que eſt ars virtutū) frandant. Quaſi caput ſaul imundi ſpūs truncant· cū ſuum magis q̄ſ ſacre ſcripture ſenſum ſequi pſuadent. Armis ſpoliant cū diuina eloquia demoniaco ſpū puertunt. Arma ſaulis in tēplo aſtaroth ponunt· qui interpretatᷣ factura exploratoꝝ· ⁊ ſignificat doctrinam demonū· qui circūeunt que rentes quez deuorent· cum opa quibus fideles ſeruierāt ad ſue malignitatis obſequium pmutāt· membra nimirum ſine luce ⁊ vita in muro dom⁹ inimici ſuſpendunt.

Prius caput ei affixerunt· poſtea do miſerunt in terrā ſuaz vt circūferretur oſtentandi cauſa. In regū aūt dicitur: q̄ corpus ſaul ſuſpenderunt in muro bethſan· ſꝫ hebrei tradunt bethſan vocari domuz dagon· q̄ interpretatur dom⁹ dormientis· ibiqꝫ caput ⁊ corpus ſaul ſuſpenſuz eē. Alia eſt enī bethſan ī indicum ⁊ ioſue: q̄ interpretatur domus ſecuritatis.

Hoccū audiſſent vi ⁊c. Viri· ſ· eccleſie iudeā de qua ſibi p̄dicatores miſſos eſſe meminerant a gentibus deriſam· ſurrexerunt viriliter agentes ⁊ inter errantium tenebras virtutum iter ambulantes phibuerunt gētes de eius irriſione letari· dicētes. Si delibatio ſancta ē· ⁊ maſſa ⁊ ſi radix ſācta ⁊ rami. Noli gloriari aduerſum fractos ramos· cadauera carnales ſunt vel quelibet carnalia: oſſa fortes vel virtutū opa. Oſſa ī nemore iabes ſepeliunt· cū q̄ in infirmis virtutis vl' firmitatis inueniunt· nō quaſi nihil deſpiciunt ſed fructuoſis ſanctoꝝ opibus adiungunt: ſi quos īter carnales virtutibus ſtudere nouerint· ſanctoꝝ cōſortio annumerant. Per nemus enī bonoꝝ fruct⁹ exprimitᷣ. Qꝫ vero in regum legitur: q꞉ ꝯbuſſerunt viri iabes cadauera ſaul ⁊ filioꝝ eius· ſignificat ſanctos iudeoꝝ caſum ſupno relinquere iudicio. Vn̄: O altitudo diuitiarū· ſ· ⁊ ſ· d· ⁊c. Iuxta illud. Si quid reſiduum fuerit igne cōburatᷣ.

Galaad. Que interp̄tatᷣ exiccata· ⁊ eccleſiā ſignificat· quā feruor ſolis iuſticie· ab omni cōcupiſcentie fluxu exiccauit. Unde in monte ſita deſcribitur· qui galaad· i· aceruus teſtimonij vocatᷣ· vt ſignificet vitam ſanctorum ſublimen ydoneis ſcripturarū teſtimonijs firmatā. Hec eſt ciuitas quā primis regni ſui auſpicijs ſaul ab hoſtium obſidione liberauit.

Hoc cum audiſſent viri iabes galaad· oīa ſcꝫ que philiſtijm fecerāt ſup ſaul· conſurrexerunt ſinguli virorum fortium· ⁊ tulerūt cadauera ſaul ⁊ filiorū eius· attuleruntqꝫ ea in iabes· ⁊ ſepelierūt oſſa eorū ſubter quercum que erat in iabes: ⁊ ieiunauerunt ſeptem diebus. Mor

ſ finitū ē regnū iudeorū· q꞉ legem ſepe trāſgreſſi ſunt et ydola coluerūt

tuus eſt ergo ſaul, ppter iniq̄tates

ſ vel preuaricaſſet

ſuaſ: eo q̄ preuaricatus ſit mandatum domini quod preceperat· et n̄ cuſtodierit illud: ſed inſuper etiaz phitoniſſam cōſuluerit: nec ſperauerit ī domino. Propter qᷣ ⁊ interfecit eum· et tranſtulit regnū ei⁹

ſ ad dauid chriſtū et chriſtianū populū.

ad dauid filiū iſai.

C. XI.

Congregatus

ſ fideles.

eſt igitur omīs iſrael ad

ſ chriſtū·

ſ naturā ſuā ī chriſto

dauid in hebron dicenſ: Os tuuz

fideles diligunt et venerantur· vnde adorabūt ī cōſpectu eius v. fami. g. ⁊c.

ſumus· et caro tua. Heri quoqꝫ et nudiuſtercius cum adhuc regnarz ſaul: tu eras qui educebas et introducebas iſrael. Tibi enī dixit dominus deus tuus: Tu paſces populum meum iſrael: et tu eris princeps ſuper eum. Uenerūt ergo omnes maiores natu iſrael ad regem in hebron· et inijt dauid cum eis

Et ieiunauerūt ſeptē diebus. Ut ad requiem pueniant. Poſt ſex enī hui⁹ ſeculi etates quib⁹ in carne laboramus· ſequitᷣ ſeptima q̄etis animarū. Myſtice de cecitate iudeoꝝ ſabbatū carnaliter obſeruantium· cōtribules ſui· i· fideles cōtinue dolent· ⁊ quaſi ſeptē diebus ieiunāt. Percepto aūt myſterio octaue diei reſurrectōis· vtriqꝫ ppetua feſtiuitate gaudebunt.

Mora. aūt Viri ſancti deteſtantᷣ mortē impiorū· ⁊ exēpla eorū ſepulture obliuioī tradunt. Septem dies ieiunant· i· omne temp⁹ huius vite qᷣ ſeptenario dierū numero voluitur in cōtinentia ducunt ⁊ abſtinēt ab omī malo· ne ſimiliter moriantur.

Maiores. Prophete· apl'i pari deuotione ad xp̄m concurrunt· vn̄ principes populi cōuenerunt ī vnū cū deo abraam.

Dixerūtqꝫ. ⁊c. Cecos et claudos ⁊ leproſos ad contemptum regis ſtatuentes ſup muros· et dicentes· q꞉ phibuerūt eum ceci ⁊ claudi.

Miſtice dauid iebuſeuz de hieruſalem eijciens· ſignificat chriſtū demones expellentem a cordib⁹ fideliū· et ibidem māſionez ſuam ſtatuentem. Iebuſeus enim interpretatᷣ conculcatus. Hieruſalem viſio pacis· vnde et diſcipulis ſuis ait: Ecce dedi vobis poteſtatem calcandi ſuper ſerpentes ⁊c. Bene ergo in regum ſcriptum ē q̄ eiectis cecis ⁊ claudis qui odiebant animā dauid: cepit arcem ſyon: ſuamqꝫ ciuitatē vocauit· quia dn̄ chriſtus malignos ſpūs et turbā vicioꝝ de anīa expellit· illumināſ eaz ſapiā. merito arx ſyon id eſt ſpeculatōis et viſio pacis vocatur: de qua recte dicitur: Notus in iudea deus ⁊ in iſrael magnum nomē eius. Et factus eſt ī pace locus eius.

ſ iuſticie obſeruatōis mādatorū et remunerationis future.

fedus corā domino. Unxeruntqꝫ

ſ quia oīm credentiū vna ē cōfeſſio et vna eſt militie religio·

eum regez ſuper iſrael iuxta ſermonem domini quem locutus eſt in manu ſamuel. Abijt quoqꝫ dauid

ſ hec ſub abraā

et omnis iſrael in hieruſalez. Hec

ſolima vocabatur. quidā vero dicūt q̄ homerus

eſt iebus: vbi erant iebuſei habita

poſtea hieroſolimā vocauit

tores terre. Dixeruntqꝫ qui habitabant in iebus ad dauid· Non ingredieris huc. Porro dauid cepit arcem ſion que eſt ciuitas dauid. Dixitqꝫ: Omnis qui percuſſerit iebuſeum ipzimis: erit princeps et dux. Aſcendit igitur primus ioab filius ſaruie: et factus eſt princepſ. Habitauit autem dauid in arce: ⁊ idcirco appellata eſt ciuitaſ dauid

ſ quia muris eā muniuit.

Edificauitqꝫ vrbem in circumitu a mello vſqꝫ ad girum. Ioab autē reliqua vrbis extruxit. Proficiebatqꝫ dauid vadens et creſcens ⁊ dominus exercituuz erat cum eo. Hi principes virorum fortiuz dauid qui adiuuerunt eum vt rex fieret ſuper omnē iſrael iuxta verbū domini quod loccutus eſt ad iſrael: et iſte numerus robuſtorum dauid. Ieſbaan filius ahamoni· princepſ iter trigita. Iſte leuauit haſtā

Ioab aūt. Per induſtriam enim militis ciuitatez muniuit. Ioſeph⁹ tn̄ dicit dauid ſuperiorez ciuitatē muniſſe· eiqꝫ copulando arcem vnū corpus effeciſſe: ⁊ cuncta muro circūdediſſe. Sup aūt opus murorum cōſtituiſſe ioab· expuliſſe iebuſeos ⁊ hieroſolimā vocaſſe. Iero enī hebraice munitio eſt. Xp̄us quoqꝫ in iudea primū euangeliū predicauit· ⁊ eccleſiā fidei ſue munitōe firmauit. Ioab qui reliqua vrbis extruxit ſignificat apl'os ⁊ apoſtolicos viros qui poſt aſcenſionez dn̄i plurimos de gentibꝫ cōuerterunt· vnde dei adiutores ſumus d· a· e.

Ieſbaan. Hunc ioſephus euſebiū nominat ⁊ filium dicunt achimeg

qui aciem hoſtium fre
quenter irrumpens·nō
ceſſabat donec octin-
gentos occiderat. Alij
hunc dauid intelligūt
q2 ieſbaan interpretat̄
ſedens in pplo·abamo
ni vero ſapientiſſimus
vnde in regum ſcribit̄
ſedens in cathedra ſa-
pientiſſim⁹·ſed ibi ver
miculo ligni cōparat̄·
q2 minuebat̄ illi ſapiā
ꝓpter peccatum qđ in
vriam cōmiſerat·Vñ
ibi octingētos vno im
petu interfeciſſe· hic āt
trecentos·ꝑ peccato eī
minorata eſt fama.

Aboites. Aboi
vt hebrei tradunt fra
ter fuit yſai patris da
uid cuius filius fuit ele
azar q̄ fuit īter tres po
tentiſſimos·quos ioſe
phus dicit eſſe euſebiū
filium achimeę·⁊ elea-
zar filiū addi·⁊ ſemeiā
filium bely.

Deſiderauit igi
tur dauid. Grego.
Moral. Cogitandū
ſummopē ē· vt qui ſe
illicita meminit cōmi-
ſiſſe·a quibuſdā etiā li
citis ſtudeat abſtinere
vt qui cōmiſit ꝓhibitū
ſibi·abſcidat etiā con
ceſſa·⁊ ſe reprehendat
in minimis: qui deliq̄t
in maximis. Lex vet⁹
alienā vxorem cōcupi
ſcere vetuit·a rege for-
tia inheri militibus·vl̄
deſiderari aquā nō pē
naliter vetat. Dauid
ↄcupiſcentię mucrone
tranſfixus alienā vxo
rem abſtulit: ⁊ malum
qđ ꝑpetrauit ꝑ pnitē
tię lamenta correxit· q̄
cū longe poſt cōtra ho
ſtium cuneos ſederet.
Aquā bibere ex eorū ci
ſterna deſiderauit q̄m
electi milites inter ho-
ſtiū cateruas erumpen
tes illeſi attulerūt. Sz
flagellis erudit⁹·ſe ꝑti
nus cum periculo mili
tum aquā deſideraſſe
reprehēdit·⁊ eam dño
libauit·q2 in ſacrificiū
aqua effuſa cōuerſa ē.
Culpam enī cōcupiſcē
tię mactauit ꝑ pniam
ſuę reprehenſionis·qui ergo quondā alienā cōiugem cōcupiſcere nō timuit
poſt etiā q2 aquā cōcupiuit·expauit. Qui enī ſe illicita perpetraſſe memine
rat: cōtra ſe rigidus etiā a licitis abſtinebat.

Verūtamen vſq ad tres pri·⁊c. Hic apparet ꝙ abiſay prin-
ceps erat inter tres ſequentes·ſed ad tres primos non ꝑuenit ieſbaan elea-
zarum ⁊ ſemmaa. Myſtice autē ſignificat̄ ꝙ nemo ſanctorū licet virtutib⁹
emineat·ad equalitatē potentię p·⁊ f·⁊ ſ·ſ· perueniat. Quoniā quis in nubi

ſuam ſuper trecentos vulneratos
vna vice. Et poſt eum eleazar fi-
lius patrui eius aboites: qui erat
inter tres potentes. Iſte fuit cum
dauid in aphec domini· quando
philiſtijm congregati ſunt ad lo-
cum illum in prelium. Et erat ager
regionis illius plenus hordeo: fu
geratq populus a facie philiſti-
norum. Hic ſtetit in medio agri·
et defendit eum. Cumq percuſſiſ-
ſent philiſteos· dedit dominus ſa
lutem magnam populo ſuo. Deſcē
derunt autem tres de triginta pri-
cipibus ad petram in qua erat da-
uid ad ſpeluncam odollam: quan
do philiſtijm fuerant caſtrametati
ī valle raphai. Porro dauid erat ī
preſidio·et ſtatio philiſtinorum in
bethleē. Deſiderauit igitur dauid
aquam et dixit: O ſiquis daret mi
hi aquam de ciſterna bethleem: q̄
eſt in porta. Tres ergo iſti per me
dia caſtra philiſtinorum perrexe-
runt·⁊ hauſerunt aquam de ciſter
na bethlehem que erat in porta·et
attulerūt ad dauid vt biberet: qui
noluit· ſed magis libauit illam do
mino dicens: Abſit vt in conſpe-
ctu dei mei hoc faciam·⁊ ſanguinē
virorum iſtorum bibam: quia ī pe
riculo aiarū ſuarū attulerūt mihi
aquam. Et ob hanc cauſam nolu-
it bibere. Hec fecerunt tres robu
ſtiſſimi. Abiſai quoq frater ioab:

ipſe erat princeps trium. Et ipſe le
uauit haſtam ſuam contra trecen-
tos vulneratos·⁊ ipſe erat īter tres
nominatiſſimus: inter tres ſecun-
dus: inclitus et princeps eorum.
Verūtamen vſq ad tres primos ñ
peruenerat. Bananias fili⁹ ioiade
viri robuſtiſſimi qui multa opera ꝑ
ſ.ꝓuocatus ab illis.
petrarat de capſeel: ipſe percuſſit
ſ. leones dei.
duos ariel moab. Et ipſe deſcen-
ſ. qui neſci⁹ īciderat in ciſternā niuib⁹ plenam.
dit et interfecit leonem in media ci
ſterna tempore niuis· et ipſe per-
cuſſit virum egiptium·cuius ſtatu
ra erat quinq cubitorum: et habe
bat lanceam vt liciatorium texenti
um. Deſcendit igitur ad eum cum
virga·et rapuit haſtam quam tene
bat manu· et interfecit eum haſta
ſua. Hec fecit banaias fili⁹ ioiade
ſ. dignus no
qui erat inter tres robuſtos nomi
minari.
natiſſimus: inter triginta primus.
Verūtamē ad tres vſq non perue
ſ. tanq̄ familiarē ⁊ fidelem cōſiliariū
nerat. Poſuit autē eum dauid ad
auriculam ſuaz. Porro fortiſſimi
viri in exercitu: aſahel frater ioab·
⁊ eleanā filius patrui eius de beth
ſ. vel th.
leem · ſemmoth arodites · helles
phalonites·hiras filius acces the
cuites·abiezer anathotites·ſobo-
ſ. al·ahotites.
chai vſatites. Ilai aboites·marai
nethophatites heleth filius baana
ſ. vel ri.
netophatites· ethai filius rebai de
gabaath filiorū beniamin·banaia
pharathonites· hurai de torrente
ſ. vel al·
gaaz·abiel arabathites·azrimoth

bus equabitur domi-
no ⁊c.

Ariel moab. Id
eſt·leones ſicut ī regū
dr·viros·ſ·fortiſſimos
in regno moab tanq̄
leones.

Interfecit leo
nem. Hebreus hunc le-
onem ioab arbitratur
qui in domo dñi tenēſ
cornua altaris occiſus
eſt. Altare enī ciſterna
dr. Quia ſic aqua ci-
ſternę mundat: ita ſan
ctuariū dei hoīm expi-
at peccata. Virū egy-
ptiū quē liber regū di
gnum ſpectaculo di-
cit·ſemei filiū gera qui
maledixit dauid·qui
fuit de haurim·i·đ ele
ctis. Egyptius dictus
q2 egyptium blaſphe-
mantem deū quē moy
ſes īterfecit imitatus ē
Ille deū·iſte regem et
ꝓphetā blaſphemauit
Dignus ſpectaclo· q2
ſpectabat̄·vt ſi hierlm
egrederetur īterficeret̄
habens ī manu haſtā
id ē·legem dei·quā ſi
meditatus eſſet perma
nendo in hieruſalē nō
piret. Sed q2 ꝓceptū
regis irritū fecit ⁊ exijt
banaias in virga·i·re
ctitudine iuſticię deſcē
dit: ⁊ haſtam quā nō
recte tenebat extorſit.

Tēpore niuis.
Qua pōt gratia xp̄i
q̄ mundo reſplenduit
⁊ frigus charitatis q̄
refrigeſcunt homies ſi
gnificari. Bananias
vero qui edificator do
minus interpretatur·
xp̄m ſignificat·de quo
dicitur. Edificans hie
ruſalem dñs ⁊c. Hic
multa opa ꝑpetrauit·
qui ait: Pater meus
vſq modo operatur:
⁊ ego operor. hic eſt de
capſeel·i·de congrega
tione domini·q2 ad eū
omnis ſanctorū cetus
pertinet· qui deſcēdēs
de celis·⁊ factus homo
leonem·i·dyabolū q̄
īfidelitatis ſue frigore
torpentem mundū poſ
ſedebat·morte ſua īter
ficiens: in infernum demerſit· hic egyptum·id eſt· antichriſtum peccatis
nigerrimum·i·quinq ſenſibus corporis abutentē ad ſcelera·per virgā crucis
ſuperans ꝓpria reum nequitia virtute damnauit perpetua. In diebus ni-
uis: quia per mortem peccatum expiauit. Unde: Lauabis me ⁊ ſuper niuē
dealbabor.

Inter tres. Abyſai·⁊ ſobochai·⁊ ionathan· quibus viribus equa-
batur·qui erat ſuper triginta·ſicut hebreus affirmat.

bauranites·eliaba ſalabonites. Fi
ſ alias aſſen.
lij aſom: gezonites. Jonathan fi
† ſ alias ſaga·alias ſaie. ſ al·abiam.
lius † ſega ararithes·achiam filius
ſachar ararithes. Eliphal filius vr
ſ al·epher. ſ alias meberathites·
apher mechuratites. Abia phello
ſ alias ezro. ſ alias naara.
nites·aſrabi: carmelites· Noorari
filius azbi· iohel frater nathan.
ſ alias mibaar.
Mabar filius agarai·ſellech ãmo
ſ alias naarai.
nites· Noorabi berothites. Armi
geri ioab filij ſaruie·iras iethreus
ſ al·iareb.
gareb iethreus. vrias ethęus·za
ſ alias ſechar.
bad filius ooli·adyna filius ſegar
rubenithes princeps rubenitarũ:
ſ alias baanan.
⁊ cum eo triginta. hanan filiꝰ ma
acha·⁊ ioſaphat mathanites· Ozi
as aſtharothites·ſemma ⁊ iahihel
ſ alias araoites.
filij hothã aroerites· Jedihel filiꝰ
ſamri·⁊ ioha frater eius thoſaites
helihel mahumites. Et ieribai et
ioſoia filij elnaen. Et iethma moa
bites. eliel ⁊ obed ⁊ iaſihel de ma
ſobia.

C. XII.

Hi quoqꝫ vene
rũt ad dauid in ſiceleg·
cum adhuc fugeret ſaul filium cis
qui erãt fortiſſimi ⁊ egregij pugna
tores tendentes arcũ·⁊ vtraqꝫ ma
nu fundis ſaxa iacientes: ⁊ dirigẽ
tes ſagittas. De fratribus ſaul ex
beniamin princeps abiezer: ⁊ ioas
filij ſamaa gabaathites. et iazihel
⁊ phalleth filij azmoth ⁊ barachia
⁊ iehu anathothites. Samaias
quoqꝫ gabaonites·fortiſſimus iter
triginta·⁊ ſuper trigita hieremias
ſ ſ alias zozabad.
⁊ hiezihel· ⁊ iohannan ⁊ iezabad
gaderothites. Eluzai ⁊ hierimuth
ſ alias ſapthia.
⁊ baalia ⁊ ſamaria ⁊ ſaphathia: ara
ſ vel hel·
phites. Elchana ⁊ ieſia ⁊ azrahel ⁊

ſ alias iam.
ioezer ⁊ ieſbaã de careim. Johela
ſ alias io·
quoqꝫ ⁊ zabadia filij ieroam: & ge
ſ de tribu gad.
dor. Sed ⁊ de gaddi trãſfugerũt
ad dauid cum lateret in deſerto vi
ri robuſtiſſimi ⁊ pugnatores opti
mi·tenentes clipeũ ⁊ haſtam. Fa
ſ fortitudine mentis·
cies eoꝝ quaſi facies leonis: ⁊ ve
loces·quaſi capręę in montibus.
Ezer princeps. obdias ſecundus·
eliab tercius·maſmana quartus·
hieremias quintus·ethi ſextus·he
liel ſeptimus·iohannan octauus·
helzebad nonus·hieremias deci
mus·bachanai vndecimꝰ. Hi de
† ſ doctor eccleſiaſticus qui nouiſſi
filijs gad: principes exercitꝰ. † No
mus pro humilitate dicitur. † ſ chriſti qui perfe
ctoꝝ ſtudent virtutum·
uiſſimus centũ † militibus pͤerat:
† ſ qui ſciẽtia pollet et verbo et exemplo docet
eterna beatitudine dignus q̃ millenario deſignatᷣ
⁊ † maximus mille. Iſti ſunt q̃ tran
ſierunt iordanẽ menſe primo qñ
inundare cõſueuit ſup ripas ſuas
⁊ omnes fugauerunt qui morabã
tur in vallibus ad orientalem pla
† ſ nolentes ad arcem virtutum et ſapientie cul
gã ⁊ ad † occidentalẽ. Venerũt aũt
mẽ accedere·
⁊ de beniamin ⁊ de iuda ad pręſi
dium in quo morabatur dauid.
Egreſſuſqꝫ eſt dauid obuiam eis·
⁊ ait: Si pacifici veniſtis ad me vt
auxiliemini mihi: cor meum iunga
tur vobis. Si aũt iſidiamini mihi
pro aduerſarijs meis·cum ego ini
quitatem in manibus nõ habeã:
videat deus patrũ noſtroꝝ ⁊ iudi
cet. Spiritus vero dñi induit abi
ſai principẽ iter triginta·⁊ ait: Tui
ſumꝰ o dauid·⁊ tecũ fili iſai: Pax.
Pax tibi: ⁊ pax adiutoribus tuis
te eniz adiuuat deus tuus. Suſce
pit ergo eos dauid: ⁊ cõſtituit prin
cipes turmę. Porro de manaſſe
transfugerunt ad dauid: quando

C. XII.

Hi quoqꝫ vene
rũt. Huculqꝫ enume
rauit fortes dauid·qui
adiuuerũt eum vt re
gnaret ſup iſrael.

Qui erant for
tiſſimi et egre. p.
Scdm litterã ſignifi
cat eos agiles eẽ ⁊ ſtre
nuos omni genere bel
landi. Myſtice vero
milites xp̃i nõ ſegnes.
ſed ſtudioſos deſcribit
in pſperis ⁊ in aduer
ſis. a dextris ⁊ a ſini
ſtris.

Veloces. Dicit
p ſenſus acumine vel
corpis agilitate. My
ſtice vero qui xp̃i mili
tiam profitentur· non
debent eẽ puuli ſenſu:
ſed puidere bona·non
tantũ coram deo· ſed
etiã corã oĩbus homi
nibus.

Nouiſſimus et
maximus. Hic ſi
gnificat doctores iudę
orum ⁊ gentiũ de qͥb
paulus ex tribu benia
min·ait: Petrus iaco
bus ⁊ iohes·qui vide
bãtur columnę eſſe de
xtras mihi dederũt et
barnabe ſocietatis ⁊c.
Hi ad xp̃m venientes
p omnia explorati ſũt
Vñ: Vos ãt quẽ me
eſſe dicitis? Rñdit pe
trus p omnib: Tu es
xp̃s filius di viui. Cui
dñs· Tu es petrus et
ſup hanc petrã ędifica
bo eccleſiã meã. Et ali
bi. Accipite ſpiritũſan
ctum quoꝝ remiſeritis
p·r·e·

Tranſierũt ior
danẽ. Jordanis in q̃
xp̃s baptizatus eſt·ba
ptiſmũ ſignificat·hũc
tranſeũt doctores men
ſe primo qñ inundare
con·ſuper r· quia dño
in carne apparente· et
annũ acceptabilem cõ
ſecrante·poſtq̃ʒ baptiſ
mum ſuo baptiſmate
cõſecrauit·ipm p̃dicã
do ⁊ baptizando toto
orbe diffuderunt.

Et omnes fuga
uerũt ⁊c. Quia iudę
os quos orientalis pla
ga ꝓpter ortũ ſcię legis
ſignificat·vel gentiles
in quib naturalis pru
dentia occidit duʒ cul
tum dei attribuũt ydo
lis·euangelij p̃dicatõe
fugauerũt. Unde ini
micos meos dediſti mi
hi dorſum ⁊ o·m·diſp
diſti.

Porro de ma
naſſe. Hi ſcʒ ſeptem
principes qui de ma
naſſe venerunt ſignifi
cant·pmos eccleſię do
ctores de iudea veniẽ
tes·qui ſeptiformi ſpũ

illuſtrati adiuuant no
ſtrum dauid cōtra la-
trunculos. i. hereticos
vel ſpūs malignos. q
non ceſſant de eccleſia
rapere ⁊ captiuare qs
poſſunt. Vñ deo aūt
gratias qui ſemper tri
umphat nos in chriſto
hieſu.

venie bat cum philiſtijm vt aduer-
ſum ſaul pugnaret. Et non dimica
uit cum eis. q2 inito cōſilio remi ſe
runt eum principes philiſtinorum
dicentes: Periculo capitis noſtri
reuertetur ad dñm ſuū ſaul. Quā-
ſ a philiſteis remiſſus eūtibus cōtra ſaul.
do igitur reuerſus eſt in ſicelech:
transfugerunt ad eum de manaſſe
† ſ alias ioſabath. †† ſ al. iediel. ſ alias ch-
ednas et † iozabab et †† ieddi heled
michael ⁊ ednas ⁊ iozabath ⁊ he-
liu ⁊ ſalathi principes militum in
manaſſe. Hi prębuerunt auxiliū
† ſ qui vaſtauerūt ſicelech et vxores eius capti
dauid aduerſū † latrunculos. Om
uas abduxerūt
nes enī erant viri fortiſſimi: ⁊ facti
ſunt principes i exercitu. ſed ⁊ per
ſingulos dies veniebant ad dauid
ad auxiliādū ei: vſqꝫ dū fieret gran
dis numerus quaſi exercitus dei.
Iſte quoqꝫ eſt numerus principū
exercitus qui venerunt ad dauid
cum eſſet in hebron: vt transferrēt
regnum ſaul ad eum iuxta verbū
domini. Filij iuda portātes clipeū
⁊ haſtam ſex milia: octingenti expe
diti ad prelīū. De filijs ſymeon vi
rorum fortiſſimorū ad pugnandū
ſeptē milia centū. De filijs leui qt
tuor milia ſexcenti. Ioiada quoqꝫ
princeps de ſtirpe aaron ⁊ cum eo
tria milia ſeptingēti. Sadoch etiā
† ſ numerū ſacerdotū ſignificat. qui in domo pa
puer egregię idolis: ⁊ dom⁹ patris
tris ſadoch. i. leuitici ordinati ſunt.
eius principes viginti duo. De fi-
lijs autē beniamin fratribus ſaul
tria milia. Magna enī pars eorū
adhuc ſequebat̄ domū ſaul. Por
ro de filijs ephraim viginti milia
octingēti fortiſſimi robore: viri no
minati in cognationibus ſuis. Et
ex dimidia tribu manaſſe: decem ⁊
octo milia ſinguli p nomina ſua ve

nerunt vt conſtituerēt regē dauid.
De filijs quoqꝫ yſachar viri erudi
ti. qui nouerant ſingula tēpora ad
precipiendū quid facere deberet
iſrael principes ducenti. His aūt
reliqua tribus eorū conſiliū ſeque
batur. Porro de zabulō qui egre-
diebantur ad prelīū. ⁊ ſtabāt i acie
iſtructi armis bellicis quinqgīnta
milia: venerūt in auxilium nō i cor
de duplici. Et de neptalim princi-
pes mille: et cū eis inſtructi clipeo
⁊ haſta triginta ⁊ ſeptem milia. De
dan etiā pparati ad prelium vigin
tiocto milia ſexcēti. Et de aſer egre
dientes ad pugnam ⁊ in acie pro
cantes qdragīta milia. Trans ior
danē aūt de filijs ruben ⁊ de gad
⁊ dimidia parte tribus manaſſe in
ſtructi armis bellicis centū vigin-
ſ predictis ſcz.
ti milia. Omnes iſti viri bellatores
⁊ expediti ad pugnandū corde per
fecto venerunt in hebron: vt cōſti-
tuerent regē dauid ſup vniuerſum
iſrael. Sed ⁊ omnes reliqui ex iſrl
vno corde erāt vt rex fieret dauid.
Fueruntqꝫ ibi apud dauid tribus
diebus comedentes ⁊ bibentes:
Preparauerāt enī eis fratres ſui.
Sed et qui iuxta eos erant. vſqꝫ
ad iſachar ⁊ zabulon ⁊ neptalim af
ferebant panes i aſinis ⁊ camelis
⁊ mulis ⁊ bobus ad veſcendum:
farinam palatas vuampaſſam vi-
num oleū boues arietes ad omnē
copiam. Gaudiū qppe erat in iſrl.

C. XIII.

ſ diſpoſuit.
Iniit aūt con
ſ chriſtus.
ſiliū dauid. cum tribu
nis ⁊ centurionibus et vniuerſis

De filijs quoqꝫ
iſachar. Doctores le
gis in tribu iſachar fu
iſſe tradunt. qui ſingu
la tpa cerimoniarū ob
ſeruanda docebant. et
quid facere deberet iſrl
preſcribebant. Hi do-
ctores ecclię ſignificāt.
quorum preceptis ſubdi
i obtemperant.

Exercitus dei.
Qui ſcz egreſſus ē de
egypto. i. ſexcēta milia
ſic exponūt hebrei. Sz
myſtice in exercitu no-
ſtri dauid quotidie nu
merus fideliū creſcit.
donec cōpleant̄ q ad
vitam pdeſtinati ſunt
eternam.

Ut transferrent
regnū. Quia ſancti
doctores maxime deſi
derāt. vt veteris legis
cultus in ſpiritualē in-
telligentiam euangelij
trāſferant. ⁊ fiant oīa
noua.

Ioiada quoqꝫ
prin. Hunc tradunt
hebrei fuiſſe finees fili
um eleazari. ad cuius
cōparatiōem ſadoch
puer vocat⁹ tanqꝫ eta
te ⁊ merito minor.

Uiri bellatores
Apli. ſ. ⁊ apoſtolici vi
ri ad noſtrū dauid cō
ueniunt ⁊ ei ſpiritualit
copulant̄. ⁊ alij tam ex
iudeis qꝫ gētibus vno
corde ⁊ pari voto cer-
tantes. vt fiat rex da-
uid. ⁊ ipſi ſint regnum
chriſti.

Tribus diebus.
Omni tpe. ſ. fidem tri
nitatis tenentes. ⁊ qui
primi doctores. i. apſi
ex diuina ſcriptura ali
menta preparauerāt. ac-
cipientes ⁊ omniū bo-
norum largitōni gratias
agentes.

C. XIII.

Cum tribunis
et centurionibus
Apoſtolis. euāgeliſtis
qui fidē incarnatōis a
iudeis ad ſalutē gētiū
tranſtulerunt. Hoc eſt

enī de colle cariathia
rim ꝗ eſt in iuda. ⁊ īter
pretatur ciuitas ſilua-
rum ad ſe arcam domī
transferre. de eminētia
ſcꝫ ſcripturarꝫ apud
iudeoſ poſita. vbi vm
bra nemoroſa figura-
rum abundat. ad ītel
lectum gentilis populi
vbi fundatur eccleſia
fidem dn̄i ꝑducere.

¶ Non requiſiui
mus. Quia interpre
tatur veteris teſtamen
ti ſpūalem ſenſum qui
latebat. ꝑplſ ille apire
nō potuit: ſicut nūc re
uelatus eſt aplīs ⁊ pro
phetis gentes .ſ. eſſe co
heredes ⁊ cōpartici-
pes ꝓmiſſiōis dn̄i.

¶ A ſior. Sior flu-
uius egipti eſt qꝛ nilo
vt ferunt deriuatur. et
interpretat̄ firmamētū
nouū ⁊ turbidū. Vn̄
Quid nūc tibi vis in
via egipti vt bibas a-
quā turbidam.

¶ Cariathiarim.
[ci]uitas damaſci que ī
[fi]nos emathabaal .i.
emath magna ꝗ nūc
epiphania nuncupat̄.
Per ſior aūt ⁊ emath
totam terram ꝓmiſſio
nis cōprehendit. Per
ſior riuū .ſ. vel torrentē
ſigificat egypti auſtra
lem partē. per emath
vero ſeptētrionalē.

¶ Cariathiarim que
alibi cariathbaal ci-
uitas ſaltuū. vna d' vr
bibus gabaonitarū in
tribu iuda in nono mi
liario ab helia euntib'
dioſpolim. de qua fuit
vrias ꝓpha q̄m īterfec
ioachim in hieruſalē
ſcd̄m hieremiā. Fili'
quoqꝫ ſobal cariathia
rim dicit̄. ſicut ſuperi'
oſtenditur.

¶ Omnis iſrael
Electus nobilior. Nu
merus aūt hoꝝ viroꝝ
in regū cōprehenſus ē
vbi legitur: Cōgrega-
uit aūt dauid oīs ele
ctos ex iſrael triginta
milia.

¶ Cum aūt perue
niſſent ad aream
chidon. Ventū eſt
ad aream chidon .i. cli
peum. qꝛ in eccleſia certa eſt dei protectio. Unde: Domine vt ſcuto bone
voluntatis tue co. nos. Ubi ſacerdos īcauti' arcam tangēs a dn̄o ꝑcuſſus
eſt. hic ⁊ ꝑplſ iudeoꝝ qui gentibus inuidet. ⁊ dum legem vult euangelio mi
ſcere. vtrunqꝫ perdit. Occiſo ſacerdote. diuertit dauid arcā dn̄i in domo
obede. gethei. qꝛ reſpuētib' iudeis v̄bū di; apli ꝯuerſi ſūt ad gētes. Vn̄. ⁊

principibus: ⁊ ait ad omnē cętum
filioꝝ iſrael. Si placet vobis et a
dn̄o deo noſtro egredietur ſermo
quē loquor: mittamus ad fratres
noſtros reliquos in vniuerſas re
giones iſrael. ⁊ ad ſacerdotes ⁊ le-
uitas qui habitant in ſuburbanis
vrbium: vt cōgregentur ad nos et
reducamus arcā dei noſtri ad nos
Non enī requiſiuimus eam in die
buſ ſaul. Et reſpōdit vniuerſa mul
titudo: vt ita fieret. Placuerat enī
ſermo omni populo. Congregauit
ergo dauid cunctū iſrael a ſyor egi
[pt]i: vſqꝫ dum ingrediaris emath:
vt adduceret arcā de cariathiarim
Et aſcendit dauid et omnis iſrael
ad collem cariathiarim que eſt in
iuda: vt afferret inde arcam domi
dei ſedentis ſup cherubin vbi īuo
catum eſt nomē eius. Impoſuerūt
qꝫ arcam dei ſup plauſtrum nouū
de domo aminadab. Oza autē ⁊
fratres eius minabant plauſtrum
Porro dauid ⁊ vniuerſuſ iſrael lu
debant coram deo omni virtute in
canticis et citharis et pſalterijs et
timpanis ⁊ cimbalis ⁊ tubis. Cū
† ſ in regū nachor. ꝓ quo aquila interp.etat areā
preparata. Chidon aūt interpretatur clipeus. et
aūt perueniſſent ad areā † chidon:
dicitur eſſe locus vbi dictū eſt ioſue leua clipeum
contra urbem hai.
tetendit oza manū ſuā vt ſuſtenta-
ret arcam. Bos quippe laſciuiens
paululū inclinauerat eā. Iratus
eſt itaqꝫ dn̄s cōtra ozam. ⁊ ꝑcuſſit
eum eo ꝙ tetigiſſet arcam: et mor-
tuus eſt ibi coram dn̄o. Contriſta

uſqꝫ eſt dauid eo ꝙ diuiſiſſet dn̄s
ozam: vocauitqꝫ locū illū diuiſio
oze vſqꝫ in preſentē diem. ⁊ timuit
dn̄m tunc tēporis dicēs: Quomō
poſſum introducere ad me arcam
dei? et ob hanc cauſam nō eam ad
duxit ad ſe. hoc ē. ī ciuitate dauid.
ſed auertit in domum obededom
gethei. Manſit ergo arca dei ī do
ſ fide ſpe ⁊ charitate
mo obededom tribus menſibus:
⁊ benedixit dominus domui eius
et omnibus que habebat.

C. XIIII.

Miſit quoqꝫ hiram rex tyri nuncioſ
ad dauid. et ligna cedrina et artifi-
ces parietum lignorumqꝫ: vt ędifi
carent ei domum. Cognouitqꝫ da
uid eo ꝙ confirmaſſet eum domi-
nus in regem ſuper iſrael. et ſuble-
uatum eſt regnum ſuum ſuper po-
pulum eius iſrael. Accepit quoqꝫ
dauid alias vxores in hieruſalē:
genuitqꝫ filios et filias. Et hec no
mina eoꝝ q̄ nati ſunt ei in hieruſa-
lē. Samma et ſobab nathan ⁊ ſa
lomon iebar et eliſu et eliphalech
noga quoqꝫ et napheg et iaphie eli
ſama et baliada et eliphalech. Au-
dientes autem philiſtijm eo ꝙ vn
ctus eſſet dauid in regem ſup vni-
uerſum iſrael: aſcenderunt omnes
† ſ non fidei deuotōe ſed dolo nequitie. ideo nō
meruerunt venire. qꝛ ſcꝫ noluerūt credere.
vt † quererent eum. Quod cum au
† ſ beneficij ſui munera oſtendēs. ſed qui ingra
tus fuit: mortem ſibi acquiſiuit.
diſſet dauid egreſſus ē † obuiā eis.
Porro philiſtijm veniētes diffuſi

locuſ aree nachor que
gentiū preparatōnem
demonſtrat. ꝑcuſſio
oza dicitur. qꝛ relicto
illo ſalus gentibus fcā
eſt. Obededom qui in
terpretatur ſeruiēs dō
ꝑplm gentilem ſignifi
cat. de quo dr̄: Popu
lus quē non cognoui
ſer. mihi. Abiectō qꝫ
iudeoꝝ. quaſi ꝑcuſſio
oze ꝓmittitur ſic: Eri-
pies me de cōtradictio
nibus p. Geth q̄ īter-
pretat̄ torcular crucem
ſignificat. in qua vitis
vera calcata ē ⁊ expreſ
ſa. Vn̄. gentiū ꝑplſ po
teſt dici gethei tanqꝫ
dicat: Mihi abſit glo
riari niſi ī cruce domī
nr̄i ihu chriſti.

¶ Eo ꝙ diuiſiſſet
do. ozam. Tradūt
hebrei aminadab ſa-
cerdotem iuſſiſſe filijs
ſuis oza ⁊ haio. vt por
tarent arcam humeris
ſcd̄m ꝓceptum legis.
Sꝫ qꝛ nō portauerūt
nec chaathitis portan
dam dederunt. ꝑcuſſit
dn̄s ozā ⁊ diuiſit. A-
ruit enī vt aiunt bra-
chium ⁊ humeris q̄b'
arca portāda fuit. ⁊ fa
cta eſt diſtinctio obedi
entie ⁊ inobedientie.

¶ In domū obe
dedom gethei. ⁊c.
Quia ⁊ ipſe leuita. co
gnita aūt cauſa. ꝓ qua
oza ꝑcuſſus eſt: iuſſit
dauid arcam portari
ꝓprijs leuitarꝫ hume
ris. ſicut patet in ſequē
ti. Notandū quantū
delinquat qui corpus
dn̄i indigne accipit. ſi
deuotus ſacerdos inte
rijt. qui arcam dn̄ici fi
guram corpis minori
qꝫ debuit veneratōne
corripuit. Al'. autem
dauid xp̄m. arca eccle
ſiā ſignificat quā vult
xp̄s in ciuitatē ſuā ad-
ducere. Unde. Non
ſū miſſus niſi ad oues
que pierunt dom' iſrl'
Et alibi. Cecitas ex
parte cōtigit in iſrl' ⁊c.

¶ Accepit quoqꝫ
dauid ali. vx. Mul
te vxores dauid mul-
tas gentes ſignificant.
que ꝑ fidem xp̄i copu-
lant̄. Cōcubine hereticoꝝ eccl'ias q̄ xp̄iani noīs titulo gloriant̄. Sꝫ qꝛ ꝓp̄
carnalia lucra xp̄m ſequunt̄: nō cōiuges ſꝫ cōcubine dicunt̄. Nūc reges ſi
plures habeant vxores crimen eſt: qꝛ figure tranſierunt.

¶ Audientes aūt philiſtijm. Diffamata euangeliū gratia ⁊ regno
xp̄i vbiqꝫ ꝓdicato. gētes vndiqꝫ ſurrexerūt cōtradicētes euangelio pacis.

Ⅽ In cacumine
piroꝝ. In hebꝛeo
vero fletuū .i. ydoloꝝ
venire iubet. in quibꝫ
confidebant: qꝛ ad fle
tum ęternū ducūt. Cū
audieris inquit ſonitū
gradientis in cacumie
flentium .i. cū audieris
ab angelis paganoꝝ
ydola deſtrui .i. quibꝫ
ē omnis foꝛtitudo coꝝ
tunc inibis pꝛelium: qꝛ
dn̄s ante te ꝑcutiet ca
ſtra philiſtinoꝝ.
Ⅽ Inuiſibilis deꝰ qui
in maieſtate ſua ꝓemi
net vniuerſis. ꝑ inuiſi
bilia pꝛeſētiā ſuā oſtē
dit. Unde inuiſibilia
ipſius a creatura mun
di ꝑ ea q̄ facta ſunt: in
tellecta cōſpiciunt. In
nuitur quoqꝫ fidelibꝫ
vt auxiliū dei quęrant
in omnibꝫ. ⁊ ꝓficere ſe
in certamine cōfidant
cum dn̄i aduentū ſibi
adeſſe ſentiant. Cacu
mina vero piroꝝ ſigni
ficāt altitudinē ſancto
rum. Dat deꝰ ſignum
doctoꝛibus ſanctis ad
pꝛedicandū miſſis. vt
ſequantur .ſ. deuotōis
miniſterio: quos ſpiri
tuſſanctus dirigit pꝛę
monendo.
Ⅽ De gabaon vſqꝫ
ga. Percutit xp̄s qui
in colle ſupbię cōſiſtūt
⁊ cōterit ſeſem duricię
coꝝ. diuidēs ꝑtinaciā
vt ſolus dominetˀ i oꝛ
be terrarum. Un̄ ſeqꝛ
Diuulgatū eſt nomē
dauid ⁊c.
Ⅽ Tūc dixit dauid
illicitū eſt ⁊c. Non
vult xp̄s vt indigni ec
cleſiaſtico fungātur of
ficio: ſed eruditi ſciētia
⁊ moꝝ boneſtate ſpe
ctati poꝛtent arcam di
id ē eccleſiaꝫ humeris
pij laboꝛis. ⁊ exaltent.
Unde fac opus euan
geliſte miniſteriū tuū
imple.
Ⅽ Cogregauit vni.
iſ. i hie. Non ſolum
dauid ſed etiā oēs pro
phetę in eccleſia xp̄i di

ſunt in valle raphaim. Conſulu
itqꝫ dauid dominum dicens: Si
aſcendam ad philiſteos: et ſi tra
des eos i manu mea. Et dixit ei do
minus. Aſcende: et tradam eos in
manu tua: Cūqꝫ illi aſcendiſſent
in baalpharaſim: percuſſit eos
† ſ cū fideles ſibi per electiōem gratie cōiunxit et infideles expulit.
ibi dauid ⁊ dixit. †Diuiſit deus ini
micos meos ꝑ manū meam: ſicuti
diuiduntur aquę. Et idcirco voca
tum eſt nomen loci illius baalpha
raſim. Dereliquerūtqꝫ ibi deos ſu
os quos dauid iuſſit exuri. Alia eti
am vice philiſtijm irruerunt: ⁊ dif
fuſi ſunt in valle. Conſuluitqꝫ rur
ſum dauid deū. ⁊ dixit ei deꝰ: Nō
aſcendes poſt eos. recede ab eis: ⁊
venies cōtra illos ex aduerſo piro
rum. Cūqꝫ audieris ſonitum gra
dientis in cacumine piroꝛuꝫ: tunc
egredieriſ ad bellū. Egreſſus ē eni
deus ante te: vt ꝑcutiat caſtra phi
ſ chriſtus.
liſtijm. Fecit ergo dauid ſicut pꝛę
ſ pater. ſ demonū vel mū
ceperat ei deus: ⁊ percuſſit caſtra
di principatū. † ſ coll' vel ſublimitas. ⁑ ſ ſepē eius vel diuiſionem.
philiſtinoꝝ de †gabaon vſqꝫ ⁑gaze
ſ dedit illi nomē qđ eſt ſuper omne nomen.
ra. Diuulgatūqꝫ eſt nomen dauid
in vniuerſiſ regionibus: ⁊ dominꝰ
dedit pauoꝛem eius ſuper omnes
gentes.

C. XV.

FEcit quoqꝫ ſi
ſ eccleſias. † ſ catholica eccleſia toto oꝛbe diffuſa.
bi domos i †ciuitate da
ſ qꝫ in preſenti eccleſia incarnatōis et paſſionis miſterium cōmendat.
uid: et ędificauit locum arcę dei: te
tenditqꝫ ei tabernaculū. Tūc dixit
dauid: Illicitū eſt vt a quocunqꝫ
poꝛtetur arca dei. niſi a leuitis quos
elegit dn̄s ad poꝛtandū eam: ⁊ ad
miniſtrandū ſibi vſqꝫ in ęternum.

ſ omnes fideles.
Congregauitqꝫ vniuerſum iſrael i
† ſ eccleſiā vt ibi .ſ. incarnatōis miſteria venerentˀ
†hieruſalem. vt afferretur arca dei
in locum ſuū quem ꝓparauerat ei:
ſ pꝛelatos. ſ minoꝛis dignitatis.
nec nō ⁊ filios aaron ⁊ leuitas. De
filijs caath vriel pꝛinceps fuit. ⁊ fra
tres eius ducenti viginti. De filijs
merari aſia pꝛinceps: ⁊ fratres eiꝰ
ducētitriginta. De filijs eliſaphan
ſemeias pꝛinceps ⁊ fratres eius du
centi. De filijs gerſon. iobel prin
ceps ⁊ fratres eius centūtriginta:
De filijs hebꝛon elihel pꝛinceps ⁊
fratres eius octogīta. De filijs oꝫ
hiel aminadab pꝛinceps: ⁊ fratreſ
eius centūduodecim. Vocauitqꝫ
dauid ſadoch ⁊ abiathar ſacerdo
tes ⁊ leuitas vrihel ⁊ aſaiam iobel
ſemeiam elihel ⁊ aminadab. ⁊ dixit
ad eos: Uos qui eſtis pꝛincipes fa
miliarū leuiticarū. ſanctificamini
cum fratribus veſtris: ⁊ afferte ar
cam domini dei iſrael ad locuꝫ qui
ei paratus eſt. ne vt a principio qꝛ
nō eratis pꝛeſentes. ꝑcuſſit nos do
minus: ſic ⁊ nunc fiat illicitū quid
nobiſ agentibus. Sanctificati ſūt
ergo ſacerdotes ⁊ leuitę. vt poꝛta
rēt arcam dn̄i dei iſrael. Et tulerūt
filij leui arcam dn̄i. ſicut pꝛecepat
moyſes: iuxta verbum domini hu
meris ſuis i uectibus: Dixitqꝫ da
uid principibus leuitarū. vt cōſti
tuerent de fratribus ſuis cantoꝛeſ
in oꝛganis muſicoꝝ. nablis videli
cet liriſ ⁊ cimbalis: vt reſonaret in
excelſum ſonitus leticię. Conſtitue
runtqꝫ leuitas eman filiū iobel: et
de fratribus eius aſaph filium ba
rachię. De filijs vero merari fratri

ctis ⁊ factiſ incarnatōi
pꝛębuere locū: vt cūꝰ
adueniens ſuſciperetˀ:
cū fuiſſet ante ꝓphe
tatus.
Ⅽ Sanctificati ſūt
ergo ſa. Miniſtri no
ui teſtamēti vita ⁊ do
ctrina debent eſſe mun
di quibus dr̄. Sancti
eſtote. qm̄ ego ſanctus
ſum. Qui recte fidei
verbis ⁊ exemplo opis
debent fidelibus cōmē
dare incarnatōem xp̄i
⁊ redemptōem huma
ni generis ⁊c.
Ⅽ Nablis videli
cet. Nablū hebꝛaicę.
pſalteriū grecę. lauda
toꝛiū latine. Hoc pſal
terium ventrē obeīum
in ſupioꝛibus. vt coꝛ
darū fila religata di
ſciplinabiliter ꝑcuſſa.
ſuauiſſimam reddant
cantilenam. Huic cy
thara videtˀ contraria
q̄ in imo cōtinet quod
pſalteriū i capite. pſal
terium cū decē coꝛdis
eccleſia ē cū decalogo
legiſ. Huic oppoſita ē
cithara. q̄ vigintiquat
tuoꝛ coꝛdis in modum
delte litterę cōponitˀ
(vt peritiſſimi tradūt)
⁊ per digitos in diuer
ſos modos cōcitatur.
Hęc eccleſiā ſignificat
quę cuꝫ vigintiqttuoꝛ
ſenioꝝ dogmatibus.
trinā habet foꝛmam in
modū deltę litterę. ⁊ fi
dem ſanctę trinitatis
ſignificat. Per manꝰ
aūt apoſtoloꝝ ⁊ euan
geliſtaruꝫ in diuerſos
modulos veteris ⁊ no
ui teſtamenti aliter in
littera. aliter in ſenſu
cōcitatur figuraliter.
Ⅽ Liris. Lira dicitˀ
a poto lirin .i. a varie
tate vocū eo q diuer
ſos faciat ſonos. Hęc
eccleſiā ſignificat. q̄ in
varietate diuerſarum
diſciplinarū hyſtoricę
allegoꝛicę tropologicę
⁊ per anagogen ſuauē
ſonum exꝓmit: ſꝫ a ſim
phonię ſimplicitate n̄
recedit. Cymbala aūt
adinuicē ꝑcuſſa ſo
num faciunt. Unde:
Laudate eū c. b. ſ. ⁊c.
Cibala bene ſonātia
ſunt labia noſtra quę
ꝑcuſſa ad inuicē ſua
uem hūanę vocis ar
moniam reddunt.

¶ Pro octaua. In die ſcʒ iudicij aduentū dn̄i ſignificabant in quo fi nita ſeculi hebdomade veniet ad iudiciū. Unde ſext⁹ pſalm⁹ q̄ cū tremore iudicij cantatur tali titulo ꝑnotatur. Hic aūt numerus magna cōtinet ſa cramenta. Octo anime ingreſſe ſunt in arcā noe ⁊ mundo ꝑeunte ſaluate. Octauus filius ieſſe fuit dauid quē dominus elegit. Die octauo purificat circūciſio. Die octauo .i. dominico ſurrexit xp̄s.

¶ Porro ſebenias et ioſias ⁊c. Hi ſeptem ſacerdotes coraʒ arca tubis canentes ſancti ꝑdicatores ſunt ſepti formi ſpū̄s gratia ple ni qui euangeliū in ec cleſia xp̄i predicant et ſacramentū incarnati onis auditoribus pre dicant.

¶ Clangebant tu bis. Aliť fit tuba con gregādi ꝑpli· aliter cō ductionis· aliter victo rie· aliter pſequēdi ini micos· aliter cōcluſio nis ciuitatū ⁊c. Tuba autē conſuetudinaria apud rerū ꝑitos hoc modo formať· vt tribꝫ fiſtulis ereis in capite anguſto inſpireť· ſicut per q̄ttuor vociducas ereas que ꝑ ereuʒ fun damentuʒ quaternas voces ꝑducūt· mugitū vehementiſſimū profe rant· que ſignificant euangeliū trina cōfeſſi one triū perſonarū ī ca pite anguſto .i. in nati uitate xp̄i diuinitus in ſpiratum· per q̄ttuor vociducas ereas .i. per quattuor euāgeliſtas ereo .id ē. ſtabili fidei ⁊ operis fundamento in toto orbe vocem ve hementiſſimā quaſi tu be congregantis vocē emittere.

¶ Dauid aūt idu tus erat ephot li. Chriſtus incarnatōis ſue ⁊ paſſionis exēplū antea a iudeis occultū manifeſtat· linū nanqꝫ de terra ortū multipli ci labore ad candoreʒ veſtis perueniens· veri tatem humane carnis iter flagella triumphā tis oſtendit· ⁊ hoc eſt dauid erat indutus ephod lineo.

¶ Hre. Libet intueri q̄nta virtutū munera dauid ꝑceꝑat ⁊ ī oībꝫ q̄ꝫ fortem ſe hūilita te ſeruabat. quē nō ex tolleret ora leonū fran gere· vrſoꝝ brachia diſſipare· deſpectis fratribus eligi· reprobato rege in re gem vngi· horrendum goliam vno lapide ſternere· a rege ꝓpoſita extinctis allophilis numeroſa preputia reportare· ꝓmiſſum tandem regnuʒ ꝑcipere· totū iſraelem ſine ꝯtradictōe poſſidere. Cum tamē arcam dei hieruſalem re uocat· oblitus ſe prelatū· oībus ꝑplis admixtus ante arcam ſaltat. Et qꝛ co ram arca ſaltare (vt creditur) mos vulgi fuerat: in diuino obſequio ſe ꝑ ſal tum rotat. Ecce quē dn̄s cunctis ꝓtulit· ſe ſub domino exequādo minimis ⁊ abiecta exhibendo cōtemnit. Non poteſtas regni ad memoriā reducitur non ſubiectis valeſcere metuit· nō ſe honore prelatum ante eius arcam qui honorē dederat recognoſcit. Coraʒ dn̄o egit debilia vel extrema· vt illa hu militate ſe ſolidaret· qui coraʒ omnibus geſſerat fortia. Quid alij ſentiant ignoro. Ego dauid ſaltantē plus ſtupeo q̄ꝫ pugnantē. Pugnando hoſtē ſubdidit· ſaltando ſeipſū. Quē cū filia ſaul adhuc tumore regij generis in ſana cum humiliatum deſpiceret· dicens. Q̄ glorioſus fuit hodie rex iſrael diſcooperiens ſe ante ancillas ſeruorū ſuorū ⁊ nudatus quaſi vn⁹ de ſcurriſ audiuit. Lu dam ante dominum· qui elegit me potius q̄ꝫ patrē tuum· ⁊ pau lo poſt. Ludam ⁊ vi lior fiam pluſq̄ꝫ factus ſum ⁊c. Quaſi vile ſcere coram hominibus appeto· qꝛ ſeruare mi bi coram domino per humilitatem regnum quero. Sūt qui de ſe humilia ſentiunt· ⁊ in honoribus poſiti nihil ſe eſſe niſi puluerē per pendunt: ſed hoībus vileſ apparere refugiūt ⁊ qđ interius cogitant rigida exterius venu ſtate palliant. Sūt q̄ viles hominibus videri appetunt· ⁊ omnīo qđ ſunt deiectos ſe exhi bendo cōtemnūt: ſed intuſ ex merito oſtenſe vilitatis intumeſcunt ⁊ tanto corde elati ſūt quanto ī ſpecie elatio nem premūt. Utraqꝫ elationis bella magna dauid circūſpectōe de prehendit· mira virtu te ſuꝑauit. Qui eī de ſe itus humilia ſentiēs honorē exterius nō q̄ rit· dicit ludam· ⁊ v.ſ. Et qꝛ per hoc ꝙ vilē ſe exterius ꝓhbuit· inte rius vero non intume ſcit: adiungit. Eroqꝫ hūilis in oculis meis. Quaſi qualē me exte rius deſpiciēs exhibeo talē interius attendo

¶ Michol filia ſaul. Cunctis exultā tibus ⁊ ad arce introi tū hymnis reſonātibꝫ ſola michol filia ſaul abeſt immo ī ſpeculis dauid hunc humilia tum deſpicit· quia cre dentibꝫ in fine iudeis quidā xp̄m ꝓfeſſione· antixp̄m ſequunť ope quibus cōgruit ꝙ mi chol q̄ ad figurādā carnaliū iſtabilitatē aq̄ oīs iterꝓtatur· n̄ vxor dauid. ſʒ filia ſaul dr̄. Qui eni xp̄o ſpecieten⁹ fuiūt· non cū illo coronāť: ſʒ cuʒ ꝑſe cutoribus quos imitati ſunt damnātur. Quāuis aūt praui humilitatem cō temnant eccleſie: nichilominus arca dei in locum ſuū peruenit.

¶ Et conſtituerūt in medio. Ponitur arca in medio tabernaculi qđ tetenderat ei dauid .i. fides eccleſie predicatur proficit inſeriť cordibus fideliū· quos deuſ ad vitam ꝓordinauit eternam.

bus eorū: ethan filium chaſaie· et cum eis fratres eorū. In ſecundo ordine zachariam ⁊ ben ⁊ iazibel

ſ vel a.

et ſemiramoth et iehiel et ani eli ab et banaiam et maaſiam et ma thathiam et eliphalu et machenia̅ et obededom et iehibel ianitores. Porro cantores heman aſaph et ethan in cimbalis eneis concrepā tes. zacharias autem et ozibel et ſemiramoth et iahibel et ani eliab

† ſ i pſalterio ſaluatoris aduētū predicabāt quē mirabili ſecreto diuinitatis pro homī ſalute di

et maaſias ⁊ banaias † in nablis ar

ſpoſuit.

chana cantabant. Porro matha thias et eliphalu et macenias et obededom et iehibel et ozaziu ī ci

† ſ victori deo triūphus et palma.

tharis pro octaua canebant † epini chion. Chonenias auteʒ princepſ

† ſ quia ſpū prophetie plen⁹ melodias et verba

leuitarū prophetie † preerat et ad

cātoribus ad memoriā reuocabat.

precinendam melodiam. Erat q̄p pe valde ſapiens. Et barachias et helchana ianitores arce. Porro ſebenias et ioſaphat et nathanael et amaſa et zacharias et banaias et eliezer ſacerdotes clangebāt tu bis coraʒ archa dei: et obededom

† ſ poſtq̄ꝫ plenitudo gentiū intrauerit ad fidem

et abias erāt ianitores arce. † Igi

reuertetur arca dei ī ciuitatē dauid .i. ad iudeos predicātibus helya et enoch gratia chriſti conuer tetur.

tur dauid et omnes maiores natu iſrael et tribuni ierunt ad deportā

ſ martirio coronati.

dam arcam federis domini de do mo obededom cum leticia. Cumqꝫ adiuuiſſet dominus leuitas q̄ por

ſ martirio coronati. ſ triturā

tabant archam federis dn̄i · immo

tes archā dei ſeptiformi ſpū pleni.

labantur ſeptem thauri et ſeptem

ſ duces dominici gregis.

arietes. Porro dauid erat indut⁹ ſtola biſſina: et vniuerſi leuite qui portabant arcam federis cantoreſ qꝫ et chonenias princeps prophe tie inter cantores. Dauid autem i dut⁹ erat ephot lineo. Uniuerſus qꝫ iſrael deducebat arcam federis domini in iubilo et ſonitu bucci ne et tubis et cimbalis et nablis ⁊ citharis concrepantes. Cumqꝫ per ueniſſet arca federis domini vſqꝫ ad ciuitatē dauid: michol filia ſaul proſpiciens per feneſtram vidit re gem dauid ſaltantem atqꝫ ludēteʒ et deſperit eū ī corde ſuo.

C. XVI.

Etulerunt igi tur arcam dei ⁊ conſti tuerunt eam in medio tabernaculi quod tetenderat ei dauid: et obtu lerunt holocauſta et pacifica co ram deo. Cumqꝫ compleſſet dauid offerens holocauſta et pacifica.

¶ Benedixit po/pulum. Chriſtus fi/dem ⁊ deuotõem eccle/ſię cõmẽdat patri·qui etiam ad dextrã patriſ interpellat ꝓ nobis· et tanq̄ verus dauid be/nedicit·⁊ ſalutaris my/ſterij paſcit alimentis.

¶ Et diuiſit vni/uerſis. Hec munera fideles accipiũt:q̄ndo vnus panis ⁊ vnũ cor/pus multi ĩ chriſto car/nis ſuę laſciuiam caſti/gantes·⁊ ſeruituti ſub/ijcientes ſancti ſpiritus igne decoquunt·⁊ fru/ctus bonoꝝ opm oleo miſericordię piguiſſi/mos cõpaſſione ꝓxim/i feruere faciunt. At cõ/tra filia ſaul fruſtra cu/biculuȝ regis ingreſſa nõ fructificat:q2 q̄ ver/bum dei audiẽtes pci/piunt·ſine boni operis prole moriuntur.

¶ Frixam oleo ſi/milam. Carnẽ a pec/cati labe ſcilicet mun/diſſimam·ob humanę ſalutis cauſam crucis ſartagine toſtam·oleo charitatis plenã·ſic eñ deus dilexit mundũ· vt filiũ vnigenitũ da/ret·q̄ ex charitate paſ/ſus eſt.

¶ In die illo fe.⁊c. Quia xp̃s ordinẽ do/ctorum ĩ culmine eccle/ſiaſticę dignitatis con/ſtituit. Aſaph eñ con/gregans ĩterpretatur. Aſaph ergo ⁊ fratres eius ſũt apli ⁊ apoſto/lici viri ad congregan/dos fideles cõſtituti·d̃ quibꝰ dicit̃. Cõſtitues eos p·ſ·o·t. Modum aũt laudatõis quẽ ipſe dauid compoſuit·ſcri/ptor hyſtorię inſeruit dicẽs: Cõfitemini do/mino ⁊c.

¶ Cõfitemini dño ⁊c. Allelu ia huic pſal/mo ꝑtitulatum eſt· et ſm hiero· neutri gene/ris eſt. Allelu· lauda/te·ia·inuiſibilẽ deũ ſi/gnificat·qd eſt vnũ de decem dei noibus·ſic in epla ad marcellam tradit hieroñ.

bñdixit populum in nomine domi
ni·et diuiſit vniuerſis per ſingulos
† ſ vnam·quia vnus dominus·vna fides·vnum baptiſma·vnus deus·et pater o·⁊c·
a viro vſq̄ ad mulierem † tortam
†† ſ qui de celo deſcẽdit et dat vitã mũdo· †† ſ vituli ſaginati:igne paſſiõis aſſati·
†† panis ⁊ †† partẽ aſſę carnis bubulę
⁊ frixam oleo ſimilam. Cõſtituitq̄
coram arca domini de leuitis qui
† ſ cor mundũ cũ pura cõuerſatione exhibentes· †† ſ meditantes in lege dei ſcdm regulam fidei die ac nocte·
† miniſtrarent·⁊ †† recordarẽtur ope
† ſ predicatõe·iubilatõe ⁊ opere·
rum eius:⁊ † glorificarent atq̄ lau/
ſ digne·
darent dominũ deũ iſrael. Aſaph
principem·⁊ ſcdm eius zachariam
Porro iahihel ⁊ ſemiramoth ⁊ ie/
hihel ⁊ mathathiam ⁊ eliab·⁊ ba/
naiam ⁊ obededom·⁊ iehihel ſup
organa pſalterij ⁊ liras. Aſaph aũt
vt in cymbalis pſonaret. Banaiã
vero ⁊ aziziel ſacerdotes canere tu
ba iugiter corã arca fęderis domi.
In illo die fecit dauid principẽ ad
confitendum dño aſaph ⁊ fratres
eius. Confitemini dño·⁊ inuocate
nomen eius:notas facite in popu
lis adinuentiões eius. Cantate ei
⁊ pſallite:⁊ narrate oĩa mirabilia
eius·laudate nomen ſanctũ eius:
lętetur cor quęrentiũ dñm. Quęri
te dñm ⁊ virtutem eius: quęrite fa
ciem eius ſemp. Recordamini mi
rabiliũ eius quę fecit:ſignorũ illiꝰ
⁊ iudiciorũ oris eius. Semen iſrl̃
ſerui eius: filij iacob electi illius.
Ipſe dñs deus noſter: ĩ vniuerſa
terra iudicia eius. Recordamini ĩ
ſempiternuȝ pacti eius: ſermonis
quem pręcepit in mille generatões
Quẽ pepigit cũ abraam:⁊ iuramẽ
ti illius cum yſaac. Et conſtituit il/
lud iacob ĩ pręceptũ:⁊ iſrael in pa/
ctum ſempiternũ·dicens: Tibi da

bo terram chanaan:funiculũ here
ditatis veſtrę. Cum eſſẽt pauci nu
mero parui:⁊ coloni eius. Et tran/
ſierunt de gente in gentem:⁊ de re
gno ad populũ alteruȝ. Non dimi
ſit quẽquã calumniari eos:ſed incre
pauit pro eiſ reges. Nolite tãgere
xp̃os meos:⁊ in prophetis meis
nolite malignari. Cantate domio
omnis terra:annunciate ex die in
diẽ ſalutare eiꝰ. Narrate ĩ gentibꝰ
gloriam eius: ⁊ in cunctis popu/
lis mirabilia eius. Quia magnus
dñs ⁊ laudabilis nimis:⁊ horribi
lis ſuper omnes deos. Omẽs enĩ
dij populoꝝ ydola: dominus aũt
cęlos fecit. Confeſſio ⁊ magnificen
tia coram eo:fortitudo ⁊ gaudium
ĩ loco eius. Afferte dño familię po
pulorum afferte domino gloriaȝ ⁊
imperiũ:date dño gloriaȝ nomini
eius. Leuate ſacrificiũ ⁊ venite in
cõſpectu eius:⁊ adorate dominuȝ
in decore ſancto. Cõmoueatur a fa
cie illius omnis terra:ipſe enĩ fun
dauit orbem immobilẽ. Lętentur
cęli ⁊ exultet terra:⁊ dicãt in natio
nibus dominus regnauit. Tonet
mare ⁊ plenitudo eiꝰ:exultẽt agri
⁊ omnia quę in eis ſunt. Tunc lau
dabunt ligna ſaltus coram domio
quia venit iudicare terrã. Confite/
mini domino quoniã bonus: qm̃
in ęternuȝ miſericordia eius. Et di
cite:ſalua nos deꝰ ſaluator noſter
⁊ congrega nos·⁊ erue de gentibꝰ
vt confiteamur nomini ſancto tuo
⁊ exultemus in carminibus tuis.
Benedictus dñs deus iſrael ab
ęterno vſq̄ in ęternuȝ:⁊ dicat ois

¶ Et dicat omis populꝰ amẽ. Gen/tilis·ſ·qui adhuc infide/lis erat qñ iſte canebat qui tñ ꝓphię virtute ĩ/troductus ẽ vt amore vniuerſitatis diceret.

amen amen·i·fiat fiat ſicut hodie orantibus ſacerdotibꝫ reſpondet amen· vt concordet in precibus pia ſacerdotum intentio·⁊ populi ſana deuotio ſm̄ illud Amen amē dico vob qꝛ ſi duo ex vobis conſenſerint ſup terrā ex omni re quacūqꝫ petierint ·fiet illis ⁊c.

¶ In excelſo qđ erat in gabaon ⁊c. Alij dicunt tabernaculum dei poſtqꝫ filij iſrl' intrauerunt in terram chanaan primū fuiſſe in ſylo·deinde in nobe poſt in gabaon·tandē in ſyon. Alij locū eſſe ī hieruſalem appellatū gabaon· ibiqꝫ dauid tabernaculū ⁊ arcam collocaſſe. Gabaon eī collis iterpretatur. Excelſum aūt locū dictū eſſe exiſtimāt ꝑ dignitate diuini cultuſ. Sꝫ in libro locoꝝ legimuſ gabaō metropolim eē eueoꝝ in tribu beniamin:⁊ nūc oſtenditur villa eiuſdem nōis in quarto miliario bethleem ad occidētē iuxta rama ⁊ ramon· vbi ſalomon hoſtijs īmolatis diuinū meruit oraculum. Fuit aūt ſepata leuitis.

¶ Ut benediceret Generatōni filioꝝ vacaret·alij ꝑ antifraſim benedictōem accipiūt. Domū autē michol filiam ſaul quā increpabat dauid·qꝛ deſperit eum ſaltantē coram arca domini.

¶ Et ait nathan ⁊c. Patet ꝙ ꝓphīe ſpūs non ſp ꝓphetarū mentes irradiat. Vn̄ heliſeus. Dimitte eam qꝛ anima eius ī amaritudine eſt·⁊ dn̄s celauit a me ⁊c. Qđ diuīa diſpenſatōe fit· vt accipientes ſpm̄ inueniāt qđ de deo fuit ⁊ amittētes quid de ipſis.

¶ Nō edificabis. Quia vir ſanguinum es. Debet enī in ſe mūdus eē·qui aliena corrigere vult: vt terrena deſideria fugiat·⁊ tanto ꝑſpicacius fugiēdā videat·quāto ipſe hec ꝑſciam ⁊ vitam verius declinat. Supiectas ſordes manus detergere n̄ valeret q̄ lutum tenet·qđ iuxta antique trāſlatōis ſeriem, bene ad dauid erga exteriora bella laborantē ꝑ ſignificatōem ⁊ diuina voce dr̄. Non tu edificabis mihi tēplum: qꝛ vir ſanguinū es. Templum dn̄i edificat·qui corrigendis ꝓximoꝝ mentibꝫ vacat. Tēplū dei ſum⁹ qui ad verā vitā ex eius habitatōe cōſtituimur· Vn̄ templū dei eſt ſanctū qđ eſtis vos. Vir ſanguinum tēplū dei nō edificat. Qui enī adhuc carnalibuſ incubat·neceſſe eſt vt īſtruere ꝓximoꝝ mentes erubeſcat

¶ Nec filii ini. ⁊c. Hoſtes alienigene ꝑ īterualla tempꝛ̄ ſicut olim prius pax·modo bellū. Inueniunt tam̄ ibi ꝓlixiora tp̄a pacis· q̄m ſalomon habuit· Sub ahoth eī octuaginta anni pacis fuert Abſit ergo vt de ſalomone hec accipiant.

¶ Cumqꝫ ipleueriſ ⁊c· ſuſcita·ſe·⁊c Salomon aūt regnāte patre regnare cepit· qđ nulli illoꝝ regū ↄtigit vt ipm̄ nō eē appareat quē ꝓphīa iſta ꝑſignat·xp̄s vero verus pacificus poſt mortē dauid vere regnauit.

¶ Aug. Hāc ꝓmiſſionē q̄ putat in ſalomone cōpletam errat. Attendat qđ dictū ē·hic edificabit mihi domū qꝛ ſalomō nobile templū extruxit·⁊ non attendit qđ dicit·fidelis erit domus ei⁹ ⁊c. Attendit ergo ſalomoniſ domū plenā mulieribꝫ alienigenis colentibuſ deos falſos·⁊ ipm̄ regem quondā ſapientē ad eandā ydolatriam ſeductum. Nec audeat eſtimare deū·vel ꝫ mendaciter dixiſſe. vel ꝓmiſiſſe·⁊ talē ſalomonis domū non ꝑficiſſe. In xp̄o aūt qui fact⁹ ē ex ſemīe dauid ſm̄ carnem· videm⁹ iſta ↄpleta: non aliū querimus ſic iudei. Ipſi enī hūc filium dauid ꝓmiſſum ſalomonē nō ītelligūt ſed eo q̄ promiſſus eſt ↄclarato·aliū ſe ſpare dicunt. Preceſſit quidem aliqua imago rei future in ſalomone: q̄ tēplū edificauit ⁊ ſm̄ nomen ſuum pacē habuit: ⁊ in exordio regni ſui laudabilis fuit.

¶ Edificabit mihi do. Domū·i·eccleſiā·domus dauid ꝓpter genus domū dei·ꝓpter templū dei de hoībus factū·nō ꝺ lapidibus· vbi populus

ſ predictū·
populus amen·⁊ hymnū deo. Dereliquit itaqꝫ ibi corā arca federis dn̄i aſaph ⁊ frēs eius: vt miniſtraret
ſ nemo militās deo īplicat ſe ſecularibus neg.
in cōſpectu arce iugiter ꝑ ſingulos
† ſcđm qualitatē auditorum quiſqꝫ ſua vice miniſtret.
dies † ⁊ vices ſuas. Porro obededom ⁊ fratres ei⁹ ſexagintaocto·⁊ obededom filiū idithun ⁊ oza cōſtituit ianitores. Sadoch autē ſa
ſ conſanguineos.
cerdotem ⁊ fratres illius ſacerdotes corā tabernaculo dn̄i in excelſo qđ erat in gabaon: vt offerrent holocauſta domino ſup altare holocauſtomatis iugiter mane ⁊ veſpere: iuxta omīa que ſcripta ſunt in lege dn̄i quā precepit iſraeli. Et poſt eum heman ⁊ idithun ⁊ reliquos electoſ vnumquēqꝫ vocabulo ſuo ad confitendū domino: qm̄ in eternum miſericordia eius. Heman quoqꝫ ⁊ idithun canentes tuba: ⁊ quatienteſ cimbala ⁊ omnia muſicoꝝ organa ad canendū dn̄o. Filios aūt idithun fecit eſſe portarios. Reuerſuſqꝫ eſt omnis popl's in domum ſuā ⁊ dauid· vt benediceret etiam domui ſue.

C. XVII.

Dum autē habitaret dauid in domo ſua: dixit ad nathan ꝓphetā. Ecce ego habito in domo cedrina·arca aūt federis domini ſub pellibus ē Et ait nathan ad dauid: Omnia q̄ in corde tuo ſunt fac: dn̄s enī tecum eſt. Igitur nocte illa factus ē ſermo dn̄i ad nathan dicens: Uade ⁊ loquere dauid ſeruo meo·hec dicit dn̄s: Non edificabiſ tu mihi domum ad habitandū. Neqꝫ enim manſi in domo ex eo tempore quo eduxi iſrael de terra egipti vſqꝫ ad hanc diem: ſed fui ſemper mutans loca tabernaculi: ⁊ in tentorio ma
† ſ a nullo iudicū ſibi domū cedrinā edificari iuſſit qui cōtra hoſtes pugnauerūt ⁊ oēs viri ſanguinum fuerūt.
nens cum omni iſrael. † Nunquid
locutus ſum ſaltem vni iudicū iſrael quibus preceperā vt paſcerent populum meū·⁊ dixi: Quare nō edificaſti mihi domum cedrinam? Nunc itaqꝫ ſic loqueris ad ſeruū meum dauid: Hec dicit dn̄s exercituum: Ego tuli te cum in paſcuiſ ſequereris gregē· vt eſſes dux populi mei iſrael·⁊ fui tecū quocunqꝫ ꝑrexiſti·⁊ interfeci omēs inimicos tuos corā te·feciqꝫ tibi nomē gran
ſ abraam·yſaac·iacob·moyſi·⁊ ioſue·quoꝝ nomina ſamoſa.
de: quaſi vnius magnoꝝ qui celebrantur in terra. Et dedi locū populo meo iſrl': plātabitur ⁊ habitabit ī eo·⁊ vltra nō cōmouebitur. Nec filij iniquitatiſ atterent eos ſicut a principio ex diebus quibus dedi iudices populo meo iſrael: ⁊ humiliaui inimicoſ tuoſ vniuerſos. Annuncio tibi ergo ꝙ edificaturus ſit tibi dn̄s domum. Cumqꝫ impleueris dies tuos· vt vadas ad patres
ſ dauid germen iuſtū ⁊c.
tuos: ſuſcitabo ſemen tuū poſt te quod erit de filijs tuis·et ſtabiliā
ſ regni eius nō erit finis. ſ de viuis lapidibus.
regnum eius. Ipſe edificabit mihi domum: ⁊ firmabo ſoliū eiuſ vſqꝫ in eternum. Ego ero ei in patrē· et ipſe erit mihi in filium·⁊ miſericordiam meā nō auferam ab eo· ſicut

in eternū habitet cum
deo ⁊ in deo· ⁊ deꝰ cū
populo ⁊ ī poplo. Jō
cū ſcdm ſeptuaginta di
ctum ſit ꝑ nathā· ⁊ nū
ciabit tibi dn̄s q̄m do
mū ędificabis ipſi· po
ſtea ꝑ dauid dicitur:
Quoniā tu deus iſrl'
reuelaſti aurē ſerui tui
dicēs: Domū ędifica
bo tibi. Hanc enī do
mum ⁊ nos ędificamꝰ
bene viuendo· et de
us iuuando. Vnde
niſi dn̄s ędificauit do
mum: in vanū labora
uerunt q̄ ędifi. eam.
¶ Et thronus eiꝰ
erit fir. Hyperbolice
de filio yſai accipi pōt
At vero xp̄s qui de ſe
mine dauid natus eſt
exaltatus eſt ſup oēm
principatū ⁊ poteſtatē
⁊ virtutē: cui pater do
nauit nomē qd̄ eſt ſup
omne nomē· vt in noīe
iħu omne genu flectat'

abſtuli ab eo qui āte te fuit. Et ſta
tuam eum in domo mea· et regno
meo vſq₃ in ſempiternū: ⁊ thronꝰ
eius erit firmiſſimus in perpetuū
Juxta omnia v̄ba hęc· ⁊ iuxta vni
uerſam viſionē iſtam: ſic locutus ē
nathan ad dauid. Cumq₃ veniſſet
rex dauid· ⁊ ſediſſet corā domino·
dixit: Quis ego ſum domīe deus
⁊ quę domus mea: vt pręſtares mi
hi talia? Sed ⁊ hoc parum viſum
eſt in conſpectu tuo. Jdeoq₃ locu
tus es ſup domum ſerui tui etiā in
futurū: ⁊ feciſti me ſpectabilē ſuper
omnes hoīes domīe deus meus.
Quid vltra addere pōt dauid: cū
ita glorificaueris ſeruū tuum· ⁊ co
gnoueris eum. Dn̄e propter famu
lum tuū iuxta cor tuum feciſti om
nem magnificentiā hanc: ⁊ nota eē
voluiſti vniuerſa magnalia. Dn̄e
non eſt ſimilis tui: ⁊ non eſt alius
deus abſq₃ te ex omibus quos au
diuimꝰ auribus noſtris. Quis enī
ſ chriſtianus.
eſt alius vt populus tuus iſrael?
ſ hō factus·
gens vna in terra ad quā perrexit
ſ a poteſtate dyaboli. ſ acceptabilē.
deus vt liberaret ⁊ faceret populū
ſ miraculis.
ſibi: ⁊ magnitudīe ſua atq₃ terro
ſ al· nationes.
ribus eijceret gētes a facie eiꝰ quē
ſ ſpūali·
de ęgypto liberarat? Et poſuiſti
populum tuum iſrael tibi in po
pulū vſq₃ in ęternū: ⁊ tu domīe fa
ctus es deus eius. Nunc igit' dn̄e
ſermo quē locutus es famulo tuo
⁊ ſuper domū eiꝰ cōfirmetur in ꝑ
petuum· ⁊ fac ſicut locutꝰ es famu
lo tuo· permaneatq₃ ⁊ magnificet'
nomen tuū vſq₃ in ſempiternū· et
dicatur: dn̄s exercituū deus iſrael
⁊ domus dauid ſerui eius: perma

ſ alias coram.
nens cum eo. Tu enī domīe deus
ſ cordis interioris·
meus reuelaſti auriculam ſerui tui
† ſ ꝓgeniem· ſ· multiplicādo· ideo dediſti ei fidu
ciam loquēdi de te ⁊ gloriā tuam predicare.
vt † ędificares ei domū: ⁊ idcirco in
uenit fiduciam vt oraret coram te
Nunc ergo dn̄e tu es deus· ⁊ locu
tus es ad ſeruū tuum tanta benefi
cia: ⁊ cępiſti benedicere domui ſer
ui· vt ſit ſemꝑ coram te. Te enī₃ be
nedicēte benedicta erit in ꝑpetuū

C. XVIII.

Factum eſt aūt
poſt hęc vt ꝑcuteret da
uid philiſtijm ⁊ hu miliaret eos· et
tolleret geth ⁊ filias eius de manu
philiſtijm: percuteretq₃ moab ⁊ fie
† ſ de chriſto aut dicitur adorabunt eū omnes re
rēt moabitę ſerui † dauid offeretes
ges terre.
ei munera. Eo tempꝫ percuſſit da
† ſ ciuitatē ſirie pertinētē ad emath metropolim
que ⁊ epiphania . q' aūt dauid ſiriam vaſtauerit
uid adadezer regē † ſoba regionis
ioſephus oſtenuit.
emath· quando perrexit vt dilata
ret imperium ſuū vſq₃ ad flumen
eufraten. Cepit ergo dauid mille
quadrigas eius ⁊ ſeptē milia equi
tum· ac viginti milia virorū peditū
Subneruauitq₃ omes equos cur
ruum exceptis centū quadrigis q̄s
reſeruauit ſibi. Supuenit autē ⁊
ſyrus damaſcenus· vt auxiliū pręe
beret adadezer regi ſoba: ſ₃ ⁊ huiꝰ
percuſſit dauid vigītiduo milia vi
rorum. Et poſuit milites in dama
ſco· vt ſyria quoq₃ ſuiret ſibi· ⁊ of
ferret munera. Adiuuitq₃ eū dn̄s
in cunctis ad quę ꝑrexerat. Tulit
ſ chriſtus·
quoq₃ dauid pharetras aureas q̄s
habuerāt ſerui adadezer: ⁊ attulit
eas ī hieruſalem. Nec nō ⁊ de the
bath ⁊ chun vrbibꝰ adadezer ęris
plurimū: de quo fecit ſalomon ma
re ęneum ⁊ colūnas et vaſa ęnea.

ſed ab eis vſq₃ ad da
uid minīe poſſeſſę imo
ſepe cogebant iſrl' ſibi
ſeruire. Dauid aūt hu
miliauit eas ⁊ fecit tri
butarias. Hę quinq₃
ciuitates· quinq₃ ſen
ſus corporis ſignificāt
q̄ regnante in nob̄ ve
tuſtate· varijs tormen
tis nos affligunt. Sꝫ
cū verus dauid regnat
in nobis fiunt tributa
rij: ⁊ caro cogitur ſerui
re ſpiritui
¶ Adadezer. Qui
interpretatur decorū
auxiliū· rex ſoba qui i
terpretatur incenſa v'l
conuertens ſignat gen
tilitatis vicia naturali
feruore accenſa· cōtra
quē chriſtus cōfligit ⁊
vincit gladio ſpūs qd
eſt verbum dei.
¶ Subneruauit
ꝯ omēs. Subner
uat chriſtus repugnā
tem ſibi ſupbia mūdi
altitudinē humanę ſa
pientię· qd̄ tamē oport
tunum ⁊ aptum ꝑdica
tioni repperit reſeruat
ſibi.
¶ Jn damaſco.
Damaſcus nobilis ci
uitas phenicis ſangui
nis poculū interpretat'
Syria ſublimis v'l hu
mecta. Gentilitas enī
prius libidine fluida ⁊
ipſū ſupba ſanguinem
humanū ſitiebat: nūc
baptiſmate chriſti mū
data profectu virtu
tum exaltata ſanguis
eius poculū deſiderat.
¶ Pharetras. ⁊c.
Dogmata gentilium
quib' diſciplinę libera
les cōtinent' q̄s chriſtꝰ
gentilitate abſtulit· ⁊ i
ſeruitium eccleſię ꝯuer
tit· profūt enī ad expu
gnatōem erroris ⁊ con
firmatōem veritatis.
¶ Salomon. ⁊c.
Quia ergo rex noſter
pacificus vetuſtatē elo
cutōnis de humilitate
euerſę gentilitatis ad
emūdandā gratiā ba
ptiſmi ⁊ firmamentū
fidei ꝑ p̄dicatōem pꝫ
dogmatis in vſū eccle
ſię cōuertit. Thebath enī
interpretat' ꝑuulus ve
nit· ⁊ thun pulcritudo
Qui enī paruulum ſe
agnoſcit· pulcher ⁊ ſpe
cioſus in decore virtu
tum efficitur.

C. XVIII.
¶ Et filias eius.
Minores ciuitates ad
metropolim ꝑtinētes.
quinq₃ enim erāt inſig
nes ciuitates philiſti
norum· azotus· gaza·
aſcalon· geth· ⁊ acha
ron. Quę q̄ in terra
promiſſionis erant· ⁊ fi
lijs iſrael ꝯputatę erāt

¶ In valle ſalinarum. In regũ ita ſcriptũ eſt. fecit ſibi dauid nomen cũ reuerteretur capta ſyria in valle ſalinarum. ceſis decem octo milib⁹. q: ſ. erexit ſibi fornicem triũphalem. fecit etiã ſibi nomẽ q: victa ſyria damaſci ⁊ ſyria ſobal alterũ erexiſſe dicitur.

¶ Decem et octo milia. In quibuſdã aũt codicibus inueniẽ dauid nõ vigintiocto milia in valle ſalinarũ occidiſſe. qḋ vicio ſcriptorum factũ ẽ. Ioab vero duodecim milia ꝓſtrauit ſicut in titulo lviij. ps. ſcribitur. hic aũt decem ⁊ octo abyſai interfeciſſe ꝓhibeẽ: ſꝫ pro dignitate regia aſcripta ẽ dauid victoria. Et q: xp̃us examinis ſui diſtrictõe ĩ his qui ḋ eo praua ſentiũt ſtulticiã ĩmoderati ſaporis extiguit. Vnde qui vertit linguã ſuã incidet in malum.

¶ Achimelech. Id eſt. frater me⁹ rex. qui in regum abimelech. i. pater meuſ rex. eccleſię ſacerdotes inſtruit: vt qui per ordinẽ dignitatis patris tenẽt locũ ꝓ hũilitatẽ fratres cenſeantur nõ dominenẽ in clero.

¶ Pheleti. Admirabiles vel viuificatores. quos quidã dicũt fuiſſe ſeptuaginta iudiceſ more eoꝝ q̃s moyſe dño ꝓcipiente in heremo elegit. Alij dicũt cerethęos ad hoc deputatos. vt reos punirent. phelethęos vere vt ĩſontes defenderẽt

¶ Porro filii dauid. Filij dauid. id ẽ xp̃i ſunt fideles. quos eſ ſancta parit eccleſia qui ſũt genus electũ regale ſacerdotiũ. primi ad manũ regis. q: bonis opibus merentur ſibi regnum celi. tanto deo viciniores quãto ſanctiores.

C. XIX.

¶ Anon. qui ĩterpretatur dolor eoꝝ. ſigiſicat dyabolũ. qui ãmonitarũ. i. demonum rector eſſe videẽ. ꝓpli ſcꝫ merorisˀ ⁊ in anguſtia

Nõ cum audiſſet thou rex emath ꝑcuſſiſſe. videlicet dauid oẽm exercituꝫ adadezer regis ſoba: miſit aduram filiũ ſuum ad regẽ dauid: vt poſtularet ab eo pacem. ⁊ cõgratularetur ei eo ꝙ expugnaſſet ⁊ ꝑcuſſiſſꝫ adadezer. Aduerſarius q̃ppe erat thou rex adadezer. Sed ⁊

† ſ chriſtus oẽs quos de gentib⁹ vocat alios ienſu preclaros. alios eloquẽtia ſplẽdidos. alios predicatõe ſonoros ſanctificat domĩo vt in tabernaculo eius fideliter ſeruiant.

omnia vaſa aurea ⁊ argẽtea ⁊ ęnea ſ vel cũ. conſecrauit dauid rex domino. et ſ vel to. ſ vel ro. argentũ ⁊ aurum qḋ tulerat rex ex vniuerſis gentibus: tam de ydumęa ⁊ moab ⁊ filijs ammon q̃ꝫ de philiſtijm ⁊ amelech. Abyſai vero ſ ſicut vir fortiſſimus. filius ſaruię percuſſit edom ĩ valle ſalinarũ decem ⁊ octo milia. ⁊ conſtituit in edom pręſidiũ: vt ſeruiret ydumęa dauid. Saluauitꝫ dñs dauid in cunctis ad quę ꝑrexerat.

Regnauit ergo dauid ſuper vniuerſum iſrael ⁊ faciebat iudicium atꝫ iuſticiam cuncto populo ſuo. Porro ioab filius ſaruię erat ſuꝑ exercitũ: ⁊ ioſaphat filius abiluth

† ſ acõmẽtarius. i. cõmemoratores fuerũt qui cauſas annotatas regi ad memoriã reducebant.

†acõmentarijs. Sadoch aũt fili⁹

† ſ frater meus rex. ſ qui ĩ regũ abimelech. i. pater meus rex.

achitob ⁊ †achielech fili⁹ abiathar

† ſ qui in regũ ſaraia. interpretatur aũt ſuſa gaudium. ſaraia princeps domini.

ſacerdotes: ⁊ †ſuſa ſcriba. Banani as quoꝫ filius ioiade ſuper legio ſ exterminatores. † ſ in regũ legiẽ vel ſcrines cerethi ⁊ pheleti. †Porro filij

prũ eſt. q: filii dauid ſacerdotes erant. ſꝫ ⁊ hic primi ⁊ illic ſacerdotes dicũtur ꝓpter nobilitatem ⁊ priorarũ.

dauid primi. ad manum regis.

C. XIX.

Accidit aũt vt

† ſ quẽ primũ expugnauit ſaul. ĩ defenſione iabes galaad. ⁊ q: inimicus ſaul erat dauid gratiã preſtabat quando ad ſe veniebat.

moreretur †naas rex filiorum ammon: ⁊ regnaret anon fili⁹ eius pro eo. Dixitꝫ dauid: Faciã miſericordiam cũ anon filio naas Pręſtitit eni pater eius mihi miſericordiam. Miſitꝫ dauid nũcios ad conſolandũ eum ſuper mortem patris ſui. Qui cũ perueniſſent in terram filioꝝ ammon vt cõſolarentur anon. Dixerũtꝫ principes filiorum ãmon ad anon: Tu forſitan putas ꝙ dauid honoris cauſa in patrem tuũ miſerit qui conſolarentur te: nec aniaduertis. ꝙ vt explorent ⁊ inueſtigent ⁊ ſcrutenẽ terraꝫ tuã venerint ad te ſerui eius. Igiẽ anon pueros dauid decaluauit et

† ſ in regũ ſcriptũ eſt ꝙ raſit dimidiã partẽ barbe eorũ. ⁊ preſcidit veſtes medias vſꝫ ad nates. ſed nõdũ diuerſum: q: qḋ hic deeſt ibi habetur.

raſit. †Et pręſcidit tunicas eoruꝫ a natib⁹ vſꝫ ad pedes: ⁊ dimiſit eoſ Qui cũ abiſſent ⁊ hoc mandaſſent dauid: miſit in occurſũ eoꝝ. Grandem enim cõtumeliã ſuſtinuerunt ⁊ pręcepit vt manerẽt in hiericho donec creſcerꝫ barba ⁊ capilli eoꝝ ⁊ tunc reuerterẽtur. Videntes aũt filij ãmon ꝙ iniuriam feciſſent dauid. tam anon q̃ꝫ reliquus popl's. miſerunt mille talenta argenti. vt cõducerent ſibi de meſopotamia ⁊ de ſyria maacha ⁊ de ſoba currus ⁊ equites. Conduxerũtꝫ triginta duo milia currũũ: ⁊ regeꝫ maacha cum populo eius. Qui cũ veniſſẽt caſtrametati ſũt e regiõe medaba. Filij quoꝫ ammon cõgregati ſunt de vrbibus ſuis. venerunt ad bellum. Quod cũ audiſſet dauid: miſit ioab ⁊ omnẽ exercitum viroruꝫ fortiũ. Egreſſiꝫ filij ammon direxerunt aciem iuxta portam ciuitatis. Reges aũt qui ad auxiliũ eius venerant: ſeꝑatim in agro ſteterũt Igitur ioab intelligens bellum ex

ꝯſtituti. hic radit dimidiam barbam nunciorum dauid ꝓdicatorũ Sermonẽ vel cõuerſationẽ maculando. ꝓ'cidit tunicas vſꝫ ad genua vel inguina. cum turpia facta q̃ ꝑſuaſerat ĩ oculis hoĩm reuelat. hi ſedentĩ hierico donec creſcant barbę eoꝝ opprobriũ. ſ. ⁊ ignominia alioꝝ. ⁊ effecti anathema oĩm. donec ꝑ bonũ ſtudiũ barbarum. i. virtutũ ſpẽs renaſcanẽ vt ꝓſentia regis ſui digni habeantur. cuius vultus ẽ ſuꝑ facientes mala. vt ꝑdat de terra memoriam eorum.

C. XX.
Congregauit io
ab exer. Joab bellū
inchoauit·dauid pfe
cit. Xp̄s enī bellū agit
cum predicator ordo
cōtra mundi potentes
ſcutū fidei opponit. ſꝫ
finis certaminis ꝛ triū
phus ad chriſtū refert
qui operatur in nobis
velle ꝛ perficere. Qui
coronā quā dyabolo
abſtulit ſibi aptauit·fi
deleſ·ſ·q̀ quaſi corona
eum ambiunt. Unde
benedices corone anni
benignitatis tue.
Coronam fecit
q ſibi dia. quia cō
flando purgauit ſcd̄m
legem. Tradunt autē
hebrei (qꝛ illicitū erat

aduerſo ꝛ poſt tergū contra ſe fieri
elegit viros fortiſſimos de vniuer
ſo iſrael: et perrexit contra ſyrum.
Reliquā aūt partem populi dedit
ſub manu abyſai fratris ſui: ꝛ per
rexerūt cōtra filios ammon. Dixit
q Si vicerit me ſyrus: auxilio eri
mihi. Sin aūt ſuparauerit te filij am
mon: ero tibi in preſidium. Cōfor
tare·ꝛ agamus viriliter pro poplo
noſtro: et pro vrbibus dei noſtri.
Dominus aūt q̄d in cōſpectu ſuo
eſt bonum faciat. Perrexitq ioab
ꝛ populus qui cum eo erat contra
ſyrum ad preliū: ꝛ fugauit eos.
Porro filij ammon videnteſ q fu
giſſet ſyrus·ipi quoq fugerūt aby
ſai fratrem eius: ꝛ ingreſſi ſunt ciui
tatem. Reuerſuſq eſt etiā ioab in
hieruſalem. Uidens autē ſyrus q
cecidiſſet corā iſrael: miſit nuncios
ꝛ adduxit ſyrum qui erat trans flu
uium. Sophat aūt princeps mili
tie adadezer erat dux eorū. Q̄d cū
nunciatū eſſet dauid· congregauit
vniuerſum iſrael: ꝛ tranſiuit iorda
neꝫ·irruitq in eos·ꝛ direxit ex ad
uerſo aciem illis cōtra pugnātib⁹:
Fugit aūt ſyrus iſrael. Et iterfecit
dauid de ſyris ſeptem milia currū
ꝛ quadraginta milia peditū: ꝛ ſo
phat exercitus principē. Uidētes
aūt ſerui adadezer ab iſrael ſe eſſe
ſuperatos: ad dauid transfugerūt
ꝛ ſeruierūt ei. Noluitq vltra ſyria
auxilium pbere filijs ammon.

C. XX.

Factum eſt aūt
ſ in hebreo quo reges ad bella pceſſerant contra dauid .ſ.
poſt anni circulū eo tem
pore quo ſolent regeſ ad bella pro
cedere· congregauit ioab exerci
tum ꝛ robur militie: ꝛ vaſtauit ter
ram filiorum ammon. Perrexitq
† ſ ciuitas regni ammon que nunc philadelphia dr̄·iterpretatur aūt rabbath multi·qꝛ multi veni ent ab oriente et occidente et recūbent cū abraā yſaac et iacob·in reg·ce·
ꝛ obſedit † rabbath. Porro dauid
manebat in hieruſalē quādo ioab
percuſſit rabbath: ꝛ deſtruxit eam
† ſ ydoli q̄d interpretatur rex eorū.
Tulit aūt dauid coronā † melchon
de capite eius·ꝛ inuenit in ea auri
pondo talentum·ꝛ precioſiſſimas
gēmas: fecitq ſibi inde diadema.
ſ·i·ſpolia
Manubias quoq vrbis plimas
tulit: populū aūt qui erat in ea edu
xit·ꝛ fecit ſuper eos tribulos ꝛ tra
has ꝛ ferrata carpenta tranſire: ita
vt diſſecarenť ꝛ cōtererenť. Sic fe
cit dauid cunctis vrbibus filiorū
āmon: ꝛ reuerſus eſt cū omni pplo
ſuo in hieruſalem. Poſt hec initū
† ſ in regū gob·id ē lacus vel locuſta·gazer autē ordinatio·qꝛ ſicut locuſte herbam ita filii araphe delebant filios iſrael
eſt bellum in † gazer aduerſus phi
† ſ qui apud ioſephum ſabuch ethens dicitur.
liſteos: in quo percuſſit † ſobochai
† ſ in regū de ſtirpe arapha·qꝛ filii erant orphe nurus noemi de terra moab.
vſathithes ſaphai d̄ genere † rapha
im: ꝛ humiliauit eos. Aliud bellū
quoq geſtum ē aduerſus philiſte
os: in quo pcuſſit adeodatus fili⁹
ſaltus bethleemites fratrem goli
ath gethei: cuius haſte lignū erat
q̄ſi liciatoriū texentiū. Sꝫ ꝛ aliud
bellū accidit i geth·in quo fuit hō
longiſſimus habēs digitos ſenos
id ē·ſimul vigintiquattuor·qui et
ipſe de raphaim fuerat ſtirpe gene
ratus·hic blaſphemauit iſrael: ꝛ p
cuſſit eū ionathan filius ſamaa fra
tris dauid. Hi ſunt filij raphaim i
geth qui ceciderunt i manu dauid
ꝛ ſeruorum eius.

C. XXI.

homī indeo de ydolis
aliquid auri vl argen
ti accipere·(qꝛ lex ydo
latriam vetat) ethai e
theum (qui de philiſte
is ad dauid venerat)
coronā de capite mel
chon rapuiſſe: vt lice
ret indeo de manu ho
minis cape· q̄d d̄ capi
te ydoli nō licebat.
Bellum. Notan
dum q in palipo·tria
bella dauid principa
liter legunť. In regū
quattuor. Ibi enī q̄r
tum bellū eſt· vbi da
uid contra philiſteos
preliante ieſbidenob·
qui fuit de genere ara
pha· cuius haſta ccc·
vncias appendebat·ꝛ
accinctus erat enſe no
uo·niſus ē pcutere da
uid·pſidio fuit ei aby
ſai filius ſaruie·ꝛ pcuſ
ſum philiſteum interfe
cit. Sꝫ ꝛ tres ſunt di
ſtinctōes tempoꝛ pre
teritum· preſens·ꝛ fu
turū·ꝛ quattuor viciſſi
tudines· ver· eſtas·au
tumn⁹·hyems. Et bel
lum chriſti omni tēpe
vite cōtra viſibiles vl
inuiſibiles hoſtes agiť
in membris ſuis·ꝛ triū
phatur in ipo. Unde
In deo faciem⁹ virtu
tes·ꝛ ipſe ad nihilum
deducꝫ tribulāteſ nos
Sed et aliud
bellū ac·in geth.
In regum ita tercium
fuit in gob cōtra phili
ſteos in quo pcuſſit
adeodatus fili⁹ ſalt⁹
polimitari⁹ bethleemi
tes goliath gethēū ꝛc
Gob lacus iterpretať
qꝛ ſicut i lacū leonū mi
ſit ſe dauid cōtra goli
am·qui eſt adeodat⁹
id ē·i regnum electus
filius ſaltus·in quo·ſ·
oues paſcebat· polimi
tarius·qꝛ de genere be
ſeleel fuit mať ei⁹·beth
leemites·qꝛ de bethleē
in q̄ panis cauſa nub
hoos nota eſt. Unde
locus dom⁹ panis vo
catus eſt. Q̄d adeo
datus ipſe dauid ſit,
patet vbi d̄r: Hi nati
ſunt de arapha i geth
ꝛ ceciderūt i manu da
uid ꝛ ſeruorū eius. He
brei vero araphā ma
trem gigantiū orphā
nurum noemi arbitrā
tur.

¶ Et inuentus eſt
omis nu·iſ·mille
milia. In regum ita
H inuēta ſunt de iſrl'
octingēta milia viroꝝ
fortiū·ꝛ de iuda quin-
quagita milia pugna
toꝝ. Aſſerunt aūt he-
breí hunc numerū ab
ioab inuentū eſſe· ſed
ſcriptorē voluiſſe oſtē
dere niſi quantū in ſa
muelis libris ſcribitur·
in quo tantū cedi ſup-
ſtites cōtinentur.
¶ Et percuſſit iſra
el. Mortem q̄ primū
cauſa peccati venit·ſi ī
populo graſſata ē: qꝛ
ſepe ꝑ malo gregis de
linquit vita paſtoris.
Tumore elat⁹ dauid
ꝑplm numerando pec-
cauit·ꝛ ꝑpls penā ſuſce
pit·qꝛ ſcd̄m meritū ple
bium diſponūtur cor-
da rectorū. Iuſt⁹ ꝓo
iudex ex ipſorū aīad-
uerſione corripuit pec-
cantis viciū·ex quorū
cauſa peccauit. Sꝫ qꝛ
volūtate ſua ſupbiēs
a culpa alienuſ nō fuit
vīdictā culpę ſuſcepit
Ira enī quę corporali
ter ꝑplm pculit rectorē
cordis dolore ꝓſtrauit
¶ Peccaui nimis
In regū ita. Pecca-
ui valde in hoc facto.
Sꝫ precor domie·vt
transferas iniquitatē
ſerui tui·qꝛ ſtulte egi·
In quo notandū eſt·
qꝛ dauid numerando
ꝑplm offendit·qꝛ legis
ꝑcepta nō obſeruauit
In libro enī numero-
rum ꝑcipit dn̄s moyſi
Tollite ſummā filioꝝ
iſrael ꝑ cognatōes ſu-
as·quidquid ſexus eſt
maſculini a viceſimo
āno ꝛ ſupra ꝛc. Quia
vero dauid generalit'
omnes iuſſit numerari
incurrit indignatōem
dei. In exodo quoqꝫ
ait dn̄s moyſi: Quan
do tuleris ſummā filio
rum iſrael iuxta nume
rum·dabūt ſinguli ꝑ-
cium dn̄o ꝓ animab⁹
ſuis ꝛc. hoc oblitus fa
cere dauid deū offen-
dit.

Conſurrexit
aūt ſathan contra iſrl'·
ꝛ icitauit dauid vt numeraret iſrl'.
Dixitqꝫ dauid ad ioab ꝛ ad princi
pes populi: Ite ꝛ numerate iſra el
a berſabee vſqꝫ dan: ꝛ afferte mihi
numerum vt ſciam. Reſponditqꝫ
ioab: Augeat dn̄s populum ſuum
centuplum q̄ȝ ſunt. Nonne dn̄e
mi rex oīs ſerui tui ſunt? Quare
hoc querit dn̄s meus qd̄ in pecca-
tum reputetur iſrael? ſed ſermo re-
gis magis preualuit. Egreſſuſqꝫ ē
ioab·ꝛ circūiuit vniuerſum iſrael:
ꝛ reuerſus ē hieruſalē. Deditqꝫ da
uid numerū eoꝝ quos circūierat·
ꝛ inuentus eſt omnis numer⁹ iſrl'
mille milia·ꝛ centū milia virorum
educentiū gladium. De iuda autē
quadringētaſeptuaginta milia bel
† ſ. ꝓ dignitate ſacerdotii. † ſ. qꝛ nuper vſqꝫ ad
latorū. Nam † leui ꝛ † beniamin nō
internitōem pene corruerāt.
numerauit: eo ꝙ inuitus exequere
tur regis imperiū. Diſplicuit autē
deo qd̄ iuſſum erat: ꝛ ꝑcuſſit iſrael
Dixitqꝫ dauid ad deuꝫ: Peccaui
nimis vt hoc facerēȝ. Obſecro au-
fer iniquitatē ſerui tui: quia inſipiē
ter egi. Et locutus eſt dn̄s ad gad
videntem dauid dicēs: Uade ꝛ lo
quere ad dauid ꝛ dic ei: Hęc dicit
dominus. Trium tibi optionē do:
vnū qd̄ volueris elige ꝛ faciā tibi.
Cūqꝫ veniſſet gad ad dauid· dixit
ei: Hęc dicit dn̄s: Elige qd̄ volue
ris: aut tribus annis peſtilentiaȝ:
aut tribus menſibus fugere te ho
ſtes tuos: ꝛ gladiū eorūȝ nō poſſe
euadere. Aut tribus dieb⁹ gladiū
domini ꝛ mortē verſari in terra: et
angelum dn̄i interficere in vniuer
ſis finibuſ iſrl'. Nunc igit' vide q̄d
reſpondeam ei qui miſit me. Et di
xit dauid ad gad: Ex omni ꝑte me
anguſtię premunt. Sed melius ē
mihi vt incidam ī manus domini·
qꝛ multę ſunt miſeratōes eius: q̄ȝ
in manus hoim. Miſit ergo dn̄s
peſtilentiā in iſrael: ꝛ ceciderunt d'
iſrael ſeptuagita milia virorū. Mi
† ſ. diuerſis ꝛ occultis infir
ſit quoqꝫ angelū in hierl'm vt † ꝑcu
mitatibus.
teret eam. Cumqꝫ ꝑcuteretur·vidit
ſ. ſadoch vt aiunt ſacerdote, ꝓ populo orante·
dn̄s ꝛ miſertus eſt ſuꝑ magnitudi
nem mali·ꝛ imperauit angelo qui ꝑ-
cutiebat·ſufficit: iam ceſſet manuſ
tua. Porro angelus dn̄i ſtabat iu
† ſ. areuna iebuſei·areuna enī arca iterpretatur
xta aream † hornam iebuſei. Leuā-
ꝛ horna latine reſonat lumen nobis
ſqꝫ dauid oculos ſuos·vidit ange-
lum dn̄i ſtantē inter cęlum ꝛ terrā·
ꝛ euaginatum gladiū in manu ei⁹·
ꝛ verſum cōtra hieruſaleꝫ: ꝛ cecide
runt tam ipſe q̄ȝ maiores natu ve-
ſtiti cilicijs proni in terrā. Dixitqꝫ
dauid ad deū: Nōne ego ſum qui
iuſſi vt numerareť populus? Ego
qui peccaui·ego qui malū feci: iſte
grex quid cōmeruit? Domine de⁹
meus vertatur obſecro manuſ tua
in me ꝛ in domum patris mei: po-
pulus aūt tuus nō ꝑcutiatur. An-
gelus aūt domini precepit gad vt
diceret dauid: vt aſcēderet extrue-
ſ. hec ē hieruſalē
retqꝫ altare dn̄o deo ī area hornā
iebuſei. Aſcendit dauid ergo iuxta
ſermonem gad: quē locutus ei fue
rat in monte dn̄i. Porro hornan
cum ſuſpexiſſet ꝛ vidiſſet angeluꝫ·
quattuorqꝫ filij eius cū eo: abſcon
derunt ſe. Nam eo tꝑe terebat in
area triticum. Igitur cum veniret
dauid ad hornam· conſpexit eum

¶ Et dixit dauid
Si famē eligeret con
tra alios face videret'
qꝛ habēs multa frumē
ta inopiam cū alijs nō
pateret'. Si vinci ab
hoſtibus ꝑ tres mēſes
eligeret·habēs ipſe cir
ca ſe viros fortiſſimos
nihil metueret cū exer
citus neci ſubiaceret.
Cōmunē ergo ſibi et
alijs paſſionē elegit·in
qua timor omibus eēt
equalis
¶ Septuaginta
milia virorū. Ca-
pita tantū plebis ꝛ ſe-
niores numerati ſunt.
Ceterū de omī poplo
tot milia interfecta he
brei affirmāt· quot mi
libus nūs in palipom·
ſcriptus numerū qui ī
regum ē excedit. Aiūt
enī ꝙ in pali·ꝛ qui re-
manſerant ꝛ qui inter
fecti ſunt numerati ſūt
In regū vero tantum
modo viui.

¶ Extrueretqꝫ al
tare. Bene dauid cū
dn̄m placare vellet al
tare iubet' in area areu
nę·vel hornę·cōſtrue-
re·qꝛ non placat' deus
ab homīe·niſi in area
cordis ꝑ lumen rectę fi
dei ꝛ verę dilectōis cō
ſtituat illi altare humi
litatis·in quo offerat
ſacrificium laudis.

hoꝛnan·ꝛ ꝓceſſit ei obuiã de area:
ꝛ adoꝛauit illum pꝛonus in terrã.
Dixitqꝫ ei dauid: Da mihi locum
areę tuę vt ędificem in ea altare do
mino· ita vt quantuꝫ valet argenti
accipias: ꝛ ceſſet plaga a populo.
Dixit aũt hoꝛnan ad dauid: Tolle
ꝛ faciat dñs meus rex quodcunqꝫ
ei placet. Sed ꝛ boues do in holo
cauſtum ꝛ tribulas in ligna·ꝛ triti
cum in ſacrificiũ: omnia libens ꝑ-
beo. Dixitqꝫ ei rex dauid. Nequa-
q̃ ita fiet: ſed argentum dabo quã
tum valet. Neqꝫ enim tibi aufer-
re debeo: ꝛ ſic offerre domio holo-
cauſta gratuita. Dedit ergo dauid
hoꝛnã pꝛo loco ſiclos auri iuſtiſſi
mi ponderis ſexcẽtos: ꝛ ędificauit
ibi altare dño: obtulitqꝫ holocau-
ſta ꝛ pacifica·ꝛ inuocauit dñm: et
† ſ ſub moyſe dauid ſalomone ꝛ helia ſuper alta
re deſcẽdit ignis de celo·ſub manue aũt angelus
exaudiuit eum in † igne de cęlo ſuꝑ
de petra flamam eduxit.
altare holocauſti. Pręcepitqꝫ do
min⁹ angelo: ꝛ cõuertit gladiũ ſuũ
i vaginam. Protinus ergo dauid
videns ꝙ exaudiſſet eum domin⁹
in area hoꝛnan iebuſęi: immolauit
ibi victimas. Tabernaculũ autem
dñi qđ fecerat moyſes in deſerto·
ꝛ altare holocauſtoꝛũ ea tẽpeſtate
† ſ ſicut preceptũ eſt ĩ lege·ſed ſpaciũ illic eundi
erat i excelſo gabaon: ꝛ ñ † ꝑualuit
nõ habuit·vel foꝛſitã in mentẽ ei non occurrit.
dauid ire ad altare vt ibi obſecra-
ret dominũ. Nimio enim fuerat ti
† ſ plagam moꝛtis illatã miſterio angeli·ſicut in
more ꝑterritus: videns † gladiũ an
egipto factum eſt.
geli domini.

C. XXII.

Dixitqꝫ dauid
Hęc ẽ domus dei: ꝛ hoc
† ſ hunc putauit eſſe locũ in quo abꝛaam ꝓ filio
arietem ĩmolauit.
† altare in holocauſtũ iſrael. Et pręcepit vt congregarentur oẽs proſe
liti de terra iſrael: ꝛ cõſtituit ex his
lathomos ad cędendos lapides ꝛ
poliẽdos: vt ędificaretur domus
ſ vel dei.
domini. Ferrum quoqꝫ plurimum
ad claues ianuarũ ꝛ ad cõmiſſuraſ
atqꝫ iuncturas pręparauit dauid:
ꝛ ęris pondus innumerabile. Lig
na quoqꝫ cedrina nõ poterant eſti
mari: quę ſidonij ꝛ tyrij deportaue
rant ad dauid. Et dixit dauid: Sa
lomon filius meus puer paruuluſ
eſt ꝛ delicatus. Domus aũt quam
ędificare volo dño· taliſ eſſe debet
vt in cunctis regionibus nomineẽ
Pręparabo ergo ei neceſſaria. Et
ob hanc cauſam ante moꝛtẽ ſuam
omnes pręparauit impenſas. Uo
cauitqꝫ ſalomonẽ filiũ ſuum·ꝛ pręcepit vt ędificaret domuꝫ domino
deo iſrael. Dixitqꝫ dauid ad ſalo-
monẽ: Fili mi: volũtatis meę fuit
vt ędificarem domum nomini dñi
dei mei·ſed factus eſt ad me ſermo
domini dicẽs: Multum ſanguinẽ
effudiſti·ꝛ plurima bella bellaſti·
non poteris ędificare domũ nomi
meo: tanto effuſo ſanguine coꝛam
ſ chriſtus. ſ de ſemine tuo.
me. Filiuſ qui naſcereẽ tibi erit vir
quietiſſimus. Faciam eni eum re-
quieſcere ab oibus inimicis ſuis
† ſ oꝛietur ĩ diebus ei⁹ iuſticia ꝛ h·p·
ꝑ circuĩtũ: ꝛ ab hanc cauſaꝫ † pacifi
† ſ ipſe enĩ eſt pax noſtra.
cus vocabitur: et † pacem ꝛ ocium
dabo in iſrael cunctiſ diebus eius
ſ eccleſiã.
Ipſe ędificabit domũ nomĩ meo·
ſ ipſe inocabit me pater meus tu·et ego pꝛimoge
ꝛ ipſe erit mihi in filium·ꝛ ego ero
tum ponam illum.
ei in patrẽ: firmaboqꝫ ſoliuꝫ regni
eius ſuꝑ iſrael in ęternum. Nunc
ergo fili mi ſit dñs tecuꝫ: ꝛ ꝓſpera
re ꝛ ędifica domũ domino deo tuo
ſicut locutus eſt de te. Det quoqꝫ

¶ Dedit ergo da
uid ꝛc. In regum ita
Emit ꝗ dauid aream
ꝛ boues argenti ſiclis
quinquaginta. Und
autumant hebręi bo-
ues argenti ſiclis quin
quaginta. Aream ꝓ
ſexcentis aureis eẽ em-
ptam. Alij aũt eſtimãt
aream emptã q̇nqua-
ginta ſiclis· expꝛimere
locũ altaris · vbi holo
cauſta obtulit· aream
vero emptam ſexcentiſ
ſiclis eſſe locum totius
templi qđ poſtea ſalo
mon ędificauit·ꝛ atria
eius.

C. XXII.
¶ Ut congregarẽ
tur oẽs proſeliti
et conſti. De eccle-
ſia xp̃s artifices dom⁹
ſue elegit· qui in cõdi
tos moꝛes hoĩm dola-
rẽt ꝛ polirent· vt ĩ ędi-
ficatõe ſpiritali ꝑ di-
uerſas iuncturas fidei
ꝛ charitatis ſibi conue
nirent. Un̄. Propt
hoc dolaui ĩ ꝓphis ꝛ
oc·e·i·v·o·m·ꝛc.
¶ Ferrum. Fidei
firmitatem ſacris do-
gmatibus oꝛdinauit·
vt intrantes ĩ eccleſiã
timoꝛis aculeis cõfige
rẽtur· ꝛ ſic ꝑ dilectõis
ꝛ ſocietatiſ fidẽ mutuo
necterentur. Un̄. Cõ-
fige timoꝛe t·c·m· Et
alibi. Hieruſalem quę
ędifi· vt c·c·p·ẽ·i ꝛc.
¶ Eris. Lectiones
ſonoꝛas ꝛ cantica ſpi-
ritualia·ꝗ ſancti pr̃es
ad inſtructõꝫ eccleſię·
xp̃o vero pacifico pę
pararũt
¶ Cedrina ligna.
Uiros virtutibus cla
ros quos ad exemplũ
inſtruxerũt vel ſcriptu
ris ſuis inſeruerũt.
¶ Sidonij et tirij.
Quia ꝑ ꝑ̃dicatoꝛes q̇
de gentibus electi ſunt
tales viri ad noticiam
eccleſię ꝑuenerunt.
¶ Paruulus eſt
et delicatus. Tpe
veteris teſtamenti ob-
ſcura fuit noticia incar
nationis xp̃i paruus
quoqꝫ numer⁹ fideliũ
qui ſunt mẽbꝛa xp̃i.
¶ Preparauit im
penſas. Moyſes im
penſas dom⁹ dñi pręparauit dicens. O iſrl
quid dominus de⁹ tu⁹
petit a te niſi vt timeaſ
dñm deũ tuũ ꝛ ambu-
les ĩ vijs ei⁹ ꝛc. ꝛ alijs
ſimilibus.
¶ Multũ ſangui
nẽ fudiſti. Signifi
cat iudęos ꝓpter car-
nalem legis obſeruan
tiam ꝛ ſanguinolenta
opa non poſſe ſpũale
ędificiũ dño ꝑ̃parare.
Uł qꝛ pollutas man⁹
habebãt ſanguine xp̃i
et ꝓphetarum. Unde
Hieruſalem ꝗ occidiſ
ꝓphetas· ꝛ lapidaſ eoſ
qui ad te miſſi ſũt ꝛc.

¶ Auri. Patres ve
teris teſtamenti in ſcri
pturis ſuis ſenſus ꝓfū
ditatem ⁊ eloquij ve-
nuſtatem inſerebant.
¶ Talentorum.
Talentū ceteris ꝓcel-
lit ponderib9 ⁊ rei ma
gnitudinē ⁊ ꝑfectōem
ſignificat.
¶ Artifices. Pre
dicatores qui lathomi
cemētarij ⁊ artifices li
gnorum ⁊ mltis alijs
modis dicuntur: qꝛ iu
xta qualitatē auditoꝝ
formatur doctrina pre
dicatoꝝ. Aliter enī ſa
pientes: aliter inſipien
tes· aliter ſuꝑbi· aliter
humiles· docendi ſūt.
¶ Precepit quo
q3 dauid cunc· p·
vt adiu. Significat
legē ⁊ ꝓphas firma au
ctoritate docere· vbi q̄
ſanctitate ⁊ virtute in
eccleſia principant̄ ad
iuuent verū ſalomonē
in edificio eius· docen
do· ſ· ⁊ opando. Vñ
adorate dñm in atrio
ſancto eius.

¶ Sanctuarium.
Anima iuſti ſedes eſt
ſapiētie· in hac domo
requieſcit arca· i· fides
incarnatōis chriſti.
C. XXIII.
¶ Igitur dauid
ſenex. Poſt cōple-
tionem veteris teſtamē
ti ſucceſſit incarnatio
ſaluatoris cuius regni
nō erit finis. Vñ vbi
venit plenitudo t· i· q·
f· ſ· m· d·

tibi dñs prudentiā ⁊ ſenſum· vt re
gere poſſis iſrael: ⁊ cuſtodire legē
domini dei tui. Tūc enī proficere
poteris ſi cuſtodieris mandata et
iudicia: que precepit dñſ moyſi vt
doceret iſrael. Confortare viriliter
age: ne timeas neq3 paueas. Ecce
† ſ paupertatē legalis littere ſignificat· lex enī ha
bens vmbrā futuroꝝ nihil ad perfectū adduxit.
ego in † paupertaticula mea ꝑpara
ui impenſas domus dñi. Auri ta-
† ſ imperfectis numeris perfectio deſignatur.
lenta † centum milia· ⁊ argēti mille
† ſ qꝛ diuinorū teſtimoniorū firmitas ineſtimabi
lis eſt· vnde: celum ⁊ terra tranſibūt verba autem
milia talentoꝝ. † Eris vero ⁊ fer-
mea non tranſibunt.
ri non eſt pondus: vincitur enim
ſ mente elatos.
numerus magnitudine. Ligna et
ſ duricia lapideos·
lapideſ preparaui: ad vniuerſa im
pendia. Habes quoq3 plurimos
artifices· lathomos ⁊ cemētarios
artificeſq3 lignorū· ⁊ omniū artiū
ad faciendū opus prudētiſſimos·
in auro ⁊ argento ere ⁊ ferro: cui9
non eſt numerus. Surge igitur et
fac: ⁊ erit dñs tecū. Precepit quo
q3 dauid cunctis principibus iſrl':
vt adiuuarent ſalomonē filiū ſuū.
Cernitis inquiens q̄ dñs de9 ve-
ſter vobiſcū ſit· ⁊ dederit vobis re
quiem per circūitum· ⁊ tradiderit
ſ vel nus. ſ vel tras.
omnes in manu veſtra: ⁊ ſubiecta
ſit terra corā dño ⁊ coram populo
eius. Prebete igitur corda veſtra
ſ alias vt.
⁊ animaſ veſtras: ⁊ queratis dñm
deum veſtrū. Et conſurgite ⁊ edifi
† ſ tēplum domini ſanctū eſt· qđ eſtis vos.
cate † ſanctuarium dño deo: vt itro
ducatur arca federis domi· ⁊ vaſa
dño conſecrata in domū que edifi
catur nomini dñi.

C. XXIII.

Igitur dauid
ſenex ⁊ plenus dierū:
conſtituit ſalomonē filium ſuū ſu-
† ſ ſinguli ordines diuerſorū officiorū ad chriſti
cōgregantur officium.
per iſrael. Et † cōgregauit oēs prin
cipes iſrael: ⁊ ſacerdotes atq3 leui
tas. Numerati ſūt leuite a viginti
annis ⁊ ſupra: ⁊ inuēta ſunt trigin
taocto milia viroꝝ. Ex his electi
ſunt ⁊ diſtributi in miniſterium do
mus domi viginti quattuor milia.
Prepoſitorū aūt ⁊ iudicum ſex mi
† ſ qui eī ianitoris vł pſalte officiū digne vult age
lia. Porro quattuor milia † ianito
re: euangelicam doctrinā debet cuſtodire.
res· ⁊ tondem pſalte canenteſ dño
in organis que fecerit ad canendū
Et diſtribuit eos dauid ꝑ uices fi
liorum leui: Gerſon videlicet ⁊ ca
ath ⁊ merari. Filij gerſon ⁊ leedan
⁊ ſemei. Filij leedan principes ie-
hihel ⁊ zethan ⁊ iohel tres. Filij ſe
mei ſalomith oziel ⁊ aran. Tres
iſti principes· familiarum leedan.
Porro filij ſemei· leeth· et ziza et
iaus· ⁊ baria. Iſti filij ſemei quat-
tuor. Erat aūt leeth prior· ziza ſe-
cundus. Porro iaus ⁊ baria non
habuerūt plurimos filios: ⁊ idcir
co in vna familia vnaq3 domo cō-
putati ſunt. Filij caath amrā ⁊ yſa
ar hebron ⁊ ozihel quattuor. Filij
ſ chriſtus. † ſ accendēs per ſemetipſum
ad deū ſemꝑ veniēs vt interpellat ꝓ nobis.
amrā aaron ⁊ moyſes. † Separatuſ
ſ xp̄s. † ſ qꝛ ſolus ſine peccato. † ſ qꝛ pe
netrauit celos.
q3 ē aarō vt † miſtraret ī † ſancta ſan
ſ membra chriſti.
corū ipſe ⁊ filij eius in ſempiternū
† ſ oratōis· ſ· vnde: dirigatur oratio mea ſicut in
cenſum in cōſpectu tuo
⁊ adoleret † incenſum dño ſcđm ri-
tum ſuum: ac benediceret nomini
† ſ qꝛ plures de priori populo ad eccleſiaſticum
pertinent ſacerdotium.
eius i ſempiternū. † Moyſi quoq3
hominis dei filij annumerati ſunt
in tribu leui. Filij quoq3 moyſi ger
ſan ⁊ eliezer. Filij gerſan ſubuhel
primus. Fuerunt aūt filij eliezer:
roobia primus: ⁊ non erant eliezer
filij alij. Porro filij roobia multi-

¶ Numerati ſūt
leuite. Qui miſterio
dñi funguntur fidem
ſancte trinitatis ⁊ man
datorum īpletionē ſer
uare debent. Vñ iuen
ta ſūt trigintaocto mi
lia virorum. Quiſq3
enim ſana fide ⁊ recto
ope vſq3 in finem deo
ſeruit· ⁊ ad reſurrectōiſ
gratiā ⁊ beatitudinem
eternā q̄ in octonario
ſignantur ꝑueniet.
¶ Viginti quattu
or milia. Quia veri
miniſtri lucis debēt i-
ſtare· ⁊ a via iuſticie n̄
declinare. Nam vigin
tiquattuor horis tot9
ꝑ circulum orbis illu
ſtratur: ⁊ tenebrarum
vmbra pellitur. Vñ
ſeptuagintaduo diſci
puli ad ꝑdicandū miſ
ſi· quia fides ſancte tri
nitatis cū opibus luciſ
ad iuſticiā ſufficit· ter
enim viceni ⁊ q̄ter terni
ſeptuaginta duo fiunt
Quo numero lingua
rū diuerſitas ⁊ libroꝝ
vtriuſq3 t· ſeries cōpre
henditur.
¶ Prepoſitorum
aūt et iu. Quia ne-
mo hu9 ordinis digni
tatem appetere debet·
niſi qui ꝑfectōni ⁊ do-
ctrine ſtudet. Sena-
rio enī numero mūduſ
factus ē· ⁊ homo ſexto
die creatus· qua et re-
demptus eſt.
¶ Et diſtribuit eos
dauid. Quia lex et
ꝓphe hiſ qui aſſumpti
ſunt ꝑ gratiā· ⁊ additi
numero fideliū· ſancte
trinitatis fidem ⁊ vir-
tutū executōem inſinu
ant. Leui enī interpre
tat̄ additus vel aſſum
ptus. Gerſon aduena
ibi vel eiectio coꝝ. Ca
ath molares dētes vł
patiētes. Merari ama
ricans vel amaritudo.
Qui enī ꝑ gratiā aſſū
ptus eſt ⁊ additus fide
libus: eijcere debet om
nem vicioꝝ īmundiciā
vt fiat ꝓpha aduena ⁊
ꝑegrinus· deinde mo-
ralitatiſ diſcretōnē ha
beat· ⁊ quadriga vir-
tutum vitā ſuā ad ce-
leſtia ꝑuehat· que ſūt
prudentia· iuſticia· for
titudo· tꝑantia ⁊ pati
enter toleret oīa ama-
rus et iratus peccatis
ſuis.

plicati ſunt nimis. Filij yſaar ſalo-
mith primus. Filij hebron ieriau
primus. amarias ſecundus. iazi-
hel tercius. iechmaan quartus. Filij
ozihel micha primus. ieſia ſecūdus
Filij merari mooli et muſi. Filij mo
oli: eleazar et cis. Mortuus ē autē
eleazar: et nō habuit filios ſed fili-
as. Acceperuntq; eas filij cis fra-
tres earū. Filij muſi. mooli et eder
et hierimuth tres. Hi filij leui ī co-
gnationibus et familijs ſuis: prin-
cipes per uices et numerū capitū ſin
† ſ. qui in domo domī miniſtrant decalogū ī duobus preceptis charitatis debēt ſeruare. et ſcdm ca
gulorum: qui† faciebant opera mini
officium gerere.
ſterij domus dñi a viginti annis
et ſupra. Dixit enī dauid: Requiez
dedit dñs deus iſrael populo ſuo
et habitatōnem hieruſalem vſq; in
eternū. Nec erit officij leuitarū. vt
vltra portent tabernaculū et omīa
vaſa eius ad miniſtrandū. Iuxta
precepta quoq; dauid nouiſſima
ſupputabitur numerus filiorū leui
a viginti annis et ſupra: et erūt ſub
manu filiorū aaron in cultu domus
† ſ. veſtibulū dictū eo q veſtiat fores templi vel
domini† in ueſtibulis et in exedris
cuiuſlibet edificij.
et in loco purificatōis. et in ſanctua
rio et ī vniuerſis operibus miniſte
rij templi dñi. Sacerdotes aūt ſuper
panes propoſitōis et ad ſimile ſacrifi
cium: et ad lagana et azima et ſarta-
ginem et ad feruentē ſimilam. et ad
torrendum. et ſuper omne pondus
ſ. ſacerdotes predicta faciunt.
atq; menſurā. Leuite vero vt ſtent
ſ. mane et veſpere fiebat iuge ſacrificiū.
mane ad confitendū et canendum
† ſ. ſic miniſtri eccleſie debēt ſemper et vbiq; deū laudare.
dño.† Similiterq; ad veſperas tā
in oblatiōe holocauſtorum dñi q;
in ſabbatis et kalendis et ſolennita
tibus reliquis iuxta numerū et ceri

monias vniuſcuiuſq; rei iugiter co
ram dño: et cuſtodiant obſeruatio
nes tabernaculi federis. et ritū ſan
ctuarij. et obſeruatōes filiorum aaron
fratrum ſuorū. vt miniſtrent in do
mo domini.

C. XXIIII.

Porro filijs aaron he partitiones
erant. Filij aaron nadab et abiu et
eleazar et ithamar. Mortui aūt ſūt
nadab et abiu ante patrē ſuū abſq;
liberis. Sacerdotioq; functus eſt
eleazar et ithamar. Et diuiſit eos
dauid. i. ſadoch de filijs eleazari. et
abimelech de filijs ythamar ſcdm
vices ſuas et miniſteriū. Inuētiq;
ſunt multo plures filij eleazar ī prin
cipibus viris q; filij ythamar. Di-
uiſit autē eis. hoc eſt. filijs eleazar
principes per familias ſedecim. Et fi
lijs ythamar per familias et domos
ſuas octo. Porro diuiſit vtraſq;
inter ſe familias ſortibus. Erant ei
principes ſanctuarij et principes
† ſ. aliter excludūt a miniſterio ſanctuarij et principatu ſacerdotij. niſi ſint a deo electi.
domus† dei tam de filijs eleazar q;
de filijs ythamar. Deſcripſit eos ſe
meias filius nathanael ſcriba leui
tes coram rege et principibus et ſa-
doch ſacerdote et achimelech filio
abiathar. principibus quoq; fami
liarū ſacerdotaliū et leuiticarū vnā
domū que ceteris preerat eleazar
et alterā domū que ſub ſe habebat
ceteros ythamar. Exiuit aūt ſors.
prima ioarib. ſecūda iedeie. tercia
harim. quarta ſeorim. quinta mel
chia. ſexta maimna. ſeptia acchos
octaua abia. nona hieſu. decima

Dixit enī dauid etc. Dum filij iſrael in deſerto fuerūt et terram chanaan expugnauerunt. per diuerſa loca ferebatur tabernaculum ſed tēplo edificato nō fuit neceſſaria locorum mutatio. ſic quoq; cultus veteris teſtamenti per varias figuras mutabilis fuit. euangelium vero ſtabile et fixum.

Et erunt ſub manu. Vt minores diſcāt maioribus obedire. et maiores adiuti a minoribus poſſint dignius officiū explere ſicut ī eccleſia fit hodie.

Exedris. Thalamis. ſ. vel cubiculis in quibus habitāt leuite et ſacerdotes. Ipſi quoq; veri templi miniſtri aditū debēt diligenter obſeruare. dignos intro mittere. īdignos vero repellere.

Ad feruentē ſi. Spicas. ſ. primitiarum q torrebantur et grana comedebantur. quas vulgo graneas vocāt in quibuſdā codicibus habetur ad feruentem ſimilam. In alijs ad feruentē tantū. ſed in hebreo habetur ad torrē dum.

C. XXIIII.

Sacerdotioq; func. eſt ele. Pōt per eleazar filiū aaron ſeniorē et ſummū ſacerdotem eccleſiaſticū ſacerdotiū et ſpūale ſacrificium accipi. Prius enī legitur per melchiſedech panē et vinū oblatū eē in ſacrificium corporis et ſanguinis xpi. ſ. ſacramētum q; per aaron pecudum victimas. Per ythamar vero (qui interpretatur amarus) qui per dauid culmē leuitici honoris aſcēdit: poſſūt figurari. qui de figurali obſeruātia ad euāgelium per xpm ſunt

tranſlati. quibus dicitur: Quō cōuerſa es ī amaritudinem vitis aliene. plures de filijs eleazar q; de filijs ythamar electi ſunt. quia multi filij deſerte magis q; eius que habet virum.

Per familias ſedecim. Duplicatus eſt octonarius. In lege carnalis circūciſio octaua die celebrat. ī euangelio vero in pſenti circūciſio cordiū et in futuro corporū.

Deſcripſit eos Predicatorum ordo oīa que in lege cōprehenſa ſūt myſteria pure et ſincere corā deo et hoībus tractant. et auditoribus inſinuāt qd ipſa noīa oſtendunt. Semeias nanq; audiens dñm. nathanahel donū dei. ſadoch iuſtus achimelech frater meus rex. abiathar pr̄ meus ſuperfluus. Qui ergo audit deum recte diſcēdo legē eius. et mandatis obediendo ipſe filius ē doni dī. quia hāc gratiā habet ex dono diuino et ſcriba doctus ī regno celorum et miniſter veri tēpli. deſcribit ritū ſacerdotij corā rege xpo et ppl'o xpiano. qui etiam rex pōt dici: quia corpus chriſti et vitā ſuā bene regit. Qui licet de ſuperfluo patre natus. tn̄ ſacerdotalem et regiā hēt dignitatē et iuſticie nomine merito cenſet.

Exiuit aūt ſors Si q putant in neceſſitate deū eſſe conſulendū ſortibus. apoſtolorū exēplo. videant apl'os collecto nūo fratrum hoc feciſſe. et preces deo ante fudiſſe.

Prima. ſecunda. terci. etc. Dauid in vigintiquattuor ſortes leuiticā tribū et ſacerdotalē ordinem diſtribuit. oſtendēs eccleſie ſacerdotalē et regiā dignitatē plene habere. et legis et euangelij doctrinam perfecte ſeruare. vel perfectōem operis q ſenario cōmēdatur: et claritatē euangelice predicatōis q quaternario figurat. Nam quater ſeni vigintiquattuor faciunt.

ſechenia·vndecima eliaſib·duo-
decima iacim·terciadecima hop-
pha·quartadecima iſbaal·quinta
decima belga·ſextadecima emmer
ſeptimadecima ezir·octauadecia
aphſes·nonadecima apheceia·vi-
ceſima ezechiel·viceſimaprima ia
chin·viceſimaſecunda gamul·vi-
ceſimatercia dilaiau·viceſimaq̄r-
ta maziau. Hę vices eorū ſm mi-
niſteria ſua: vt ingrediātur domuz
dei·ꝛ iuxta ritum ſuum ſub manu
† ſ pontificis ſcȝ qui ex vnoquoqȝ ſorte electus·ordine vicis ſue minoribus preerat·et a ſabbato vſqȝ ad ſabbatū miniſtrabat:
†aaron patris eorū ſicut pręcepit
dn̄ſ deus iſrľ. Porro filioꝝ leui q̄
reliq̄ fuerant de filijs amram erat
ſubuhel: ꝛ de filijs ſubuhel iedeia
De filijs quoqȝ roobie pꝛinceps ie
ſias. Yſaarias ꝯo filius ſalemoth
filius quoqȝ ſalemoth ianadiath·
Filius quoqȝ eius ieriahu·amari
as ſecūdus·iaziel tercius·iethmo
am quartus. Filius oziel micha·
filius micha: ſamir·frater micha ie
ſia. Filius quoqȝ ieſie: zacharias.
Filij merari: mooli ꝛ muſi·filiꝰ ozi
au: bennon. Filius quoqȝ merari·
oziau·et ſoem et zachur et hebri.
Porro mooli filius eleazar qui n̄
hēbat libros. Filiuſ ꝯo cis hiera
mihel. Filij muſi mooli eder ꝛ hie
rimoth. Iſti filij leui ſcd̄m domoſ
familiarū ſuarum. Miſerūtqȝ ꝛ ipſi
ſortes contra fratres ſuos filios
aaron coram dauid rege ꝛ ſadoch
ꝛ achimelech ꝛ pꝛīcipibus familia
rum ſacerdotalium ꝛ leuiticarū tā
maiores q̄ȝ minores: omnes ſors
ęqualiter diuidebat.

C. XXV.

Igitur dauid ꝛ magiſtratus exercituſ
ſegregauerunt in miniſteriū filios
aſaph eman ꝛ ydithun·qui ꝓphe-
tarēt in citharis ꝛ pſalterijs ꝛ cym
balis ſcd̄m numerū ſuū dedicato
ſibi officio ſeruientes. De filijs a-
ſaph zachur ꝛ ioſeph ꝛ nathania ꝛ
aſarela filij aſaph ſub manu aſaph
ꝓphetantes iuxta regem. Porro
ydithun·filij ydithun godolias·
ſori·ieſeias·ꝛ ſabias ꝛ mathathiaſ
ſex ſub manu patris ſui ydithun:
qui in cythara ꝓphetabat ſuꝑ con
fitentes ꝛ laudantes dn̄m. Hemā
quoqȝ filij heman: bochiau matha
vł mu.
nie·ozihel·ſubuhel·ꝛ hierimoth·
ſ geldelthi·
ananias·anani·eliatha geddolthi
ꝛ romethiezer·ꝛ ieſbaccaſa·mello-
thi·othir·mazioth. Omnes iſti fi-
lij heman uidentis regis in ſermo
nibus dei: vt exaltaret cornu. De-
ditqȝ deus heman filioſ quattuor
decim et filias tres. Vniuerſi ſub
manu patris ſui ad cantandum in
templo dn̄i diſtributi erant in cym
balis ꝛ pſalterijs ꝛ cytharis in mi
niſteria domus domini iuxta regē
aſaph videlicȝ ꝛ ydithun ꝛ heman
Fuit aūt numerus eorū cum fratri
bus ſuis qui erudiebant canticuȝ
domini cuncti doctores ducenti
† ſ ne quis eccleſiaſtici ordinis gradū aut dare aut accipere preſumat·vnde nemini manum cito impoſueris.
octogintaocto. †Miſeruntqȝ ſor-
tes ꝑ vices ſuas ex ęquo tam ma-
ior q̄ȝ minor·doctus pariter ꝛ ido
ctus. Egreſſaqȝ eſt ſors prima io-
ſeph: qui erat de aſaph. Secunda
godolię ipſi ꝛ filijs eius ꝛ fratribꝰ
eiꝰ duodecim. Tercia zachur filijs

C. XXV.

Segregauerūt in miniſteriuȝ fi. aſaph ꝛc. Quia veiꝰ dauid rex noſter ꝛ do-minus oēm ordineȝ ec cleſiaſtici miniſterij in fide trinitatis ſuū vult agere officium·nec euȝ digne laudare poteſt·niſi qui·p·ꝛ f·ꝛ ſ·ſ·con feſſione ꝑ fidem ſpem ꝛ charitatē laudauerit Aſaph enī colligens. heman cor eorum·ydi thun tranſiēs. Qui eī diuinę ſcripturę mini-ſteria ſagaciꝰ colligit·ꝛ omnē terrenarū rerū cupiditatē tranſilit·di gne laudes ꝑſoluit.

Cūcti doctores ducenti octogin-taocto. Hi ſunt qui hodie canoneſ diuino rum libroꝝ ſenſu euan gelico exponūt·q̄ter eī ſeptuagintaduo: ducē taoctogītaocto faciūt Libros aūt veteris et noui ꝛ·ſeptuagītaduo eſſe dubiū nō eſt. Vn̄ quicunqȝ diuino fun gitur officio·quattuor principalibꝰ virtutibꝰ inſiſtens·euāgelicę do ctrinę incumbat·ꝛ ſe-cūdū eiuſ normā quid quid didicerit vel do-cuerit·formare inten-dat.

ꝛ fratrib⁹ eiuſ duodecim. Quarta
yſari filijs ꝛ fratribus eius duode
cim. Quinta nathaniȩ filijs ꝛ fra
tribus eiuſ duodecim. Sexta boc
vel chiau.
ciau filijs ac fratribus eius duode
cim. Septīa iſrebela filijs ꝛ fratri
bus ei⁹ duodecim. Octaua yſa ie
filijs ꝛ fratribus eius duodecim.
Nona mathaniȩ filijs ꝛ fratribus
eius duodecim. Decima ſemeiȩ fi
lijs ꝛ fratribus ei⁹ duodecim. Un
decima ezrael filijs ꝛ fratribus ei⁹
xij. Duodecima aſabiȩ filijs ꝛ fra
tribus eius duodecim. Terciade
cima ſububel filijs ꝛ fratribuſ eiuſ
xij. Quartadecīa mathathiȩ filijs
ꝛ fr̄ibus eī⁹ duodecim. Quintade
cima hierimoth filijs ꝛ fr̄ibus ei⁹
duodecim. Sextadecima ananie
filijs ꝛ fratribus eius. xij. Septi
madecima ieſboccaſe filijs ꝛ fratri
buſ eius xij. Octauadecima anani
filijs ꝛ fr̄ibuſ ei⁹ duodecim. Nona
decima mellothi filijs ꝛ fratribus
eius xij. Uiceſima eliatha filijs et
fratribuſ eius xij. Uiceſimaprima
othir filijs ꝛ fratribus eius duode
ſ al. hathi.
cim. Uiceſimaſecunda godollathi
filijs ꝛ fratribus ei⁹ xij. Uiceſima
ſ vel d.
tercia azīuth filijs ꝛ fratribus eiuſ
duodecī. Uiceſimaquarta rome
thiezer filijs ꝛ fratribus eius duo
decim.

C. XXVI.

Diuiſiones aūt
ianitorū de choritis me
ſellemia fili⁹ chore. De filijs aſaph
filij meſellemie zachariaſ primoge
nitus. iadihel ſecūdus. zabadias
tercius. iathanabel quartuſ. abilā
quintus. iohannam ſextus. elioe
nai ſeptimus. Filij aūt obededom
ſemeias primogeītus. iozabad ſe
cundus. iohaa tercius. ſachar q̄r
tus. nathanael quintus. amihel ſe
xtus. iſachar ſeptimuſ. phollati oc
tauus: qꝛ benedixit illi dn̄s. Se
meiȩ aūt filio eius nati ſunt filij p̄
fecti familiarū ſuarū. Erāt eni viri
fortiſſimi. Filij ergo ſemeiȩ othin ꝛ
raphael ꝛ obediel. zabad ꝛ fratres
eius viri fortiſſimi. Heliu quoq̄
ꝛ ſamathias. Oēs hi de filiis obe
dedom ipſi ꝛ filij ꝛ fratres eorū for
tiſſimi ad miniſtrandum ſexaginta
duo de obededom. Porro meſel
lemiȩ filij ꝛ fratres eorū robuſtiſſi
ſ alias hoſa.
mi decem ꝛ octo. De oſa aūt. i. de
filiis merari ſemri princeps. Non
eni habuerat primogenitū: ꝛ idcir
co poſuerat eū pater eius ī princi
pem. helchias ſecundus. tabelias
tercius. zacharias quartus. Oēs
ſ vel ho.
hi filij ꝛ fratres oſa tredecim. Hi
† ſ cuſtodes eccleſie qui ad baptiſmū ſingulorū
ſunt diuiſi in † ianitores: vt ſemper
fidem explorāt.
pricipes cuſtodiarū ſicut ꝛ fratres
eorum miniſtrarent in domo dn̄i.
ſ qꝛ nō eſt perſonarū acceptor deus. quicūq̄ eni
operatur iuſticiā acceptus eſt illi.
Miſſȩ ſunt autē ſortes ex ȩquo. ꝛ
paruis ꝛ magnis p familias ſuas ī
vnamquāq̄ portarū. Cecidit igit̄
ſors orientalis ſelemiȩ. Porro za
chariȩ filio eius viro prudētiſſimo
† ſ gentilitas īfidelitate frigida. ſed ex eis plurimi
ꝛ erudito ſortito obtigit plaga † ſe
ad fidē veniunt. ſ ſeruiens.
ptētrionalis. Obededom vero et
ſ qꝛ ibi fuerūt pphete ꝛ apoſtoli
filiiſ eius ad auſtrum in qua parte
domus erat ſeniorꝝ cōciliū. Seph
phima ꝛ hoſa ad occidentē iuxta
† ſ qꝛ in primo erit iudiciū ī quo ſancti aſcēdēt
ad regnū celorum.
portā q̄ ducit ad viā † aſcenſionis:
ſ concordia duorum t.
cuſtodia cōtra cuſtodiā. Ad oriētē

Selemie. Qui ῑterpretat̄ reddente do mino. ꝛ ſignificat ordi nem apoſtolorum ꝛ primorꝝ doctorꝝ. quib⁹ orientalis porta. i. pri mitiua cōmendatur ec cleſia. quibus antiquo rum patrū redditȩ ſūt promiſſiones.

Zachariȩ. Qui memoria dn̄i īterpreta tur. ꝛ ſignificat docto res gentiū. qꝛ a primis predicatoribus ad pre dicandū ordinati ſunt. Unde. orātibus apo ſtolis ꝛ ieiunantibus: ait ſpiritusſanct⁹. Se gregate mihi paulum ꝛ barraban ꝛc.

Obededom. Ru beus q̄ ī ſeruitute erāt generati. ꝛ rubore ſan guinis xp̄i pfuſi. reatū ſuū in ꝑpatulo habue runt recte per cōdeſcen ſionē magiſtrorꝝ redu cunt̄ ad gradū priſti num. Unde paulus: omniū ſeruum me feci vt omnes lucrifacerē.

Ad auſtrū. Au ſtralis porta ſignificat iudaicam plebē lege ꝛ ꝓphis illuminatā. co lori fidei ꝛ lumini ſapi entiȩ percipiendo vici nam.

Ad occidentem iuxta po. Per occi dentalem plagā finis mundi ſignificatur. in quo erit pſecutio anti chriſti ꝛ abūdabit ini q̇tas ꝛ refrigeſcet cha ritas multorꝝ. Huius portȩ ianitores ſūt do ctores illius tēporis: q̇ eccleſiam docēdo ꝛ ex hortando roborant. Unde ſephphimia hu milis vel campeſtris ꝛ choſa diuinans inter pretatur. Humiliabit̄ eni ī pſecutōe eccleſia. ꝛ ī campo laſciuiȩ erit diſſoluta. Sed in pfe ctorū actōe eleuata q̇d diuinis pſignat̄ elo quijs. Unde: Clauſi ſūt ſermones vſq̄ ad pre finitum tēpus.

Leuitę ſex. Senarius bonũ opus miniſteriorũ dei ſigificat, quaternarius euangelicam doctrinã ⁊ principaliuꝫ virtutũ plenitudinem.

Bini et bini. Janitores binos ⁊ binos dicit eẽ in cellulis atqꝫ in via: qꝛ ſiue in celluł cordis ſui curã gerant ſiue in via exterius verbum dei exponãt: duo ꝑcepta charitatis ⁊ regulam vtriuſqꝫ t. omnino ſeruent.

Filii moyſi. Qui precipue a dauid honorabant̃ ſm ioſephũ ⁊ ſuper theſauros conſtituti erãt: doctoreſ de iudeis ſignificat: q̇bus ornamentuꝫ eccleſię. i. decoꝛ anĩę cõmendat̃.

Frater quoqꝫ eius eliezer. Oſtendit donaria principuꝫ theſauros eſſe ſanctoꝝ q̄ eĩ hoſtib' auferebãt in ſupellectilẽ tẽpli donabant. Quicũqꝫ enĩ bene laboranſ aliquid virtutis vel boni opis acquirit: deo non ſibi bñ attribuat. vñ Nõ nobiſ dñe nõ nobis ſꝫ nomĩ tuo d. g.

Yſaaritis. Hi ſũt qui in eccleſia humilit̃ ⁊ obediẽter q̄ a magiſtris audiunt: deuotamente ſuſcipiunt: ⁊ qui lingua nõ poſſunt: faciendo doctrinam virtutũ oſtendunt.

vero leuitę ſex: ⁊ ad aq̄lonẽ q̄ttuoꝛ ꝑ diez: atqꝫ ad meridiẽ ſimiliter in die quattuoꝛ: ⁊ vbi erat conciliũ: bini ⁊ bini. In cellulis quoqꝫ ianitoꝛum ad occidentem quattuoꝛ in via: biniqꝫ ꝑ cellulas. Ad ſeptẽtrionem vero ⁊ meridiem quaterni ꝑ dies ſingulos mutabantur. Et ad baſilicam cõcilij ad occidentẽ bini habentes ſubiectos alios in via biniqꝫ per cellulas. Hę ſunt diuiſiones ianitoꝛum filioꝝ choꝛe: et
ſ frater meus.
merari. Poꝛro achias erat ſuper
ſ ĩ chriſto ſunt oẽs theſauri ſapĩe ⁊ ſcĩe: qui ait Nunciabo nomẽ tuũ fratribus meis.
theſauros domus dei ac vaſa ſan
ſ vel leedan. ſ vel gerſoni.
ctorum. Filij ledan: filij gerſonni. De leedan principes familiarũ leedan ⁊ gerſonni iebeli. Filij iebeli: zathan ⁊ iobel fratreſ eius ſuꝑ theſauros domus dñi. Amramitis ⁊ iſaaritis ⁊ hebꝛonitis ⁊ ozielitis. Subuhel auteꝫ filius gerſon filij moyſi ꝑpoſitus theſauris: fratres quoqꝫ eius eliezer: cuius fili' raabia: et huius filius aſaias: ⁊ huiuſ filius ioꝛam. Huius quoqꝫ filius
ſ al. iethri.
zechꝛi: ſed ⁊ huius filius ſelemith. Ipſe ſelemith ⁊ fratres eius ſuper theſauros ſanctoꝝ quę ſanctificauit dauid rex: ⁊ pꝛĩcipes familiarũ ⁊ tribuni ⁊ centuriones ⁊ duces exercitus de bellis ⁊ manubijs pꝛęliorum quę cõſecrauerant ad inſtauratõem ⁊ ſuppellectilẽ templi dñi. Hęc aũt vniuerſa ſanctificauit ſamuhel videns: ⁊ ſaul filius cis: et abner filius ner: ⁊ ioab filius ſaruię: omneſqꝫ ſanctificauerãt ea per manũ ſelemith ⁊ fratrũ eius. Yſaa
ſ erarius meus vel mons: vel poſſeſſio. i. ſuper quã requieſcit dominus.
ritis vero pꝛęerat chonenias ⁊ filij eius ad opera foꝛinſecus ſuper iſrael: ad docendũ ⁊ ad iudicandũ eos. Poꝛro de hebꝛonitis aſabias ⁊ fratres eiuſ viri foꝛtiſſimi mille ſeptingenti ꝑerant iſrael trans ioꝛdanem cõtra occidenteꝫ in cunctis operibus dñi ⁊ in miniſteriũ regis. Hebꝛonitarũ aũt pꝛinceps fuit ieria ſm familias ⁊ cognatõeſ eoꝛuꝫ. Quadrageſimo anno regni
ſ vltimo. ſ. inuenti ſunt quo oĩa diſopoſuit ⁊ ſalomoni omĩa que facienda erant expoſuit.
dauid recenſiti ſunt: ⁊ inuenti ſũt viri foꝛtiſſi in gaſer galaad: fratreſ qꝫ ei' robuſtioꝛis ętatis duo milia
ſ apoſtoli ⁊ apoſtolici viri.
ſeptingenti pꝛincipes familiarum. Prępoſuit aũt eos dauid rex rubenitis ⁊ gadditiſ ⁊ dimidię tribui manaſſe: in omne miniſterium dei ⁊ regis.

C. XXVII.

Filij aũt iſrael ſm numerum ſuum pꝛincipes familiarũ tribuni ⁊ centurio
ſ xp̃o.
nes ⁊ ꝑfecti qui miniſtrabant regi
ſ oꝛdines ſcꝫ. ſ ad deũ.
iuxta turmas ſuas ingredientes ⁊
ſ ad pꝛedicandũ.
egredientes ꝑ ſingulos menſes in
ſ benignitatis. ſ ſicut ſupra.
anno: vigintiquattuoꝛ milibus ſinguli pꝛęerant. Primę turmę in primo menſe ſiboam filius ꝑerat zabdibel ⁊ ſub eo vigitiquattuoꝛ mil̃. De filijs phares pꝛincipeſ cunctorum pꝛincipum in exercitu: menſe pꝛimo. Secundi menſis habebat turmã dudai ahoites: ⁊ poſt ſe alteri nomĩe macelloth: qui regebat partẽ exercitus vigintiq̄ttuoꝛ milium. Dux quoqꝫ turmę tercię in menſe tercio erat bananias filius ioiadę ſacerdotis: ⁊ i diuiſione ſua vigintiquattuoꝛ mil̃. Ipſe eſt banaias foꝛtiſſimus inter triginta et

Iſrael trãs ioꝛdanẽ. Iſraelitę qui trans ioꝛdanẽ poſſeſſionem accepert̃: ſignificant eos q̇ mediocritate cõtenti arcem virtutũ: turbulentiã hui' ſęculi tranſcẽdendo ñ appetũt: ſed tñ mandata dei ope exercere nõ negligunt. Quia Ido nemo hic agit niſi dono dei: hiſ ꝓpoſitus dr̃ eſſe aſabias. i. faciente dño: vt dicãt cũ ꝓpha Omĩa opa noſtra operatus es in nobis.

Hebꝛonitarũ aũt pꝛinceps. In hebꝛon cepit dauid regnare: q̇ ſignificat eos qui bñ ꝯuerſari incipiunt: et dauid in vita ſua ꝑant regnũ: hebꝛonitis ierias. i. timẽs dominũ: pꝛinceps ẽ: quia initiũ ſapĩę ti. d. Hebꝛon vero interpꝛetat̃ cõiugiũ: qui enĩ timet ꝑficit vt amet: ⁊ foꝛas mittat timoꝛem.

ſuper triginta. Preerat aũt turme
ſ alias zadab.
ipſius amizabat filius eiꝰ. Quar
to mẽſe quartus aſael frater ioab:
ſ alias be.
⁊ zabadias filius eius poſt eum: ⁊
in turma eius viginti quattuor mi
lia. Quintus menſe quinto prin
ceps ſamaoth iezarites: ⁊ ĩ turma
eius vigitiquattuor mil. Sextus
in ſexto menſe hyra filius acces et
thecuides: ⁊ in turma eius viginti
quattuor milia. Septimus menſe
ſeptio belles phallonites de filijs
ephraim. ⁊ in turma eiꝰ vigitiquat
tuor mil. Octauus menſe octauo
ſ alias vſathites.
ſobochai aſothites de ſtirpe zarai:
⁊ in turma eius xxiiij. mil. Nonus
menſe nono abiezer anathotites
ſ vel filiis. ſ al. iemin.
de ſtirpe gemini. ⁊ ĩ turma eius vi
gintiquattuor milia. Decimꝰ mẽſe
ſ alias manai.
decio marai: ⁊ ipſe nethophatites
de ſtirpe zarai: ⁊ in turma eius vi
gintiquattuor mil. Undecimꝰ mẽ
ſe vndecimo banaias pharathoni
tes de filijs ephraim: ⁊ in turma
eius vigintiquattuor mil. Duode
cimus menſe duodecimo holdai
nethophatites de ſtirpe gothoniel
⁊ in turma eius vigintiq̃ttuor mil.
Porro tribubus preerant iſrael ru
benitis dux eliezer filius zechri.
Symeonitis dux ſaphatias filius
macha. Leuitis aſabias filius cha
muel. Aaronitis: ſadoch. Iudai
tis: heliu frater dauid. Iſachari
tis amri filiꝰ michael. zabulonitis
ieſmaias filius abdie. Neptalitis
ſ vel oth.
hierimuth filiꝰ oziel. Filijs ephrai
oſee filius ozaziu. Dimidie tribui
manaſſe iohel filius phadaie. Et di
midie tribui manaſſe i galaad iad
do filius zacharie. Beniamin aũt
iaſihel filius abner. Dan vero ezri
hel filius ieroam. Hi principes fi
liorum iſrael. Noluit aũt dauid nu
merare eos a viginti annis inferiꝰ
qr dixerat dominus vt multiplica
ret iſrael quaſi ſtellas celi. Ioab fi
lius ſaruie ceperat numerare nec
cõpleuit: quia ſup hoc ira irruerat
ſup iſrael. ⁊ idcirco numerus eorũ
qui fuerant recenſiti non eſt relatꝰ
† ſ annales libros a faſcibus dictos in quibus re
gum vel conſulũ acta ſcribuntur.
in † faſtos regis dauid. Super the
ſauros aũt regis fuit azimoth filꝰ
adihel. His autem theſauris qui
erant in vrbibus ⁊ in vicis ⁊ ĩ tur
ribus preſidebat ionathan filius
† ſ malos male perdet ⁊ vineã ſuã locabit alijs
agricolis. i. predicatoribus. diuerſis quoq; bonis
ozie. Operi aũt ruſtico ⁊ † agricolis
operariũ mittunt in vineam que ẽ domus iſrael.
qui exercebant terram preerat ezri
filius chelub. Uinearũ quoq; cul
† ſ manſionibus amenis de quibꝰ dr. In domo
toribꝰ ſemeias romathites. † Cel
patris mei man. mul. ſunt.
lis aũt vinarijs zabdias aphoni
tes. Nam ſup oliueta ⁊ ficeta que
erant in cãpeſtribus balanam gad
ſ vite eterne.
derites. Super apothecas autem
† ſ iudeorum ſynagogis qui traxerant iugũ legis
et lac ſimplicis doctrine prebuerant.
olei ioas. Porro † armẽtis que pa
ſcebantur in ſarona ppoſitus fuit
† ſ auditor meus vel abſconſio mea. hic eſt cho
rus pphetarũ qui a deo audiunt abſcondita.
⁑ doctores corda ſubiectorũ euangelico vome
re arantes.
† ſethrai ſaronites. Et ſup ⁑ boues i
ſ hũilibꝰ. † ſ iudicãs vel iudicauit. ſ al. adli.
vallibus † ſaphat. filius abdi. Su
per camelos xo vbil hiſmahelites
† ſ ſtultos vel inſipientes. ⁑ ſ dimidiũ fuit qd
imperfectõem ſignificat.
et ſuper † aſinos ⁑ iaas meronathi
† ſ ſimplices manſuetos. quibus dicitur: diſcite
a me qr mitis ſum et hu. c. ⁑ ſ iazi qui tota mẽ
te ad deũ conuertit et aduenã ſe et peregrinũ cõ
fitetur. recte a domĩo auxiliatus gregẽ dominicũ
paſcit.
tes. † Sup oues quoq; ⁑ iazi agare
nus. Dn̄s hi principes. ſubſtãtie
† ſ domini donũ vel colũba dedit. hi ſunt apoſto
li et pphete qui nõ ſolum littera legis ſed et ſpi
rituali prudẽtia dono ſpũſancti inſtituti ſecreto
rum veri dauid conſcii eſſe meruerũt. vnde. Que
cunq; audiui a patre meo nota feci vobis.
dauid regis. † Jonathan autem pa
truus dauid cõſiliarius vir potẽs

thas eni domũ dei. et
ozias fortitudo domĩ
Qui enĩ dono dei ac
cipit lumẽ ſciẽ ⁊ rectitu
dinẽ fidei fortiter ſer
uat in ope eccleſiarum
dei curã nõ imerito ac
cipit.

Ezri. ſemeias. zabdias. Ezri adiu
tus dño. Semeias au
diens dominũ. Zab
dias fructus vehemẽs
vel abundãs. Qui ẽ
audit precepta domĩ
ope miſericordie eius
adiutus abundantem
boni opis fructũ cgre
gat in vitã eternã.

Oliueta et fice
ta. In his oliue ⁊ ficꝰ
ſunt. ⁊ ſignificãt cetus
ſanctorum. qui miſericor
die oleũ habẽt ĩ pecto
re. ⁊ mãſuetudinis dul
cedinem ĩmortalitate.
Que virtutes in cam
peſtribus q̃ ĩ cpatulo
⁊ preſto ſũt oĩbus. nec
acceptõem pſonarum
ſed bone volũtatis re
ctitudinẽ querũt audi
toribus ſuis.

Balanam. ioas
Balanã qui ĩterpreta
tur habens gratiã ſup
oliueta ⁊ ficeta cõſtitu
itur. Ex dei enĩ gratia
datur bonorum operum
vbertas. Ioas vero q̃
interpretatur ſperans
vel dñi robur apothe
cas olei cuſtodit. qr ne
mo puenit ad premiũ
niſi qui per robur men
tis fiducia ſpei tendit
ad celeſte regnum.

Saphat. Qui in
terpretatur iudicauit.
filius abdi. i. pris gra
tie. ſigificat apoſtolos
alijs doctorib electõs
domĩ pfectos. Quib
dr: ſedebitis ⁊ vos ſu
per duodecim ſedes iu
dicãtes duodecim tri
bus iſrael.

Super came. et
ſ. aſ. ⁊c. Deformia et
ĩmunda ſunt hec ania
lia. ⁊ ſignificãt gẽtiles
peccato diſtortos. ⁊ li
bidine ĩmundos. ſed ĩ
regnũ noſtri dauid ve
nientes habent magi
ſtros inbil ⁊ iaas. qui
ſpernẽtes philoſophiã
⁊ inanem fallaciã mũ
di elegerunt ſimplicita
tem euãgelij. tanq̃ hu
miles ⁊ deſpecti. Vñ
ſiquis videtur iter vos
ſapiens eſſe ſtultꝰ fiat

Nõ ẽ relatus
Quia ſupueniente ira
cõturbatus eſt numerꝰ
nec iuxta eum fuerunt
diſtributi miſteria.

Super theſau
ros ⁊c. Theſaurus
xpi ſciã. ſapiã. vtutes
ex his honorat ſeruien
tes ſibi. his pficit azi
moth qui interpretat
fortis morte. doctrina
enĩ viri p patiam dino
ſcitur. Unde melior ẽ
patiens viro forti. Azi
moth etiã filius adhiel
qui ĩterpretatur pater
meus deus. Quidq̃d
enĩ ſancti virtutũ hñt
deo attribuunt.

His aũt theſau
ris. Illi enĩ veri ſalo
monis theſauris in vr
bibus. vicis ⁊ turribus
merito pfertur. qui di
gnitatẽ noĩs ionathe.
⁊ patris eius ozie fide
pfert ⁊ opere. Iona

Jachiel filius acha. Cū ionathan fuit cōſiliarius iachiel id ē requies dei filius achomoni .i. ſpinarū. hic ſignificat pdicatores euāgelij qui de errore gentilitatis ↄ viciorum ſpinetis ad fidē cōuerſi efficiūtur requies dei. Unde: Sup quē requieſcet ſpiritus meus niſi ſuper humilem ↄ quietē ↄ tremētē ſermonē meū.

Achitophel. Qui poſtea cupiditate deprauatus cuȝ abſalon de nece dauid tractauit ↄ interpretatur frater meus cadens vel ruens vel tractās. Hic eſt iudas ſcharioth q̄ inter apoſtolos familiaris dn̄o fuit ſed poſtea cū iudeis auaricia corruptus de morte eius tractādo ꝑpetue mortis ruinā meruit q̄ etiā ſcd̄m librum regum laqueo ſe ſuſpēdit. Poſſunt etiā p achitophel iudei ſignificari qui patrū prerogatiua aliqn̄ cariſſimi ↄ collocutiōe dei fuere clariſſimi ſed poſtea contra xp̄m auxiliū mortis faciētes a romaīs i ꝓpria domo ſic achitophel .i. in hierusalez extincti ſunt.

Chuſi. Id ē ethiops ↄ dauid fidelis p omnia gentiles ſignat De quibꝰ dr̄. Populus queȝ non cognoui ſeruiuit mihi. i auditu auris obediuit mihi.

Poſt achitophel fuit ioiada. Preuaricante iuda n̄ remanſit vacuus duodecimus locus ſed ſucceſſit cognoſcens grāȝ dei mathias humilis ↄ fidelis q̄ gratiā quā dono dei pcepit humiliter ſeruauit. Interp̄tatur enī ioiada ſciens vel cognoſcēs. Banaias edificator domini. Quē enī gratia dei in apl̄m elegit agnitio ſane fidei in ip̄a dignitate ſolidauit. Abiathar qui ad tēpus eſt inter cōſiliarios dauid ſed in electōne a domo cū ioab cōtra ſalomoneȝ deuiauit ſigificat eos qui dignitatis ſue gradum quē a dn̄o pcepe

† ſ doctores ſancti. ſ cuſtodes.
ↄ prudēs ↄ litteratꝰ: ipſe ↄ † iachiel
† ſ baptiſmi gr̄a regeneratis.
filius achamoni erant † cum filijs
regis: Achitophel etiā cōſiliarius
regis ↄ chuſi arachites amicꝰ regiſ
Poſt achitophel fuit ioiada filiuſ
banaie ↄ abiathar. Princeps aūt
exercitus regis erat ioab.

C. XXVIII.

Conuocauit

igitur dauid omnes principes iſrael duces tribuum ↄ prepoſitos turmarū qui miniſtrabant regi: tribunos quoq̨ ↄ centuriones et qui preerant ſubſtantie poſſeſſionibuſq̨ regis filios quoq̨ ſuos cum eunuchis: ↄ potenteſ ↄ robuſtiſſimoſ quoſq̨ in exercitu hieruſaleȝ. Cumq̨ ſurrexiſſet rex et ſtetiſſet ait: Audite me fratres mei ↄ populus meus: Cogitaui vt edificarem domū in qua requieſceret arca federis dn̄i ↄ ſcabelluȝ pedū dei noſtri: ↄ ad edificandū omnia preparaui. Deus autē dixit mihi: Non edificabis domuȝ noī meo eo q̄ ſis vir bellator ↄ ſanguinē fuderis. Sed elegit dn̄s deus iſrael me de vniuerſa domo patris mei: vt eſſem rex ſup iſrael i ſempiternū De iuda enī elegit principeſ. Porro d domo iuda domū patris mei ↄ de filijs patris mei placuit ei vt me eligeret regē ſup cunctū iſrael: ſed ↄ de filijs meis filios enī multos dedit mihi dn̄s elegit ſalomonem filiū meum vt ſederet in throno regni dn̄i ſuper iſrael. Dixitq̨ mihi: Salomon filius tuus edificabit domū meam ↄ altaria mea.
ſal. arria

Ipſum enim elegi mihi in filiū: et ego ero illi in patrem ↄ firmabo regnum eius vſq̨ in ſempiternuȝ: ſi perſeuerauerit ꝑcepta mea facere ↄ iudicia ſicut ↄ hodie. Nūc igitur coram vniuerſo cetu iſrael audiente deo noſtro cuſtodite ↄ ꝑquirite cuncta mandata dn̄i dei noſtri: vt poſſideatis terrā bonā ↄ relinquatis eam filijs veſtriſ poſt vos vſq̨ in ſempiternū. Tu aūt ſalomō fili mi ſcito deum patris tui: ↄ ſerui ei corde pfecto ↄ animo voluntario. Omnia eniȝ corda ſcrutatur dn̄s: ↄ vniuerſas mentiū cogitatōes intelligit. Si queſieris eū: inuenies Si aūt dereliqueris eum: ꝓijciet te i eternū. Nunc ergo q̄r elegit te dominus vt edificares domū ſanctuarij: confortare ↄ perfice. Dedit aūt dauid ſalomōi filio ſuo deſcriptionem porticus ↄ templi ↄ cellariorum ↄ cenaculi ↄ cubiculorū in aditis ↄ domus propiciationis nec non ↄ omniū que cogitauerat atriorū ↄ exedrarum p circūitum i theſauros domus domini ↄ i theſauros ſanctoꝝ diuiſionūq̨ ſacerdotalium ↄ leuiticarū i omnia ope
ſ facta in honorē.
ra domus domini ↄ i vniuerſa va
† ſ in quo ſapiē ſplendor ſignatur.
ſa miniſterij templi domini † auruȝ
in pōdere per ſingula vaſa miniſte
† ſ in quo nitor predicatōnis. † ſ ſicut deus diuiſit ſingulis, put vult.
rij. † argenti quoq̨ pondus † p varioꝝ ↄ operum diuerſitate: ſed
ſ vel in.
et ad candelabra aurea ↄ ad lucernas aurū pro menſura vniuſcuiuſq̨ cādelabri ↄ lucernarū. ſimiliter ↄ in candelabra argētea ↄ in lucernas eorum p diuerſitate menſure pondus argenti tradidit. Aurum

runt cupiditate corrupti nō cuſtodiunt. Hi enī a vero ſalomone ſi in carcere pnie iuxta timorem achitophel permanere nōluerint ipꝑpetuū puniendi ſunt.

Ioab. Id ē inimicus ſignat eoſ ex quoꝝ pſona dr̄. Ad omnia mādata tua dirigebar omnē viā iniquitatis odio habui. Quibus alibi dicit: Eſtote pfecti ſicut pater veſter celeſtis pfectus ē. Interpretatur enī ioab ideȝ pater.

C. XXVIII.

Cum eunuchis Lex ꝓhibet iſraelitas abſcidi ↄ alienigene n̄ ſolent ad ſecreta cōſilij admitti. Sed tradunt in hoc loco eunuchos vocari q̄ a ſeculi actionibus alieni orationi ↄ lectioni vacabant ↄ vxores nō cauſa libidinis ſȝ ſuſcipiende ꝓlis habebant quos ioſephus eſſenos vocat.

Dedit aūt dauid. Dauid pſalmiſta ↄ ceteri patres veteris t. figuris ↄ enigmatibꝰ ꝑſignabāt vniuerſa que verus pacificus i eccleſia facturus erat: quō omnes natōes p fideȝ baptiſmi introitū in eccleſiam habuerūt. qualis eccleſie ſtatꝰ eēt futurus qualis ſanctoꝝ pfectō ↄ i regno celeſti remuneratio cuiuſq̨ p meritis reddenda p diuerſas cellas ↄ exedraſ q̄r in regno dei māſiones multe ſunt.

¶ Et leunculos aureos. Neqꝫ in exodo in cõſtructõe tabnacłi neqꝫ in regũ in edificatõe templi vſpiam legunt̃ facti leones ⁊ leunculi: niſi ꝙ in tẽplo celatura facta narrat̃ in cõfectõe decẽ baſiũ vbi leones ⁊ boues et cherubin ⁊ palme ſculpte narrant̃. Sꝫ neqꝫ cherubin in ſimilitudine quadrige formata: ſꝫ tm̃ ꝙ duo cherubin fuiſſent fabricata alis ſuis arcam tegentia. Ezechieli autẽ iuxta fluuiũ chobar ſimilitudo oſtenſa ẽ quattuor aĩaliũ: ⁊ hic aſpectus eoꝝ: ſimilitudo homĩs in eis: ⁊ q̃ttuor penne vni: ⁊ quattuor facies vni: ⁊ pedes eoꝝ pedeſ recti: ⁊ plãta pedis eorum q̃ſi planta pedis vituli: ⁊ pꝰ pauca. Similitudo vultus eorũ facies hoĩs: ⁊ facies leonis a dextris eorum q̃ttuor: ⁊ facies aquile deſup ipſoꝝ quattuor. Et alibi Quattuor facies hẽbat vnũquodqꝫ eorũ: facies vna facies cherub: ⁊ facies ſecunda facies homĩs: ⁊ tercia leonis: ⁊ quarta aquile. Sed ⁊ horũ et ſequentiũ expoſitõẽ ĩ ezechiele noſtro prout nobiſ donauit deus ꝑſtrinximus.

¶ Omnia inquit ve. ſcripta. Tradũt hebrei exemplar tẽpli ⁊ vaſoꝝ moyſi ĩ monte monſtrati ad ipſm ꝑueniſſe: deinde ad iudices ⁊ ad hely ⁊ ad ſamuel ⁊ ad dauid tãdẽ ad ſalomonẽ. Vlł manus dñi filius eſt: per cuius domũ dauid et alij ſancti ꝑceperũt q̇d quid de ſancte eccleſie ſtructura ꝓtulerũt.

ꝗ de menſa ꝓpoſitõis in exodo ſatis diximus.

quoqꝫ dedit ĩ menſam ꝓpoſitõis pro diuerſitate mẽſarũ. Similiter ⁊ argentum in alias menſas argen

ꝗ hec oĩa plene in exodo expoſita inuenies.

teas. Ad fuſcinulas quoqꝫ ⁊ phialas ⁊ thuribula ex auro puriſſimo

ꝗ ſunt leunculi et leones fortes .ſ. et fortiores alij

⁊ leunculos aureos pro qualitate

ſenſu alij nitore predicatõis argentei.

mẽſure pondus diſtribuit: in leunculum ⁊ leunculũ: Similiterqꝫ in leones argenteos diuerſum argenti pondus ſeꝑauit. Altari ãt ĩ quo adolebatur incenſum aurũ puriſſimum dedit: ⁊ vt ex ipſo fieret ſimi

ꝗ hec quadriga ĩ ezechiele expoſita ẽ. ꝗ ſcie pulcritudo: hoc ẽ: notitia ſacramẽtorũ dei ⁊ thronus eiꝰ et requies: vnde: qui ſedes ſuꝑ cherubin manifeſtare.

litudo quadrige cherubin extendentium alas ⁊ velantium arcam federis dñi. Omnia inquit venerũt ſcripta in manu dñi ad me: vt itelligerem vniuerſa opa exemplaris. Dixit quoqꝫ dauid ſalomoni filio ſuo: Viriliter age ⁊ cõfortare ⁊ fac ne timeas ⁊ ne paueas: Dñs enim deus meus tecũ erit: ⁊ non dimittet te neqꝫ derelinquet te: donec ꝑficias omne opus miniſterij domuſ dñi. Ecce diuiſiones ſacerdotũ et leuitarum ĩ omne opus miniſterij domus dñi aſſiſtent tibi ⁊ pati ſũt ⁊ nouerũt tam principes ꝗ̃ popli facere omnia ꝓcepta tua.

C. XXIX.

Letatuſqꝫ eſt rex dauid ad omnẽ eccleſiam: Salomonẽ filiũ meũ vnum elegit dñs adhuc puerũ ⁊ tenellũ. Opus eniꝫ grande eſt: neqꝫ homi paratur habitatio: ſꝫ deo. Ego aũt totis viribus meis ꝓparaui ipenſas domꝰ dñi dei mei. Aurũ ad vaſa aurea: argentũ in argentea: es ĩ enea: ferrũ ĩ ferrea: lignũ ad lignea lapides onichinos ⁊ q̃ſi ſtibinos ⁊ diuerſorũ coloꝝ omnẽqꝫ precioſum lapidẽ: ⁊ marmor pariũ abundantiſſime. Et ſuꝑ hec que obtuli ĩ domũ dei mei de peculio meo aurum ⁊ argentũ do in tẽplũ dei mei: exceptis his q̃ preparaui in edem ſanctã: tria milia talenta auri de auro ophir: ⁊ ſeptẽ milia talentorũ argenti ꝓbatiſſimi ad deaurandos parietes tẽpli. Et vbicũqꝫ opus ẽ aurũ de auro: et vbicunqꝫ opus ẽ argentuꝫ de argento. Opera fiant ꝑ manus artificũ. Et ſiquis ſpõte offert: ipleat manũ ſuã hodie ⁊ offerat qđ voluerit domino. Polliciti ſunt itaqꝫ principes familiarũ ⁊ ꝓceres tribuũ iſrael: tribuni ⁊ centuriones ⁊ prĩcipes principũ poſſeſſionũ regis: dederũtqꝫ in opa domus dñi auri talẽta quinqꝫ milia: ⁊ ſolidos decẽ mil: argenti talenta decẽ mil: ⁊ eris talenta decẽ ⁊ octo milia: ferri quoqꝫ centũ mil: talentorũ: et apud quecunqꝫ inuẽti ſũt lapides: dederunt ĩ theſauros domus dñi ꝑ manuꝫ gehihel gerſonitis. Letatuſqꝫ ẽ ppłs cũ vota ſpõte ꝓmitterẽt: qꝛ corde toto offerebant ea dño. Sed ⁊ dauid rex letatus eſt gaudio magno: ⁊ benedixit dño coram vniuerſa multitudine: ⁊ ait: Benedictus es dñe deuſ iſrł patris noſtri ab eterno in eternuꝫ. Tua eſt eniꝫ domine magnificẽtia ⁊ poteſtas ⁊ gloria atqꝫ victoria ⁊ tibi laus. Cũcta eñi que in celo ſũt ⁊ ĩ terra tua ſunt. Tuũ dñe regnũ: ⁊ tu es ſuꝑ om̃s principes. Tue diuitie: ⁊ tua ẽ gloria: tu dominaris

¶ Polliciti ſunt itaqꝫ prĩcipes ⁊c. Qui ſibi ⁊ alijs bene prĩcipari didicerit: ꝓueniente gratia dei q̃ntum põt ad lucrandũ ꝓximos: ⁊ opꝰ acceptũ deo agendũ: ſtudioſe ⁊ deuote exequi debꝫ vt in ſplendore ſapie in nitore verborũ: ⁊ ĩ ſonoritate: predicationis in firmitate fidei: ⁊ diuerſarum virtutum gemmis domũ dei: i. eccleſiam edificare nitat̃. Vnuſquiſqꝫ eniꝫ mercedem accipiet ſm laborem ſuũ. Si ſuꝑedificauerit aurum: argentum: lapides ꝓcioſos. Qui aũt fragilia opa: i. lignũ: fenum ſtipulam ſuꝑedificat: detrimentũ patietur.

omniū. In manu tua virtus ⁊ po
tentia: in manu tua magnitudo et
imperiū omniū. Nunc igit̄ deus
noſter cōfitemur tibi: ⁊ laudamus
nomē tuū inclitū. Quis ego ⁊ q̄s
populus meus: vt poſſimus tibi
hęc vniuerſa ꝓmittere. tua ſunt oīa
⁊ que de manu tua accepimus de
dimus tibi. Peregrini eni ſumus
corā te ⁊ aduenę: ſicut oēs patres
noſtri. Dies noſtri q̄ſi vmbra ſuꝑ
terrā: ⁊ nulla ē mora. Dn̄e deus no
ſter omnis hęc copia quā parauī-
mus vt ędificaretur dom⁹ nomini
ſancto tuo. de manu tua eſt: ⁊ tua
ſūt oīa. Scio dn̄e deus ꝙ ꝓbes
corda. ⁊ ſimplicitatē diligas: vnde
⁊ ego in ſimplicitate cordis mei lę-
tus obtuli vniuerſa hęc: ⁊ populū
tuum qui hic repertus eſt vidi cū
ingēti gaudio tibi offerre donaria
Domine deus abraā ⁊ yſaac ⁊ iſrl̄
patrū noſtrorū cuſtodi in ęternū
hanc voluntatē cordis eorū: ⁊ ſem
per ī veneratōē tui mēs iſta ꝑmane
at. Salomoni quoq filio meo da
cor perfectū. vt cuſtodiat mādata
tua ⁊ teſtionia tua ⁊ cerimoīas tuas
⁊ faciat vniuerſa: ⁊ ędificet ędem
cuius īpenſas paraui. Precepit
autem dauid vniuerſę eccleſię. Be
nedicite dn̄o deo noſtro. Et bene-
dixit omis eccleſia dn̄o deo patrū
ſuorum. ⁊ inclinauerūt ſe ⁊ adora-
uerūt deū: ⁊ deinde regē. Immo
lauerūtq victimas dn̄o. ⁊ obtule-
ſ. pium laborē. ſ. ꝑ perfectione eterne vite.
runt holocauſta die ſeqnti tauros
ſ. iuſtum regimē. ſ. ſimplicitatem et īnocentiā
mille. ⁊ arietes mille. ⁊ agnos mille
ſ. ſanctis orationibus.
cum libaminibus ſuis ⁊ vniuerſo
ritu abundantiſſime in omnem iſ-
rael. Et cōmederunt biberūtq co
ram domino in die illa in grandi
lęticia: ⁊ vnxerunt ſecūdo ſalomo
nem filiū dauid. Vnxerunt autem
eum domino in principē: ⁊ ſadoch
ſ. chriſtus.
in pontificem. Seditq ſalomon
ſuper ſolium dauid in regē pro da
uid patre ſuo. ⁊ cunctis placuit: et
† ſ. nulla dignitas nulla poteſtas que huic non
paruit illi omnis iſrael. ⁊ † vniuerſi
pareat imperio. vnde omnes reges ſeruient ei.
pincipes ⁊ potētes ⁊ cuncti filij re
gis dauid dederūt manū. ⁊ ſubie-
† ſ. magnus dominus et laudabilis nimis et rex
cti fuerūt ſalomoni regi. † Magni-
magnus ſuper omnes deos.
ficauit ergo dn̄s ſalomonē ſuper
† ſ. dedit illi nomen qd̄ eſt ſuper omne nomē vt ī
omnem iſrael: et † dedit illi gloriā
noīe hieſu omne genu flectatur ⁊c.
regni. qualem nullus habuit ante
eum rex iſrael. Igitur dauid filius
yſai regnauit ſuꝑ vniuerſum iſrael
⁊ dies quibus regnauit ſuꝑ iſrael
fuerunt quadraginta anni. In he
bron regnauit ſeptem annis. ⁊ in
hieruſalē triginta tribus. Et mor-
tuus ē in ſenectute ſua plen⁹ dierū
⁊ diuitijs ⁊ gloria: Regnauitq ſa
lomon filius eius ꝓ eo. Geſta aūt
dauid regis priora ⁊ nouiſſima in
libro ſamuelis vidētis ſcripta ſūt
⁊ ī libro nathan ꝓphetę. atq ī vo
lumine gad videntis. Vniuerſiq
regni eius fortitudinis ⁊ temporū
quę tranſierūt ſub eo. ſiue in iſrael
ſiue in cunctis regnis terrarū.

¶ Habreiamin ſiue Paralipome
non liber primus explicit. Et ſe
cundus incipit.

¶ Et benedixit ⁊c.
Quia ꝯgregatio fide
lium ſcriptis ꝓpharū
admonita. ⁊ ſanctorū
patrū dictis ⁊ exēplis
prouocata. laudes et
hymnos deo decātat
īmolando pię cōfeſſio
nis hoſtias ⁊ ſanctę cō
uerſatōis opa fructuo
ſa.

¶ Et cōmederunt
⁊c. Hoc ē gaudiū ſan
ctoꝝ ⁊ intentio eorum
vt a fame futura virtu
tum opib⁹ ſibi caueāt:
⁊ epulentur ⁊ exultent
in cōſpectu dei.

¶ Vnxerunt ⁊c.
Quia xp̄us regia ſiml̄
⁊ pontificali dignitate
ab omnib⁹ fidelib⁹ ſa-
na fide. pia cōfeſſione
celebratur. Salomon
pacificus. ſadoch iuſt⁹
interpretat̄. Xp̄s vero
eſt pax noſtra qui fecit
vtraq vnū. ipſe eſt iu
ſtus dn̄s. ⁊ iuſticiā di
ligit. iudex viuorum ⁊
mortuorū. hunc primo
vngit omnis fidelis in
regē ⁊ ſacerdotē cū in
perfectōe baptiſmi ve
rum regē ⁊ ſacerdotē
cōfitetur. vngit ⁊ ſcd̄o
cū docendo ⁊ opando
idem alijs p̄dicat. vn̄
oleum effuſum nomen
tuum.

¶ Et mortuus eſt
⁊c. Significat cū copia
virtutū ⁊ opibus lucis
vitā finiſſe p̄ſentem di
gnum quiete futura et
cęleſtis regni gloria.
Abraam ſimiliter mor
tuus eſt in ſenectute bo
na perfectęq ętatis ⁊
plenus dierum. Yſaac
appoſitus eſt ꝑplo ſuo
plenus dierū. Ioſeph
mortuus eſt in ſenectu
te bona. expletis centū
decem vitę ſuę annis.
⁊ conditus aromatib⁹
Moyſes centū viginti
annorū mortu⁹ ē. cui⁹
non caligauit oculus.
nec dentes moti ſunt.
Viri aūt ſanguinū et
doloſi nō dimidiabūt
dies ſuos. qui ſibi vi-
dētur in bonis ducere
dies ſuos. ⁊ in puncto
ad inferna deſcendūt.